

UZASADNIENIE

DO PROJEKTU USTAWY O ODNAWIANYCH ŹRÓDŁACH ENERGII

1. Potrzeba i cel uchwalenia ustawy o odnawialnych źródłach energii

Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE) w Polsce jest postrzegany głównie jako działanie zmniejszające obciążenie środowiska oraz zwiększające bezpieczeństwo energetyczne kraju. Ma to szczególne znaczenie w sytuacji, gdy polska elektroenergetyka oparta jest w około 90 % na węglu, w związku z czym zdywersyfikowanie źródeł wytwarzania energii elektrycznej jest niezwykle istotne. Wymaga zaznaczenia, że rozwój energetyki odnawialnej opierać się będzie przede wszystkim na generacji rozproszonej, która jednocześnie przyczynia się do zmniejszenia strat związanych z przesyłem energii, a tym samym istotnie poprawia bezpieczeństwo energetyczne i redukuje emisję gazów cieplarnianych.

Aktualnym dokumentem strategicznym w zakresie rozwoju energetyki państwa jest Polityka energetyczna Polski do 2030 r., uchwalona przez Radę Ministrów w dniu 10 listopada 2009 r. Jednym z priorytetów tej strategii jest zapewnienie osiągnięcia przez Polskę w 2020 r. co najmniej 15% udziału energii z odnawialnych źródeł w zużyciu energii finalnej brutto. Zobowiązanie osiągnięcia powyższego celu wynika bezpośrednio z dyrektywy 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniającej i w następstwie uchylającej dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE, zwanej dalej „dyrektywą 2009/28/WE”. Należy także wyjaśnić, że Minister Gospodarki zobowiązany opracowuje politykę energetyczną państwa co 5 lat, zatem w kolejnej perspektywie dokument ten uwzględniać będzie zmiany w kierunkach promowania rozwoju wykorzystania OZE, wypracowane w ustawie o odnawialnych źródłach energii.

Mając na uwadze wizję zaprezentowanych powyżej istotnych wyzwań oraz zobowiązań międzynarodowych uznano za najbardziej optymalne, aby zasadnicza transpozycja postanowień dyrektywy 2009/28/WE do polskiego porządku prawnego została przeprowadzona poprzez opracowywaną ustawę o odnawialnych źródłach energii. Ponadto należy stwierdzić, że założeniem tej regulacji jest doprowadzenie do przyspieszenia optymalnego i racjonalnego wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Oprócz celu głównego poprzez przyjęte w projekcie ustawy rozwiązania Polska ma wypełnić obowiązek

osiągnięcia celów pośrednich, kształtujących się w poszczególnych latach na poziomie: 8,76% do 2012 r., 9,54% do 2014 r., 10,71% do 2016 r. oraz 12,27% do 2018 r. W ramach realizacji zobowiązań zawartych w tej dyrektywie Rada Ministrów, w dniu 6 grudnia 2010 r., przyjęła „Krajowy plan działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych”, zwany dalej „KPD”, który został następnie niezwłocznie przekazany do Komisji Europejskiej. KPD określa krajowe cele w zakresie udziału energii ze źródeł odnawialnych zużyte w sektorze transportowym, sektorze energii elektrycznej, sektorze ogrzewania i chłodzenia w 2020 r. W KPD przyjęto, iż osiągnięcie powyższego celu oparte będzie o dwa filary zasobów dostępnych i możliwych do wykorzystania w Polsce, tj. poprzez wzrost wytwarzania energii elektrycznej z generacji wiatrowej oraz większe wykorzystanie energetyczne biomasy.

Podkreślić jednakże należy, że osiągnięcie tego celu będzie możliwe jedynie pod warunkiem zapewnienia zrównoważonego rozwoju odnawialnych źródeł energii. Rozwój tych źródeł powinien bowiem następować z uwzględnieniem nie tylko zobowiązań Polski w zakresie zapewnienia odpowiedniego udziału energii z OZE w zużyciu energii ogółem, ale także następować z uwzględnieniem uwarunkowań w zakresie ochrony środowiska, jak również nie może pociągać za sobą negatywnych skutków dla gospodarki, w tym dla zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego kraju. Rozwój ten powinien następować w sposób zapewniający uwzględnienie nie tylko interesów przedsiębiorców działających w sektorze energetyki odnawialnej, ale także innych podmiotów na których rozwój tej energetyki będzie miał wpływ, w szczególności odbiorców energii, podmiotów prowadzących działalność w sektorze rolnictwa czy też gminy na terenie których powstawać będą odnawialne źródła energii.

Jednocześnie polityka klimatyczno - energetyczna przyjęta we wszystkich krajach Unii Europejskiej jako podstawa rozwoju przemysłu, a w szczególności rozwoju sektora energetycznego, nakłada na państwa członkowskie szereg celów i konkretnych zadań dla jej realizacji. Sytuacja, w której znajduje się Polska jest szczególna ze względu na historycznie uwarunkowaną specyfikę branży energetycznej opartej na paliwach kopalnych.

Stan realizacji poszczególnych zadań niezbędnych do wdrożenia polityki opartej na uwzględnieniu kosztów środowiskowych wysokoemisyjnych gałęzi gospodarki, wymagają systemowych i skoordynowanych działań. Specyfika rozwoju odnawialnych źródeł energii wiąże się więc z koniecznością zintegrowania i zsynchronizowania szeregu działań znajdujących się w sferze zainteresowania wielu organów (w szczególności Ministra

Gospodarki, Ministra Środowiska, Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej oraz Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi). Konieczne jest także określenie szczegółowych działań służących rozwojowi energetyki odnawialnej, w tym dotyczących poszczególnych technologii OZE, m.in. energetyki wiatrowej na lądzie oraz na morzu w wyłącznej strefie ekonomicznej, energetyki biogazowej, energetyki wodnej, kolektorów słonecznych, fotowoltaiki, a także pomp ciepła.

Do chwili obecnej nie ma w Polsce dedykowanego aktu prawnego rangi ustawowej, który dotyczyłby wyłącznie szeroko pojętej problematyki energetyki odnawialnej. Skala wyzwań wiążących się z rozwojem wykorzystania odnawialnych źródeł energii wskazuje na potrzebę uchwalenia takiej ustawy.

Na uwagę zasługuje fakt, że wśród państw liderów Unii Europejskich w zakresie wykorzystania OZE zdecydowana większość uchwaliła dedykowaną ustawę umożliwiającą zagwarantowanie trwałego rozwoju gospodarki energetycznej opartej o wykorzystanie zasobów OZE w kontekście ochrony klimatu i środowiska, na co wskazuje poniższe zestawienie.

państwo	nazwa regulacji (EN)	nazwa regulacji (oryginalna)	data wejścia w życie	data ostatniej nowelizacji
Austria	Federal Act on the Promotion of Electricity Produced from Renewable Energy Sources (Green Electricity Act)	Bundesgesetz, mit dem Neuregelungen auf dem Gebiet der Elektrizitätserzeugung aus Erneuerbaren Energieträgern und auf dem Gebiet der Kraft-Wärme-Kopplung erlassen werden (Ökostromgesetz - ÖSG)	24.08.2002	10.10.2011
Cypr	Law No. 33 I 2003 on the Promotion of Renewable Energy and Energy Efficiency	Ο περί προώθησης και ενθάρρυνσης της κηρίσ τον ανανεώσιμον πύόν ενέργας και τας exikonomis ενέργας νόμος του 2003	01.08.2003	
Dania	Law on the Promotion of Renewable Energy	Lov om fremme af vedvarende energi	01.01.2009	20.05.2011
Finlandia	Act No. 1396 of 30.12.2010 on the Promotion of Renewable Energy Generation	Laki uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähköön tuotantotuesta 30.12.2010/1396	01.01.2011	
Niemcy	Act on Granting Priority to Renewable Energy Sources (Renewable Energy Sources Act)	Gesetz für den Vorrang Erneuerbarer Energien (Erneuerbare-Energien-Gesetz)	01.01.2009	01.01.2012
Litwa	Law of the Republic of Lithuania on Renewable Energy	Lietuvos Respublikos Atsinaujinanciu išteklių energetikos įstatymas (Valstybes žinios, 2011, Nr. 62-2936)	24.05.2011	
Słowacja	Act No. 309/2009 Coll. on the Promotion of Renewable Energy Sources and High-efficiency Cogeneration and on Amendments to Certain Acts	Zákon 309/2009 Z.z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov	19.09.2009	01.05.2011
Szwecja	Act No. 2003:113 on Electricity Certificates	Lag (2003:113) om elcertifikat	01.05.2003	01.01.2011

Źródło: opracowanie własne

Z tego względu jak najszybsze uchwalenie ustawy o odnawialnych źródłach energii stworzy wyjątkową możliwość zmniejszenia dystansu legislacyjnego, a także organizacyjnego Polski do standardów legislacyjnych obowiązujących w innych wiodących krajach UE w celu skutecznej realizacji działań w zakresie energetyki odnawialnej.

Wobec powyżej przedstawionych zadań i wyzwań uchwalenie ustawy o odnawialnych źródłach energii umożliwi realizację celów krajowych, a także promowanie wszechstronnego i zrównoważonego wykorzystania energii odnawialnej.

Celem projektowanej ustawy jest:

1. zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego i ochrony środowiska, między innymi w wyniku efektywnego wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
2. racjonalne wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, uwzględniające realizację długofalowej polityki rozwoju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej, wypełnienie zobowiązań wynikających z zawartych umów międzynarodowych, oraz podnoszenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki Rzeczypospolitej Polskiej,
3. kształtowanie mechanizmów i instrumentów wspierających wytwarzanie energii elektrycznej, ciepła lub chłodu, lub biogazu rolniczego w instalacjach odnawialnych źródeł energii,
4. wypracowanie optymalnego i zrównoważonego zaopatrzenia odbiorców końcowych w energię elektryczną, ciepło lub chłód, lub w biogaz rolniczy z instalacji odnawialnych źródeł energii,
5. tworzenie innowacyjnych rozwiązań w zakresie wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu, lub biogazu rolniczego w instalacjach odnawialnych źródeł energii,
6. tworzenie nowych miejsc pracy w wyniku przyrostu liczby oddawanych do użytkowania nowych instalacji odnawialnych źródeł energii,
7. zapewnienie wykorzystania na cele energetyczne produktów ubocznych i pozostałości z rolnictwa oraz przemysłu wykorzystującego surowce rolnicze.

Priorytetowym efektem obowiązywania ustawy o odnawialnych źródłach energii będzie zapewnienie realizacji celów w zakresie rozwoju odnawialnych źródeł energii wynikających z dokumentów rządowych przyjętych przez Radę Ministrów, tj. Polityki energetycznej Polski do 2030 roku oraz Krajowego planu działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, jak również inicjowanie i koordynowanie działań organów administracji rządowej w tym obszarze, co pozwoli zapewnić spójność i skuteczność podejmowanych działań.

Kolejnym ważnym efektem wdrożenia projektu ustawy o OZE będzie wdrożenie jednolitego i czytelnego systemu wsparcia dla producentów zielonej energii, który stanowić będzie wystarczającą zachętę inwestycyjną dla budowy nowych jednostek wytwórczych, ze szczególnym uwzględnieniem generacji rozproszonej opartej o lokalne zasoby OZE.

Podstawową potrzebą i celem uchwalenia ustawy o odnawialnych źródłach energii jest wyodrębnienie i usystematyzowanie mechanizmów wsparcia dla energii z OZE zawartych w przepisach ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą – Prawo energetyczne”. Przeniesienie systemu wsparcia dla energii z OZE, powinno dotyczyć w pierwszym etapie regulacji ustawowych z zastrzeżeniem przejściowych okresów obowiązywania rozporządzeń umożliwiających funkcjonowanie mechanizmów wsparcia dla energii z OZE. Zakłada się wypracowanie nowych zasad wsparcia energii wytworzonej z OZE, które będzie zróżnicowane w zależności od nośnika energii odnawialnej, zainstalowanej mocy urządzeń generujących energię oraz daty włączenia do eksploatacji lub modernizacji. Przedstawione zasady wspierają rozwój rozproszonych mocy wykorzystujących odnawialne źródła energii, a także pozwolą na zmniejszenie obciążeń dla odbiorcy końcowego.

Celem nowej regulacji jest zatem skierowanie większego systemowego wsparcia dla zrównoważonego rozwoju sektora energetyki odnawialnej. Należy stwierdzić, iż ustawowy poziom regulacji umożliwi właściwą koordynację działań na rzecz rozwoju OZE oraz osiągnięcia w ten sposób jeszcze większych korzyści w zakresie ochrony środowiska, jako bezcennego dobra całego społeczeństwa.

Uchwalenie ustawy o odnawialnych źródłach energii może przyczynić się także do ożywienia międzynarodowej współpracy, wymiany doświadczeń oraz badań w kwestiach związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii. Zapewni tym samym lepsze warunki do rozwoju krajowej energetyki odnawialnej.

Należy wyjaśnić, że Komisja Europejska prowadzi działania mające na celu zapewnienie promocji stosowania energii z OZE, które docelowo mają doprowadzić do znacznego zwiększenia ilości energii wytworzonej z OZE, której udział docelowo ma zwiększyć się do poziomu 20% w 2020 r. w bilansie energii finalnej wszystkich państw członkowskich UE. Promocja stosowania energii z OZE stanowi jeden z trwałych i kluczowych priorytetów wyznaczonych w polityce energetycznej UE, a jego realizacja uwzględnia kryteria

zrównoważonego rozwoju. Osiągnięcie celów dyrektywy 2009/28/WE winno nastąpić przy zastosowaniu najbardziej efektywnych sposobów wsparcia promocji stosowania energii z OZE. Promocja rozwoju energii z OZE wymaga dobrze funkcjonującego rynku wewnętrznego energii elektrycznej, tak aby ustanowiony system wsparcia dostarczał producentom energii z OZE zachęt inwestycyjnych wystarczających do podjęcia pozytywnej decyzji dotyczącej budowy nowych mocy wytwórczych wykorzystujących OZE.

Z tych wszystkich względów niezwykle istotna jest przyjęcie rozwiązań prawnych mających na celu przyspieszenie rozwoju odnawialnych źródeł energii, w szczególności poprzez uchwalenie projektu ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz projektu ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (kryteria zrównoważonego rozwoju stosowane dla biokomponentów oraz biopaliw ciekłych a także biopłynów), które to akty prawne wraz z aktami wykonawczymi stanowić będą pełną transpozycję przepisów dyrektywy 2009/28/WE.

Wykorzystując efekt synergii działań organów administracji rządowej, samorządowej oraz organizacji pozarządowych ustawa o odnawialnych źródłach energii może stać się platformą współpracy oraz siłą napędową wymiany doświadczeń, a także podejmowania badań w kwestiach związanych z rozwojem wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Skoordynowanie ww. działań pozwoli bowiem na jeszcze lepszy i zrównoważony rozwój OZE.

2. Wskazanie różnic pomiędzy dotychczasowym i projektowanym stanem organizacyjnym

Obecnie ustawa – Prawo energetyczne określa m.in. zasady i warunki zaopatrzenia i użytkowania paliw i energii, w tym ciepła, oraz działalności przedsiębiorstw energetycznych. Ww. ustawa określa także, główny mechanizm wsparcia pośredniego dla przedsiębiorców wytwarzających energię elektryczną ze źródeł odnawialnych, który opiera się na obowiązkowym zakupie przez sprzedawcę z urzędu wytworzonej przez tych przedsiębiorców energii elektrycznej oraz wydawaniu przez Prezesa URE świadectw pochodzenia tej energii.

Na łączny przychód związany z wytwarzaniem energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnego źródła energii mają wpływ dwa składniki. Pierwszym elementem mającym

wpływ na sumaryczny przychód przedsiębiorcy wytwarzającego energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii ma cena zakupu tej energii elektrycznej przez tzw. sprzedawcę z urzędu. Przepis art. 9a ust. 6 ustawy – Prawo energetyczne stanowi, że „*sprzedawca z urzędu jest obowiązany (...) do zakupu energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii, przyłączonych do sieci znajdujących się w obszarze działania sprzedawcy z urzędu, oferowanej przez przedsiębiorstwa energetyczne, które uzyskały koncesje na jej wytwarzanie; zakup ten odbywa się po średniej cenie sprzedaży energii elektrycznej w poprzednim roku kalendarzowym*”. Zgodnie z art. 23 ust. 2 pkt 18, lit. b ustawy – Prawo energetyczne, cenę tę ustala Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, zwany dalej „Prezesem URE”, do dnia 31 marca każdego roku kalendarzowego. Zgodnie z Informacją Prezesa URE z dnia 30 marca 2012 r. (nr 10/2012) w sprawie średniej ceny sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym za rok 2011, opublikowanej na stronie internetowej URE, średnia cena sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym osiągnęła w 2011 r. poziom 198,90 zł/MWh.

Drugim elementem ceny energii wytwarzanej w instalacjach odnawialnych źródeł energii jest system wsparcia dla OZE polegający na wydawaniu producentom takiej energii tzw. świadectw pochodzenia. Przepis art. 9e, ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne wskazuje, że potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w odnawialnym źródle energii jest świadectwo pochodzenia tej energii, natomiast art. 9e ust. 3 stanowi, że świadectwo pochodzenia jest wydawane przez Prezesa URE na wniosek przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się wytwarzaniem energii elektrycznej w odnawialnych źródłach energii złożony za pośrednictwem operatora systemu elektroenergetycznego, na którego obszarze działania znajduje się odnawialne źródło energii określone we wniosku. Świadectwo takie jest wydawane w terminie 14 dni od otrzymania przez Prezesa URE przedmiotowego wniosku. W dalszej części tego przepisu omówione są szczegółowo zasady przyznawania świadectw pochodzenia.

Aby świadectwo pochodzenia miało wartość handlową, ustawodawca w art. 9a ustawy – Prawo energetyczne, zobligował każde przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej lub jej obrotem i sprzedające tę energię odbiorcom końcowym, przyłączonym do sieci na terytorium RP uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi URE świadectwo pochodzenia lub uiścić tzw. opłatę zastępczą. Udział ilościowy sumy energii elektrycznej wynikającej ze świadectw pochodzenia, które przedsiębiorstwo energetyczne przedstawia do umorzenia, lub z uiszczonej przez przedsiębiorstwo

energetyczne opłaty zastępczej, w wykonanej całkowitej rocznej sprzedaży energii elektrycznej przez to przedsiębiorstwo odbiorcom końcowym, został określony w § 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 14 sierpnia 2008 r. w *sprawie szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej, zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii oraz obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii* (Dz. U. Nr 156, poz. 969 oraz z 2010 r. Nr 34, poz. 182).

Zgodnie z art. 9e ust. 6 ustawy - Prawo energetyczne, prawa majątkowe wynikające ze świadectwa pochodzenia są zbywalne i stanowią towar giełdowy.

Aktualne ceny kursowe świadectw pochodzenia z energii wytwarzanej w odnawialnych źródłach energii można znaleźć na Towarowej Giełdzie Energii S.A., natomiast wysokość opłaty zastępczej, zgodnie z art. 9a ust. 2 ustawy – Prawo energetyczne wynosi 240 zł/MWh i na podstawie ust. 4 wspomnianego artykułu jest ona waloryzowana i ogłaszana przez Prezesa URE do dnia 31 marca każdego roku kalendarzowego. Zgodnie z Informacją Prezesa URE z dnia 8 lutego 2012 r. (nr 2/2012) w sprawie zwaloryzowanej jednostkowej opłaty zastępczej jaką należy stosować w celu obliczenia opłaty zastępczej przy realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust. 1 i 2 ustawy – Prawo energetyczne za 2012 r., opublikowana na stronie internetowej URE, jednostkowa opłata zastępcza po jej waloryzacji wynosi w 2012 r. 286,74 zł/MWh.

Podsumowując należy zaznaczyć, że cena za jednostkę energii elektrycznej wytworzonej z OZE, bez rozróżnienia na wielkość źródła czy technologię w której pracuje, to ok. 0,45-0,47 zł/kWh. Przy kursie orientacyjnym 1 Euro = 4zł daje to stawkę w wysokości ok. 11,25 - 11,75 € ct/kWh.

Dla porównania w Niemczech, Francji czy Hiszpanii, wytwórców energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii obowiązują tzw. taryfy gwarantowane, czyli stałe stawki za każdą wytworzoną kilowatogodzinę energii elektrycznej. Stawki te są zależne zarówno od mocy instalacji, jak i rodzaju źródła OZE. Z uwagi na złożoność systemów taryf gwarantowanych (stawki ulegają zmianom w linii czasu) w poniższej tabeli przedstawiono orientacyjne stawki obowiązujące w Niemczech, Francji i Hiszpanii.

Stawki Feed-in-tariff w Niemczech, Francji i Hiszpanii

	€ ct/kWh				
	energia wiatrowa	energia wodna	energia biomasowa	energia biogazowa	energia słoneczna
Niemcy (20 lat dla wszystkich rodzajów OZE)	5,885	od 3,4 (>50MW) do 12,7 (<500kW)	od 6 (5MW-20MW) do 14,3 (<250kW)	od 12 do 16	systemy wolnostojące: od 17,94 do 18,76 zaawansowane systemy zintegrowane z budynkiem: od 18,33 (>1MW) do 24,43 (<30kW)
Francja	8,2 (15 lat)	6,07 + premia dla małych instalacji od 0,5 do 2,5 (20 lat)	4,34 + premia w zależności od technologii od 7,71 do 12,53 (20 lat)	od 8,121 do 9,745 + premia uzależniona od efektywności do 4 (15 lat)	od 12 (systemy wolnostojące) do 46 (zaawansowane systemy zintegrowane z budynkiem) (20 lat)
Hiszpania	7,9084 (20 lat) po 20 latach – 6,6094	8,4237 (<10MW) (25 lat) po 25 latach – 7,5814	od 7,0284 do 17,1596 w zależności od paliwa oraz wielkości źródła (15 lat) po 15 latach 7,0284 – 12,7362 w zależności od paliwa oraz wielkości źródła	od 8,6311 do 14,1141 w zależności od paliwa oraz wielkości źródła (15 lat) po 15 latach – 7,0306	od 13,4585 do 28,8821 w zależności od wielkości źródła (25 lat)

Dla przykładu przedstawiono także wsparcie dla mikroinstalacji wprowadzone w ustawodawstwie Wielkiej Brytanii, gdzie mikroenergetyka definiowana jest jako źródło energii o mocy zainstalowanej do 50 kW produkujące w systemach mikro elektrycznych (*micro electricity technologies*) oraz do 45 kW w systemach mikro grzewczych (*micro heat technologies*).

Rząd Wielkiej Brytanii wprowadził system proceduralnego wsparcia oraz ułatwień dla funkcjonowania tego typu mikroinstalacji zgodnie z ustawodawstwem z dnia 1 kwietnia 2010 r. – *The Feed-in Tariffs (FITs) scheme*. Głównym założeniem dokumentu jest wsparcie działań mających na celu wytwarzanie 15% energii z źródeł odnawialnych do 2020 r. oraz redukcja emisji gazów cieplarnianych o 80% do 2050 r. *FITs* wskazuje trzy główne możliwości wsparcia wyżej wymienionych instalacji:

- 1) specjalne taryfy za każdą kWh produkowanej energii elektrycznej;
- 2) specjalne taryfy za każdą kWh przesyłanej energii elektrycznej do sieci energetycznej;

- 3) oszczędności jakie zyskują wytwórcy energii mikroinstalacji poprzez fakt, iż poziom pobieranej energii z sieci jest niższy.

Schemat FITs pokrywa następujące technologie produkcji elektryczności (do poziomu mocy 5 MW):

- 1) energia słoneczna (*solar electricity*);
- 2) energetyka wiatrowa (*wind turbine*);
- 3) hydroelektrownie (*hydroelectricity*);
- 4) mikro kogeneracja – produkcja ciepła i energii elektrycznej (*micro CHP*);
- 5) fermentacja beztlenowa (*anaerobic digestion*).

Taryfa eksportowa FITs została zunifikowana na poziomie 3p (Pensy) / kWh (3.1p/kWh od 1 kwietnia 2011 r.). Taryfy za produkcję energii ustalane są w zależności od rodzaju użytej technologii oraz mocy instalacji.

Dodatkowo należy wyjaśnić, że 10 marca br. rząd Wielkiej Brytanii zainicjował powstanie tzw. *Renewable Heat Incentive (RHI) Scheme*. Jest to plan stworzenia całościowego systemu wsparcia finansowego dla użytkowników ciepła wytwarzanego z odnawialnych źródeł energii – zarówno przemysłowych oraz nie – przemysłowych (użytkowanie na własne potrzeby – gospodarstwa domowe). Faza pierwsza planu przeznaczona zostanie dla sektora przemysłowego. Kolejna faza zostanie skierowana na sektor gospodarstw domowych – rząd Wielkiej Brytanii planuje na ten cel stworzenie funduszu w wysokości ok. 15 mln GBP.

Główne założenia RHI to wsparcie systemu bazującego na następujących źródłach energii oraz technologiach: biomasa (stała, zgazyfikowana), kolektory słoneczne, pompy ciepła, biogaz, ciepło geotermalne, energia wytworzona z części biodegradowalej ze spalania odpadów komunalnych oraz biometan. Odbiorcą RHI jest sektor przemysłowy oraz komercyjny, sektor publiczny, organizacje non-profit oraz gospodarstwa domowe.

W zakresie bezpośredniego wsparcia gospodarstw domowych w ramach RHI został stworzony tzw. *Renewable Heat Premium Payment Scheme*. Przewidziane zostały specjalne rodzaje bonów (*voucher*) dla osób które zdecydują się na zakup oraz instalację energooszczędnych technologii produkujących energię na własne potrzeby. Technologie, które są wspierane poprzez wyżej wymieniony system to: kolektory słoneczne (*solar thermal panels*), pompy ciepła (*heat pumps*) oraz kotły i piece na biomasę (*biomass boilers*). Przy

zakupie przez klienta indywidualnego jednego z poniżej wymienionych produktów zostały przewidziane następujące kwoty wsparcia finansowego:

1) Wszystkie gospodarstwa domowe:

- a) kolektory słoneczne wykorzystywane do produkcji ciepłej wody (*Solar thermal hot water*) – 300 GBP;

2) Gospodarstwa domowe nie będące ogrzewane gazem bezpośrednio z sieci:

- a) Pompy ciepła wykorzystujące powietrze (*Air source heat pump*) – 850 GBP,
- b) Pompy ciepła wykorzystujące wodę bieżącą lub źródłaną (*Ground source or water source heat pump*) – 1250 GBP,
- c) Kotły i piece na biomasę (*Biomass boiler*) – 950 GBP;

Projektowana ustawa o odnawialnych źródłach energii ma na celu doprowadzenie do przejrzystości istniejącego wsparcia dla energii z OZE, co umożliwi zwiększenie inwestycji w nowe moce wytwórcze. Rozwój energii z OZE zostanie oparty na zasadach racjonalnego wykorzystania istniejących zasobów tej energii, co jest jednym z celów pakietu klimatyczno - energetyczny, będącego realizacją konkluzji Rady Europejskiej z marca 2007 r. Elementem tego pakietu jest także dyrektywa 2009/28/WE, w której Polska zobowiązała się do zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych w bilansie energii finalnej brutto do poziomu co najmniej 15 % w 2020 r. Zapewnienie realizacji powyższych celów wymaga bezsprzecznie monitorowania i opracowywania wielu analiz rynku energetyki odnawialnej, ciągłego monitorowania wytwarzania energii w skali całej energetyki odnawialnej, a także w rozbiciu na poszczególne sektory, a także technologie wykorzystujące OZE do produkcji energii. Polska stoi także przed możliwością znacznego przyspieszenia technologicznego w zakresie rozbudowy i modernizacji istniejącej infrastruktury energetycznej. Realizacja powyższych działań musi odbywać się na poziomie administracji rządowej w celu sprawnego koordynowania na poziomie krajowym oraz zastosowania spójnych, elastycznych i jak najbardziej efektywnych mechanizmów wsparcia. Celem nowej regulacji jest zatem skierowanie większego systemowego wsparcia dla zrównoważonego rozwoju sektora energetyki odnawialnej. Należy stwierdzić, iż ustawowy poziom regulacji umożliwi właściwą koordynację działań na rzecz rozwoju OZE oraz osiągnięcia w ten sposób jeszcze większych korzyści w zakresie ochrony środowiska, jako bezcennego dobra całego społeczeństwa.

Projekt ustawy o odnawialnych źródłach energii ma na celu implementację niektórych przepisów dyrektywy 2009/28/WE, z wyłączeniem spraw dotyczących biokomponentów i biopaliw stosowanych do celów transportowych. Powyższa dyrektywa nakłada m.in.

obowiązek wprowadzenia szeregu definicji; celów ogólnych i niezbędnych środków do osiągnięcia tych celów; zasad obliczania udziału energii z OZE, procedur administracyjnych, informacji i certyfikacji instalatorów, gwarancji pochodzenia energii elektrycznej z OZE, dostępu do sieci ich działania oraz sprawozdawczości. Ww. dyrektywa stwarza także możliwość wprowadzenia do prawodawstwa krajowego regulacji dotyczących ustanowienie przez dwa lub więcej państw członkowskich UE wspólnych systemów wsparcia dla wytwarzania energii z OZE. Rekomendowane są również inne formy współpracy pomiędzy państwami członkowskimi UE m.in. poprzez: dokonywanie transferów statystycznych energii z OZE; opracowanie wspólnych projektów dotyczących wytwarzania energii z OZE, w tym wspólnych projektów dla energii z OZE z udziałem państw trzecich, wprowadzenia gwarancji pochodzenia dla energii elektrycznej, ciepła i chłodu z OZE.

W celu optymalizacji istniejącego systemu wsparcia w projekcie ustawy założono, iż konieczna jest modyfikacja mechanizmu świadectw pochodzenia w taki sposób, aby dla każdej z technologii ustalić inny minimalny gwarantowany poziom pomocy finansowej. Taka optymalizacja zapewni bardziej zrównoważony rozwój źródeł opartych o wszystkie technologie OZE, oraz pozwoli kierować wsparcie dla tych technologii, które najbardziej go potrzebują. Ministerstwo Gospodarki proponuje aby optymalizacja systemu wsparcia polegała na zróżnicowaniu jego poziomu w zależności od technologii, z której dane źródło będzie korzystać.

Na podstawie ogólnodostępnych analiz branżowych, międzynarodowych opracowań problemowych oraz analizy rynku przeprowadzonej przez Ministerstwo Gospodarki, wypracowano przedział tzw. współczynników korekcyjnych, które będą korygować poziom wsparcia.

Mniejsze wsparcie przewidziano dla technologii, które obecnie wytwarzają około 90% energii elektrycznej z OZE (współspalanie, elektrownie wiatrowe oraz stare, zamortyzowane elektrownie wodne). Łączna wartość skumulowana oszczędności z przeprowadzonej optymalizacji w latach 2013 - 2020 wyniesie ok. 8500 mln zł.

Do wyznaczania kosztów inwestycyjnych ponoszonych przez inwestorów w odniesieniu do mocy zainstalowanej w danej instalacji, posłużono się przede wszystkim informacjami pozyskanymi z branży, zawartymi w opracowaniach stowarzyszeń i towarzystw branżowych

o zasięgu światowym, europejskim i krajowym jak również średnimi wartościami ujętymi we wnioskach składanych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Z przeprowadzonym analiz wynika, iż koszt wytwarzania energii elektrycznych w technologii współspalania, w elektrowniach wiatrowych oraz starych, zamortyzowanych elektrowniach wodnych jest dużo niższy niż obecnie otrzymywane wsparcie. Mając na uwadze fakt, iż wspomniane wyżej technologie wytwarzają obecnie około 90% energii elektrycznej z OZE, należy zauważyć, iż istnieje duży potencjał optymalizacji kosztowej systemu wsparcia.

Poniższa tabela obrazuje szacunki dotyczące kosztów systemu świadectw pochodzenia po wprowadzeniu zaproponowanych zmian polegających na ustaleniu współczynników i zmiany sposobu wyliczania opłaty zastępczej.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Koszt systemu (mln zł)	4257	4095	4708	5199	5741	6321	7001	7828	9933
Wartość skumulowana (mln zł)	4257	8352	13060	18259	24000	30321	37321	45150	55082

Dodatkowe koszty związane z wprowadzeniem taryfy stałej będą kształtowały się następująco:

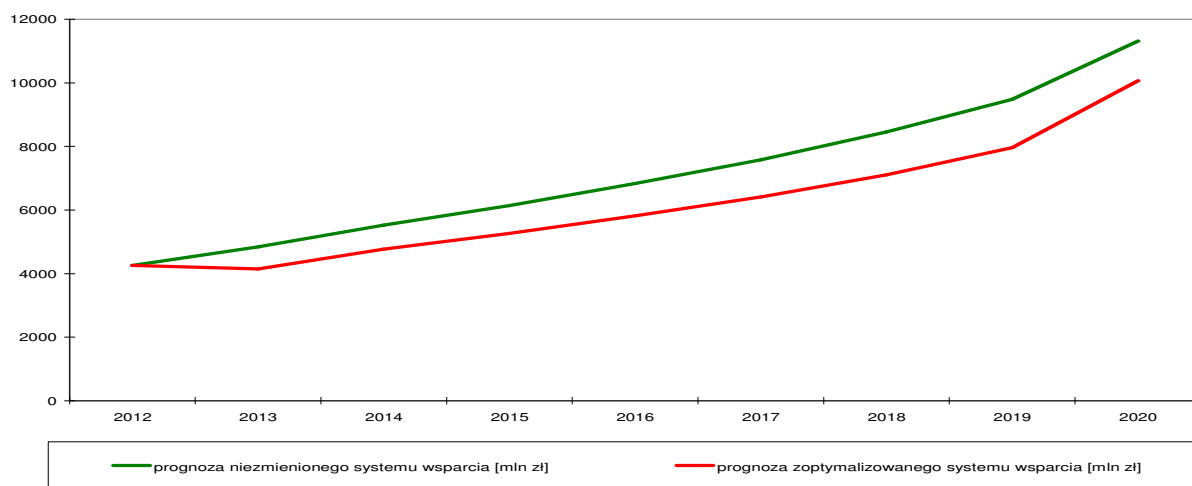
lata	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
energetyka wodna <75kW	2,24	2,24	2,24	2,24	2,24	2,24	2,24	2,24
energetyka słoneczna <100kW	25,76	28,56	28,56	38,08	38,08	38,08	42,84	42,84
energetyka wiatrowa <75kW	22,36	21,93	25,8	27,09	27,09	44,29	30,1	34,4
energetyka biogazowa <100kW	6,068	12,136	15,17	15,17	30,34	30,34	75,85	75,85
wartość skumulowana [mln PLN]	56,428	64,866	71,77	82,58	97,75	114,95	151,03	155,33

Całkowity koszt wsparcia odnawialnych źródeł energii w Polsce będzie sumą kosztów związanych z systemem świadectw pochodzenia oraz kosztów związanych z wprowadzeniem nowych taryf stałych. Poniższa tabela wskazuje całkowite koszty zoptymalizowanego systemu. Należy ponadto wyjaśnić, że wsparcie dla produkcji energii elektrycznej z energii geotermalnej, z uwagi na brak obecnie planowanych inwestycji będzie charakteryzować się w późniejszych latach niewielkim przyrostem mocy i generacją energii elektrycznej, która będzie nieznacznie wzrastała osiągając maksymalnie wielkość 3 GWh w 2020 r. Zatem

wpływ tej technologii na koszty funkcjonowania systemu wsparcia mają charakter pomijalny, stad nie został odzwierciedlony w powyższej tabeli.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Koszt systemu (mln zł)	4257	4152	4775	5274	5831	6428	7126	7996	10112
Wartość skumulowana (mln zł)	4257	8408	13184	18458	24288	30716	37843	45839	55951

Porównując prognozę dotyczącą kontynuowania obecnego systemu świadectw pochodzenia oraz prognozę kosztów zoptymalizowanego systemu wsparcia, poniższy wykres obrazuje skalę możliwych oszczędności.

Biorąc pod uwagę powyższe, średnie roczne oszczędności z tytułu modyfikacji systemu wsparcia wyniosą od ok. 700 mln zł (w roku 2013) do ok. 1700 mln zł (w roku 2019), a całkowite sumaryczne oszczędności z przeprowadzonej optymalizacji wyniosą do roku 2020 ok. 8500 mln zł.

Opracowując nowe zasady wsparcia przyjęto następujące założenia obecnego mechanizmu wsparcia:

- 1) elementem mającym istotny wpływ na cenę wytwarzanej i sprzedawanej energii elektrycznej do odbiorców końcowych, a zarazem stanowiącym pierwszy strumień przychodu dla podmiotów wytwarzających energię elektryczną z OZE jest gwarantowana cena zakupu energii elektrycznej przez tzw. sprzedawcę z urzędu. Przepis art. 9a ust. 6 ustawy - Prawo energetyczne stanowi, że sprzedawca z urzędu jest obowiązany (...) do zakupu energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii, przyłączonych do sieci znajdujących się w obszarze działania sprzedawcy z urzędu,

oferowanej przez przedsiębiorstwa energetyczne, które uzyskały koncesje na jej wytwarzanie; zakup ten odbywa się po średniej cenie sprzedaży energii elektrycznej w poprzednim roku kalendarzowym. Zgodnie z art. 23 ust. 2 pkt 18, lit. b ustawy – Prawo energetyczne, cenę tę ustala Prezes URE do dnia 31 marca każdego roku kalendarzowego. Zgodnie z Informacją Prezesa URE z dnia 30 marca 2012 r. (nr 10/2012) w sprawie średniej ceny sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym za rok 2011, opublikowanej na stronie internetowej URE, średnia cena sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym osiągnęła w 2011 r. poziom 198,90 zł/MWh.

- 2) drugim elementem przychodu producentów energii elektrycznej z OZE jest prawo majątkowe wynikające ze świadectwa pochodzenia wydawanego za energię elektryczną wytworzoną z odnawialnych źródeł energii. Przepis art. 9e ustawy - Prawo energetyczne wskazuje, że potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej z odnawialnego źródła energii jest świadectwo pochodzenia tej energii. Natomiast art. 9e ust. 3 stanowi, że świadectwo pochodzenia jest wydawane przez Prezesa URE na wniosek podmiotu zajmującego się wytwarzaniem energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, złożony za pośrednictwem operatora systemu elektroenergetycznego, na którego obszarze działania znajduje się instalacja odnawialnego źródła energii określona we wniosku. Świadectwo takie jest wydawane w terminie 14 dni od otrzymania przez Prezesa URE przedmiotowego wniosku.
- 3) energia elektryczna wytworzona z odnawialnych źródeł energii zwolniona jest z podatku akcyzowego wynoszącego 20 zł/MWh.
- 4) aby świadectwo pochodzenia miało wartość handlową, ustawodawca w art. 9a ustawy – Prawo energetyczne, zobligował każde przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej lub jej obrotem i sprzedające tę energię odbiorcom końcowym, przyłączonym do sieci na terytorium RP uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi URE świadectwo pochodzenia lub uiścić tzw. opłatę zastępczą. Udział ilościowy sumy energii elektrycznej wynikającej ze świadectw pochodzenia, które przedsiębiorstwo energetyczne przedstawia do umorzenia, lub z uiszczonej przez przedsiębiorstwo energetyczne opłaty zastępczej, w wykonanej całkowitej rocznej sprzedaży energii elektrycznej przez to przedsiębiorstwo odbiorcom końcowym, został określony w § 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 14 sierpnia 2008 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej, zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii oraz obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii

(rozporządzenie dotyczące świadectw pochodzenia (Dz. U. Nr 156, poz. 969 oraz z 2010 r. Nr 34, poz. 182)).

- 5) zgodnie z art. 9e ust. 6 ustawy - Prawo energetyczne, Prawa majątkowe wynikające ze świadectwa pochodzenia są zbywalne i stanowią towar giełdowy.
- 6) aktualne ceny kursowe świadectw pochodzenia z energii wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii są publikowane na stronach internetowych Towarowej Giełdy Energii S.A., natomiast wysokość opłaty zastępczej, zgodnie z art. 9a ust. 2 Ustawy wynosi 240 zł/MWh i na podstawie ust. 4 wspomnianego artykułu jest ona waloryzowana i ogłaszana przez Prezesa URE do dnia 31 marca każdego roku kalendarzowego. Zgodnie z Informacją Prezesa URE z dnia 8 lutego 2012 r. (nr 2/2012) w sprawie zwaloryzowanej jednostkowej opłaty zastępczej jaką należy stosować w celu obliczenia opłaty zastępczej przy realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust. 1 i 2 ustawy – Prawo energetyczne za 2012 r., opublikowana na stronie internetowej URE, jednostkowa opłata zastępcza po jej waloryzacji wynosi w 2012 r. 286,74 zł/MWh.
- 7) zgodnie z obserwowanym trendem, wartość świadectw pochodzenia, którą kształtuje rynek wynosi ok. 15-20 zł poniżej wyznaczonej opłaty zastępczej.
- 8) w świetle powyższego, średnia cena za jednostkę energii elektrycznej wytworzonej z OZE, to ok. 450-470 zł/MWh. Cena ta dotyczy wszystkich producentów energii elektrycznej z odnawialnych źródeł w związku z czym nie preferuje się żadnej z technologii. Każdy inwestor sam decyduje, na podstawie przeprowadzanych analiz, w którą technologię będzie opłacało mu się zainwestować, tak aby uzyskać zakładany stopień zwrotu poniesionych nakładów.
- 9) dynamiczny rozwój technologii wykorzystujących odnawialne źródła energii spowodował, iż jednakowy poziom wsparcia dla wszystkich rodzajów źródeł traci swoje uzasadnienie. Pojawiło się także zagrożenie nadwsparcia dla instalacji zamortyzowanych lub uzyskujących zbyt wysokie wsparcie, co ma negatywne skutki dla całego rynku cen energii elektrycznej oraz stabilności Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Taka sytuacja stymuluje rozwój jedynie niektórych źródeł, co w konsekwencji powoduje nieoptymalne wykorzystanie lokalnie dostępnych zasobów, blokuje moc przyłączeniową dla pozostałych technologii oraz ogranicza rozwój gospodarczy i tworzenie nowych miejsc pracy.

W celu optymalizacji obecnego systemu wsparcia zawartego w ustawie - Prawo energetyczne założono, iż konieczna jest modyfikacja mechanizmu świadectw pochodzenia w taki sposób, aby dla każdej z technologii ustalić inny minimalny gwarantowany poziom pomocy

finansowej. Taka optymalizacja zapewni bardziej zrównoważony rozwój źródeł opartych o wszystkie technologie OZE, oraz pozwoli kierować wsparcie dla tych technologii, które najbardziej go potrzebują.

Na podstawie ogólnodostępnych analiz branżowych, międzynarodowych opracowań problemowych oraz analizy rynku przeprowadzonej w Ministerstwie Gospodarki, wypracowano przedział tzw. współczynników korekcyjnych, które będą korygować poziom wsparcia udzielanego dla poszczególnych źródeł koncesjonowanych podłączonych do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Zaproponowany system, zapewni stabilność warunków inwestowania w odnawialne źródła energii, oraz zabezpieczy poziom wsparcia, przed ewentualnymi wzrostami cen energii, co spowodowałoby znaczne obciążenie odbiorcy końcowego i niekontrolowany rozrost źródeł OZE.

W ramach ustalania wysokości współczynników korekcyjnych dokonano pewnych założeń i uproszczeń ekonomicznych w celu zachowania porównywalności wszystkich technologii, tj.:

- 1) wsparcie dla wszystkich instalacji OZE będzie obowiązywało przez okres 15 lat od oddania instalacji OZE do użytkowania,
- 2) dla poszczególnych technologii i przedziałów mocy ustalono koszty inwestycyjne CAPEX,
- 3) dla poszczególnych technologii i przedziałów mocy ustalono koszty eksploatacyjne OPEX,
- 4) dla poszczególnych technologii i przedziałów mocy ustalono efektywność wytwarzania energii elektrycznej w odniesieniu do stałej jednostki mocy zainstalowanej,
- 5) inwestor finansuje inwestycję w 30% ze środków własnych i w 70% ze środków zewnętrznych obciążonych 15-letnim kredytem w wysokości 6,5% w skali roku,
- 6) inwestor corocznie lokuje zyski z tytułu wartości majątkowej ze świadectw pochodzenia w stabilne instrumenty finansowe zapewniające zysk w wysokości 4 % rocznie (z kapitalizacją roczną),
- 7) w przyjętym okresie inwestycja powinna zapewniać zwrot poniesionego kapitału, spłatę kredytu oraz zysk z na poziomie 12 % w skali roku od poniesionych kosztów własnych,
- 8) w przypadku dużych elektrowni wodnych o mocy zainstalowanej powyżej 20MW, wymagających budowy od początku stopnia piętrzącego, założono zysk na poziomie 3,5% w skali roku,

- 9) powyższe uwzględnia ryzyko inwestorskie związane z budową i eksploatacją inwestycji w instalację OZE,
- 10) na podstawie wniosków wynikających z zleconej analizy prawnej¹⁾. zdecydowano się na zachowanie praw nabytych wytwórców energii korzystających z obecnego systemu wsparcia OZE, poprzez ustanowienie dla instalacji odnawialnego źródła energii, które oddano do użytkowania przed dniem wejścia w życie ustawy współczynnika korekcyjnego równego jeden przez okres kolejnych 15 lat, liczony od dnia oddania do użytkowania instalacji odnawialnego źródła energii, z wyłączeniem instalacji spalania wielopaliwowego świadectwo dla których świadectwo pochodzenia wraz z określonym współczynnikiem korekcyjnym przysługuje tylko przez okres kolejnych 5 lat, liczony od dnia wytworzenia po raz pierwszy energii elektrycznej za którą przysługiwało świadectwo pochodzenia, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2020 r.,
- 11) w przypadku modernizacji instalacji odnawialnego źródła energii, które oddano do użytkowania przed dniem wejścia w życie ustawy, świadectwo pochodzenia lub świadectwo pochodzenia biogazu wraz z określonym współczynnikiem korekcyjnym przysługuje za wytworzoną energię elektryczną lub biogaz rolniczy, proporcjonalnie do przyrostu mocy, pod warunkami, że:
- a) poniesiono nakłady inwestycyjne w wysokości co najmniej 30% wartości początkowej tej instalacji, rozumianej jako wartość bilansową środka trwałego po raz pierwszy wprowadzonego do ksiąg rachunkowych, z uwzględnieniem przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, albo przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych, w zakresie dotyczącym amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych,
 - b) zainstalowano środki trwałe, przeznaczone do wytwarzania energii elektrycznej lub biogazu rolniczego, wyprodukowane nie później niż 24 miesiące przed dniem rozpoczęcia modernizacji,
 - c) modernizowana instalacja nie jest przeznaczona do wytwarzania energii elektrycznej w instalacji spalania wielopaliwowego,
- 12) mając na uwadze postulaty resortów dotyczących budowy stopnia wodnego poniżej elektrowni wodnej we Włocławku zdecydowano, aby w przypadku instalacji odnawialnego źródła energii wykorzystującej hydroenergię

o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 100 MW, świadectwo pochodzenia wraz z określonym na stałym poziomie współczynnikiem korekcyjnym równym jeden, przysługiwało do równowartości 50% poniesionych nakładów inwestycyjnych na realizację budowy instalacji odnawialnego źródła energii wykorzystującego hydroenergię w danym roku kalendarzowym.

Ministerstwo Gospodarki doceniając potrzebę zwiększania bezpieczeństwa zaopatrzenia odbiorców w energię elektryczną, poprawy efektywności wykorzystania infrastruktury energetycznej, optymalizacji wykorzystania lokalnie dostępnych surowców i zasobów oraz zmniejszania presji energetyki na środowisko postanowiło o promowaniu działalności polegającej na samodzielnym wytwarzaniu energii elektrycznej w małych instalacjach. Rozproszone źródła energii o niewielkich mocach pozwalają w coraz większym stopniu zaspokajać potrzeby energetyczne odbiorców energii oraz zwiększać ich niezależność energetyczną. Dojrzałym rozwiązaniem stosowanym w krajach rozwiniętych jest stosowanie taryf stałych tj. gwarancji zakupu całości wytwarzanej energii elektrycznej po stałej cenie w pewnym z góry ustalonym okresie np. 15 lat. System taryf stałych zapewnia potencjalnemu wytwórcy energii elektrycznej zwrot nakładów poniesionych na budowę nowego źródła w pewnym okresie czasu, po którym następuje wytwarzanie energii elektrycznej i przesyłanie jej do sieci na zasadach komercyjnych lub wytwarzanie energii elektrycznej na własny użytek.

W Polsce największy potencjał wykorzystania lokalnie dostępnych surowców i zasobów istnieje w technologiach: wiatrowej, biogazowej, wodnej oraz słonecznej. Z uwagi na dużą różnorodność technologii biogazowych, zdecydowano się na ich podzielenie ze względu na specyfikę oraz moc zainstalowaną: biogazownie rolnicze o mocy zainstalowanej elektrycznej do 50 kW, biogazownie rolnicze o mocy zainstalowanej elektrycznej powyżej 50 do 200 kW oraz biogazownie pracujące na surowcach pochodzących z oczyszczalni ścieków lub na składowiskach odpadów o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej do 200 kW.

Zakłada się, iż wprowadzenie taryf stałych stworzy bardzo dobre warunki do rozwoju niewielkich rozproszonych systemów OZE. Ministerstwo Gospodarki zakłada, że w 2027 r. cena energii elektrycznej wytworzonej na rynku konkurencyjnym osiągnie taki poziom, który umożliwi samodzielne funkcjonowanie wszystkich mikro źródeł OZE w oparciu o zasady w pełni rynkowe.

¹⁾ Zgodnie z analizą Kancelarii Bird & Bird, pn. Analiza skutków prawnych wprowadzenia zmian w mechanizmie wsparcia dla producentów energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, w kontekście zachowania praw nabytych inwestorów

Z uwagi na fakt, iż rozwój technologiczny niektórych instalacji (np. fotowoltaicznych) jest bardzo dynamiczny, Ministerstwo Gospodarki zakłada zmianę taryf w czasie, co pozwoli w optymalny sposób premiować mikroinstalacje uruchamiane w kolejnych latach. Zakłada się, iż Minister Gospodarki będzie miał delegację do wydawania rozporządzenia publikującego taryfy na kolejne lata. Ponieważ mikroinstalacje które zostaną objęte taryfami stałymi są obiektami niewielkimi, proces inwestycyjny nie będzie czasochłonny.

W ramach ustalania wysokości poszczególnych taryf dokonano pewnych założeń i uproszczeń ekonomicznych w celu zachowania porównywalności wszystkich technologii, które ujęte zostały w Ocenie Skutków Regulacji (OSR) na str. 76-81.

Wsparcie dla małych instalacji i mikroinstalacji to również efekt dyrektywy 2009/28/WE, która promuje małe projekty inwestycyjne. Projektowane przepisy promować będą podmioty, które sprzedawać będą energię elektryczną wytworzoną w mikroinstalacji. Projekt ustawy stwarza także możliwość sprzedaży, po gwarantowanej cenie energii elektrycznej wytwarzanej przez prosumenta w mikroinstalacji. Obecnie, prosument wytwarzający energię elektryczną, aby sprzedać nawet najmniejszą ilość tej energii elektrycznej musi zarejestrować działalność gospodarczą oraz uzyskać koncesję, co wiąże się z dodatkowymi kosztami. Ponadto, celem projektowanych regulacji jest stworzenie możliwości wykorzystania lokalnie występujących zasobów, stąd też promocja energetyki rozproszonej, funkcjonującej w oparciu o lokalne zasoby OZE (projektowana moc zainstalowana energii elektrycznej mikroinstalacji do 40 kW).

Szacunki dotyczące skali rozwoju wytwarzania energii elektrycznej w oparciu o mikroinstalacje dowodzą, że przy istnieniu ok. 2 mln gospodarstw rolnych i ok. 4 mln domów jednorodzinnych otrzymujemy łączny potencjał w wysokości ok. 6 mln gospodarstw w Polsce. Wykorzystując ten potencjał w znikomej skali, np. w 7 % poprzez przeznaczenie dodatkowego wsparcia na nabycie i montaż mikroinstalacji o mocy 3 kW każda, uzyskamy w sumie moc zainstalowaną wynoszącą 1260 MW. Projekt zakłada również funkcjonowanie bardzo atrakcyjnego cenowo mechanizmu zakupu nadwyżek energii elektrycznej z mikroinstalacji przekazywanej do sieci niskiego napięcia.

Ocenę najbardziej skutecznego i optymalnego rozwiązania do rozwoju odnawialnych źródeł energii mają taryfy stałe typu Feed-in-tariff, które są stosowane w większości państw na

całym świecie. Założeniem systemu taryf stałych jest stała i niezmienna cena za jednostkę wytworzonej energii elektrycznej, obowiązująca przez zakładany okres. Zakup jest realizowany przez przedsiębiorstwo energetyczne świadczące usługi w zakresie obrotu energią elektryczną na terytorium którego dana instalacja jest przyłączona. W celu zachowania konkurencyjności na rynku energii elektrycznej rozliczenie zakupionej energii elektrycznej, w tym zwrot poniesionych kosztów związanych z zakupem energii z OZE następuje przez niezależny podmiot – Zarządcę Rozliczeń S.A. Zarządca Rozliczeń S.A. zwraca przedsiębiorstwu energetycznemu, wszelkie koszty związane z zakupem energii z odnawialnych źródeł energii, a następnie bilansuje ponoszone koszty Operatora Systemu Przesyłowego w taryfie za przesył energii elektrycznej.

W celu ustabilizowania rynku mikroinstalacji projektodawca wprowadził także przepis, który uniemożliwia ustalenie taryfy stałej niższej od wsparcia, które otrzymują duże źródła funkcjonujące w oparciu o system świadectw pochodzenia.

Sprawdzonym w warunkach polskich, systemem służącym wsparciu budowy dużych jednostek wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii jest system świadectw pochodzenia funkcjonujący równolegle z obowiązkiem nakładanym na podmioty w zakresie wykazania się udziałem odnawialnych źródeł energii. W celu zachowania optymalnej wydajności systemu świadectw pochodzenia oraz osiągnięcie zakładanych celów, wymagana jest modyfikacja zasad przyznawania wsparcia dla poszczególnych technologii OZE. Wynika to z potrzeby zrównoważonego traktowania wszystkich technologii oraz premiowania tych technologii, których potencjał rozwoju jest wysoki i niewykorzystany.

W zakresie rozwiązań prosumenckich można zaliczyć m.in. stworzenie ram prawnych dla systemu wsparcia dla generacji rozproszonej. Zakłada się stopniowy i systematyczny rozwój mikroinstalacji, które w oparciu o lokalnie dostępne zasoby będą wytwarzać energię elektryczną. Możliwe będą również dodatkowe zachęty w przypadku wytwarzania zielonej energii na własne potrzeby. Dodatkowo zakłada się wsparcie dla wytwórców ciepła z OZE, który został szczegółowo opisany w pkt 4, na str. 25 – 33 niniejszego uzasadnienia.

W projekcie ustawy zdecydowano się na wsparcie rozwoju energetyki OZE w skali mikro, gdyż ma ona niekwestionowaną listę zalet, do których należą: stopniowy rozwój, a nie skokowy, jak w przypadku wielkich inwestycji, krótki czas budowy, mniejsze ryzyko inwestycyjne, wysoką sprawność oraz łatwość eksploatacji. Nie można także zapominać

o: poprawie bezpieczeństwa energetycznego poprzez zwiększenie pewności zasilania, zmniejszeniu strat sieciowych i obciążenia szczytowego przy jednoczesnym ograniczeniu nakładów na rozbudowę i modernizację sieci przesyłowych. Ponadto lokalizacja mikroźródeł blisko odbiorcy pozwala uniknąć większości kosztów związanych z przesyłem i dystrybucją energii. Poprawia się także jakość energii dostarczanej do odbiorców końcowych. Mikroinstalacje mogą również rozwiązać problem niedoboru źródeł energii na obszarach wiejskich. Budowanie energetyki rozproszonej to źródło rozwoju i innowacyjności. Przebudowa energetyki w tym kierunku jest napędem gospodarki i strategią ukierunkowaną na zdobywanie przewagi konkurencyjnej. Świadomy i aktywny prosument (odbiorca i zarazem producent energii na potrzeby własne oraz w celu sprzedaży nadwyżek do sieci) z pewnością wykorzysta możliwości jakie daje nowoczesny przemysł urządzeń energetyki rozproszonej, m.in. takich jak kolektory słoneczne, mikrowiatraki, pompy ciepła, ogniwa fotowoltaiczne, mikrobiogazownie. Ponadto działalność prosumencka, wiążąca się z efektywnym gospodarowaniem zasobami w skali regionu, stymuluje lokalną przedsiębiorczość.

Do ułatwień w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej dla małych instalacji (o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 40 kW do 200 kW) należą zaś: zniesienie koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej w mikroźródłach, preferencje w przyłączaniu przed jednostkami wytwórczymi wykorzystującymi wyłącznie paliwa kopalne, wprowadzenie elastycznych i czytelnych zasad wsparcia w zakresie wytwarzania zielonej energii, wprowadzenie możliwości uzyskania gwarancji pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej z OZE.

Projektowana ustawa wpłynie także na:

- 1) poprawę bezpieczeństwa energetycznego kraju przez zwiększenie zaopatrzenia w energię na odnawialnych nośnikach energii wytwarzanych z surowców krajowych;
- 2) oparcie znaczącej części dostaw gazu, energii elektrycznej i energii cieplnej oraz biogazu rolniczego, jako paliwa transportowego na wielu lokalnych wytwórniach biogazu, co stworzy możliwość dostawy biogazu rolniczego o jakości gazu ziemnego dla wielu mieszkańców wsi i miasteczek oraz podmiotów gospodarczych;
- 3) tworzenie tzw. lokalnych łańcuchów wartości dodanej m.in. przez aktywizację gospodarczą wsi oraz zwiększenie zatrudnienia wśród społeczności lokalnej oraz jednostek gospodarczych branży rolniczej i związanej z energetyką odnawialną (*greenjobs*);
- 4) pobudzenie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości związanej z wykorzystaniem lokalnie generowanego ciepła;

- 5) poprawę infrastruktury energetycznej i wzrost konkurencyjności polskiego rolnictwa (tzw. rozproszona infrastruktura energetyczna).

Konkluzje:

Kluczowym założeniem projektu ustawy o odnawialnych źródłach energii jest aby system wsparcia dla wytwórców energii elektrycznej i ciepła lub chłodu z OZE był długofalowy. Wzmocniono i udoskonalono obecny system, poprzez wydłużenie okresu wsparcia na przynajmniej 15 lat liczonych od daty oddania inwestycji do użytkowania, z wyłączeniem spalania wielopaliwowego. Zmodyfikowano obecny system, poprzez wprowadzenie tzw. współczynnika korekcyjnego zasady naliczania podstawowego świadectwa pochodzenia z tytułu wytworzonej energii w zależności od rodzaju instalacji OZE, jej mocy oraz daty oddania jej do użytkowania.

Od powyższych zasad wprowadzono odstępstwo wynikające z konieczności zagwarantowania praw nabytych wytwórców energii elektrycznej korzystających z obecnego systemu wsparcia OZE. Prawa te zostały zachowane poprzez ustanowienie dla instalacji OZE, które oddano do użytkowania przed dniem wejścia w życie ustawy współczynnika korekcyjnego równego jeden przez okres kolejnych 15 lat, liczony od dnia oddania do użytkowania instalacji odnawialnego źródła energii, z wyłączeniem instalacji spalania wielopaliwowego świadectwo dla których świadectwo pochodzenia wraz z określonym współczynnikiem korekcyjnym przysługuje tylko przez okres kolejnych 5 lat, liczony od dnia wytworzenia po raz pierwszy energii elektrycznej za którą przysługiwało świadectwo pochodzenia, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2020 roku.

Ustanowiono ponadto, że w przypadku modernizacji instalacji OZE świadectwo pochodzenia lub świadectwo pochodzenia biogazu wraz z określonym współczynnikiem korekcyjnym przysługuje za wytworzoną energię elektryczną lub biogaz rolniczy, proporcjonalnie do przyrostu mocy lub przyrostu wydajności po spełnieniu warunków enumeratywnie wymienionych w art. 59 ust. 5.

Ponadto mając na uwadze postulaty resortów dotyczących budowy stopnia wodnego poniżej elektrowni wodnej we Włocławku zdecydowano, aby w przypadku instalacji odnawialnego źródła energii wykorzystującej hydroenergię o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 100 MW, świadectwo pochodzenia wraz z określonym na

stałym poziomie współczynnikiem korekcyjnym równym jeden, przysługiwało do równowartości 50% poniesionych nakładów inwestycyjnych na realizację budowy instalacji odnawialnego źródła energii wykorzystującego hydroenergię w danym roku kalendarzowym.

W projekcie wprowadzono także instrumenty mające na celu skuteczną promocję i rozwój mikroinstalacji i małych instalacji OZE. Są one gwarancją zbudowania w Polsce nowoczesnego i innowacyjnego rynku urządzeń odnawialnej energetyki rozproszonej produkowanych zarówno dla potrzeb wewnętrznych, jak i na eksport.

3. Skutki zmiany mechanizmu wsparcia w odniesieniu do sytuacji prawnej podmiotów uprawnionych do korzystania z systemu na zasadach dotychczasowych (zasada zachowania praw nabytych)

Zgodnie z konkluzjami zawartymi w zleconej przez Ministerstwo Gospodarki analizie prawnej²⁾ przepisy ustawy o odnawialnych źródłach energii powinny uwzględniać zaprezentowane w opracowaniu wytyczne legislacyjne, w szczególności dotyczące odpowiedniego okresu wejścia w życie przepisów, okresów przejściowych, możliwości pozostania w obecnie obowiązującym systemie wsparcia. W projekcie ustawy o OZE decyzję co do kręgu podmiotów, które uznaje się za uprawnione do pozostania w dotychczasowym systemie oraz określono warunki brzegowe jak i horyzont czasowy wraz z określeniem zasad ich ujawnienia i rejestracji.

Wg autorów analizy roszczenia konstytucyjne mogłyby przysługiwać zarówno aktualnym producentom energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych jak i podmiotom prowadzącym inwestycje w OZE (inwestycje w toku). Ewentualne roszczenia muszą jednak podlegać konkretyzacji finansowej. Powstaje pytanie, czy na podstawie obowiązującego w Polsce prawa inwestorzy mogą liczyć na to, że przez jakiś konkretny czas będą oni mogli zbywać prawa majątkowe wynikające ze świadectw pochodzenia po konkretnej cenie.

W zakresie ryzyka, za podstawowe zagrożenie związane z ewentualnym naruszeniem praw konstytucyjnych uznano możliwą odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa. Warunkiem koniecznym jest stwierdzenie przez Trybunał Konstytucyjny niekonstytucyjności

²⁾ Analiza Kancelarii Bird & Bird, pn. Analiza skutków prawnych wprowadzenia zmian w mechanizmie wsparcia ...s. 79-86.

przyszłych zmian. Zatem w celu ograniczenia wspomnianego ryzyka, wskazane jest dochowanie warunków prawidłowej legislacji wskazanych szczegółowo w przedmiotowej analizie, w tym zachowanie odpowiednich okresów przejściowych oraz przeprowadzenie konsultacji społecznych.

4. Optymalizacja dotychczasowej polityki wsparcia dla technologii spalania wielopaliwowego biomasy w elektrowniach i elektrociepłowniach węglowych

Punktem odniesienia do dokonania zmian w ww. zakresie jest analiza sprawności procesów współspalania biomasy z węglem w elektrowniach oraz elektrociepłowniach w porównaniu do sprawności innych mikro i małych instalacji, takich jak automatyczne piece i kotły na pelety i brykiety.

Z danych ARE wynika, że w latach 2006-2010 nastąpił skokowy wzrost zużycia biomasy w procesach tzw. współspalania - z 1 650 tys. ton do 4 536 tys. ton. W 2011 roku zużycie biomasy w energetyce wyniosło 8,4 mln ton, z czego ok. 5,1 mln ton we współspalaniu. W związku z planami inwestycyjnymi w 2015 roku zapotrzebowanie na biomasę deklarowane tylko przez największe przedsiębiorstwa energetyczne jest szacowane na 7,4 mln ton, 10,5 mln ton oraz 17,6 mln ton³⁾ (odpowiednio w różnych scenariuszach inwestycyjnych).

Ponadto statystyki Ministerstwa Finansów pokazują już obecnie rosnący import biomasy w postaci drewna z lasów i biomasy suchej, zazwyczaj granulatu z przemysłu drzewnego i rolnictwa⁴⁾. W przypadku obydwu ww. grup biomasy obserwuje się zjawisko nasilającego się importu. Trend wzrostowy w tym zakresie obserwowany jest od 2006 r., kiedy zaczęły funkcjonować przepisy wpierające, na równi z innymi technologiami OZE, współspalanie biomasy z innymi paliwami kopalnymi. Jednocześnie w tym czasie odnotowano spadek eksportu oraz wzrost deficytu w handlu biomasą stałą, pochodzenia zarówno leśnego jak i rolniczego. W latach 2006 -2011 nastąpił wzrost importu drewna o 254 tys. ton i w 2011 r. wynosił ponad 443 tys. ton. Import drewna odpadowego wzrósł o 78 tys. ton i osiągnął w 2011 r. 233 tys. ton. Sumaryczny import drewna w 2011 roku przekroczył 900 ton i ukształtował się na poziomie ponad 306 mln zł. Jeszcze bardziej znaczący w analizowanym

³⁾ Koncerny energetyczne w swoich założeniach przyjmują sprawność wytwarzania energii elektrycznej rzędu 37%.

⁴⁾ Statystyki Ministerstwa Finansów (dostępne w bazie danych GUS) pokazują, że rosnący import dotyczy przede wszystkim drewna z lasów i biomasy suchej, zazwyczaj granulatu z przemysłu drzewnego i rolnictwa.

okresie jest wzrost importu biomasy odpadowej pochodzenia rolniczego, w szczególności makuchów słonecznika, oliwek, orzechów i innych pozostałości z ekstrakcji roślin oleistych. Surowce te nie mają w Polsce znaczącego zastosowania poza energetycznym i w praktyce mogą być wykorzystane tylko w dużych kotłach energetycznych, głównie fluidalnych. Import tego typu odpadów rolniczych wzrósł w latach 2006-2011 o 511 tys. ton i przekroczył 680 tys. ton w 2011 r. i osiągnął wartość ponad 337 mln zł. Jednocześnie ujawnił się malejący, w analizowanym okresie 2006-2011 r. - eksport makuchów rzepakowych, co może mieć związek z wykorzystaniem tego surowca w procesach współspalania.

Katalog importowanych surowców pochodzenia organicznego na cele energetyczne jest znacznie dłuższy i pochodzą one z ponad 50 krajów świata, przebywając często znaczne odległości. W szczególności odległy transport importowanej biomasy ma bezpośredni wpływ na zwiększenie emisji gazów cieplarnianych, co stoi w sprzeczności z główną ideą promocji zielonej energetyki, czyli promowaniem technologii niskoemisyjnych, a także ochronę klimatu i środowiska naturalnego.

Wstępne szacunki wskazują, że import biomasy energetycznej w 2011 r. wyniósł ok. 1,7 mln ton a jego wartość przekroczyła 0,7 mld zł. Promocja spalania importowanej biomasy w elektrowniach i elektrociepłowniach węglowych przyczynia się zatem zarówno do uzależniania się Polski od importu paliw stałych (do tej pory dominował import paliw płynnych) jak i do coraz wyższego deficytu handlowego w zakresie zaopatrzenia w paliwa dla energetyki.

Rosnący popyt na biomasę jest silnie skorelowany ze wzrostem ceny tego surowca na rynku. W latach 2006-2011 cena biomasy stałej wzrosła o 100% z 150 PLN/t do poziomu 308 PLN/t (wobec 200 PLN/t dla węgla kamiennego)⁵⁾. W kolejnych latach spodziewane jest utrzymanie się trendu wzrostowego ceny biomasy, co będzie wywoływać negatywne skutki gospodarcze i środowiskowe.

Do najważniejszych negatywnych efektów związanych ze wzrostem cen biomasy wynikających z intensywnego wykorzystania tego surowca w procesach współspalania, należą m.in.:

⁵⁾ Za Bird & Bird, Analiza skutków prawnych wprowadzenia zmian w mechanizmie wsparcia ..., Na podstawie cennika Kompanii Węglowej S.A. dla sortymentów miarowych s. 13.

- spadek opłacalności energetycznego wykorzystania biomasy, co za tym idzie zmniejszenie konkurencyjności jej wykorzystania na rynku oraz ograniczenie inwestycji w tym zakresie,
- ograniczenie dostępności biomasy na potrzeby energetyczne, ciepłownicze i przemysłowe (przede wszystkim w przemyśle drzewnym),
- realna możliwość ograniczenia dostępności biomasy stałej dla celów ogrzewania indywidualnego⁶⁾ oraz powrót do spalania węgla w indywidualnych kotłach domowych, co spowoduje związane z tym zwiększenie niskiej emisji.

Zoptymalizowana ścieżka wykorzystania biomasy stałej dla celów energetycznych zakłada wykonanie planów zawartych w KPD w zakresie produkcji ciepła i energii elektrycznej. Jednocześnie scenariusz ten zakłada zmniejszenie wykorzystania dla celów energetycznych ilości biomasy, bez naruszenia wytworzenia wolumenu energii końcowej. Powyższe wymaga jednak zmiany technologii i znaczącej poprawy sprawności i efektywności przetwarzania biomasy na końcowe nośniki energii. Jest to możliwe, gdy ograniczone zostanie nieefektywne współspalanie biomasy w elektrowniach i elektrociepłowniach węglowych, a zaoszczędzony w ten sposób strumień krajowej biomasy, po uszlachetnieniu (brykietowanie, peletyzacja), skierowany zostanie na potrzeby lokalnej, wysokosprawnej produkcji ciepła w automatycznych, dedykowanych kotłach i piecach na pelety lub brykiety. Założeniem jest, aby taka modyfikacja ścieżki rozwoju technologii energetycznego wykorzystania biomasy stałej nie wpłynęła na ilość energii wytworzonej z biomasy stałej, jaką Polska miałaby wykazać w końcowym zużyciu energii brutto do 2020 roku. Kolejnym założeniem jest uzyskanie obniżenia ceny biomasy stałej, co ma wpływ na koszty jej przetwarzania na cele energetyczne. Powyższe czynniki umożliwią zmianę struktury wykorzystania biomasy stałej, tj. zwiększenie udziału ciepła z biomasy i nieznaczne zmniejszenie ilości energii elektrycznej z tego surowca. Nie musi to jednak wpłynąć bezpośrednio na zachwianie ogólnych proporcji zaplanowanych w KPD ilości ciepła i energii elektrycznej wytwarzanej z biomasy stałej, ponieważ ubytek w energii elektrycznej z biomasy może być uzupełniony zarówno większą podażą energii elektrycznej m.in. z systemów kogeneracyjnych na biomasę stałą, jak również jej większą produkcją z elektrowni wiatrowych i systemów fotowoltaicznych.

Wg proponowanego zoptymalizowanego podejścia przyjęto systematyczne odchodzenie od współspalania biomasy stałej w elektrowniach i elektrociepłowniach, na rzecz wytwarzania

⁶⁾ Wg ocen niezależnych ekspertów zużycie biomasy w kotłach indywidualnych spada od roku 2004, ze względu na ograniczoną dostępność i wzrastające koszty paliwa.

biomasy w jednostkach dedykowanych na biomase. Powyzsza zmiana zapoczatkowana w 2013 roku pozwolilaby podniec sprawnosc wytwarzania energii elektrycznej z 26% do 35% w 2020 roku. Jest to wartosc wyzsza o ok. 10% od sredniej z badan dla pieciu monitorowanych elektrowni i elektrocieplowni na biomase⁷⁾. Jest to jednoczesnie zrodlo znacacych potencjalnych oszczednosci w zapotrzebowaniu na surowce energetyczne z krajowych odpadow rolniczych i leśnych oraz zasadniczy sposob na ograniczenie, a w dalszej kolejnosci calkowite wyeliminowanie importu. Jednoczesnie zaklada sie znacaca poprawe sprawnosci wykorzystania strumienia biomasy do wytwarzania ciepla. Z uwagi na nizsze koszty i rozproszony charakter zapotrzebowania, potrzeby cieplne bylyby zaspokajane z wyłacznie z najtańszych, krajowych zasobow biomasy.

Dotychczasowy wzrost zapotrzebowania na biomase wykorzystywanej glownie do wspolspalania spowodowal niedobor biomasy krajowej i wzrost jej cen do poziomu nieakceptowalnego w systemach lokalnego ogrzewania. W zwiazku z tym zjawiskiem obserwuje sie, ze lokalnie w malych tzw. kotłach wielopaliwowych, dochodzi do szkodliwego ekologicznie wymuszonego „wspolspalania” niskogatunkowych odpadow organicznych i węgla, czy wręcz przechodzenia z biomasy na węgiel. Powoduje to znacace problemy z tzw. niska emisja i jej negatywnym wpływem na srodowisko. Problem ten mozna rozwiazac poprzez zastepowanie węglowych kotłow rusztowych i „wielopaliwowych” wysokosprawnymi, dedykowanymi kotłami automatycznymi (efektywna regulacja spalania i wygoda obslugi) na biopaliwa stale wysokiej jakosci, takie jak standaryzowane pelety i brykiety. Technologie takie sa juz od 10 lat stosowane w Polsce. Obecnie na terenie kraju dziala ponad 20 producentow kotłow do automatycznego i kontrolowanego spalania i zgazowania biopaliw stalych po procesie oczyszczania i zagęszczenia. Zazwyczaj wykorzystuja one pelety z odpadowego surowca drzewnego, a wieksze z nich takze brykiety ze słomy i osiagaja koncową sprawnosc cieplną rzędu 90%.

Wstepne szacunki wskazuja, ze na krajowym rynku jest obecnie zainstalowanych ok. 60-70 tys. takich kotłow, jednakze dalszy rozwoj ich wykorzystania jest ograniczony deficytem biomasy, rosnacym kosztem jej pozyskania oraz cenami w imporcie wysokiej jakosci peletow. Powyzsze przyczynia sie do hamowania rozwoju rynku krajowego w tym zakresie i szybszej wymiany niskosprawnych kotłow wielopaliwowych na wysokosprawne. W efekcie wspomniane powyzej okolicznosci uniemozliwiaja uzyskanie efektu skali dla nowych

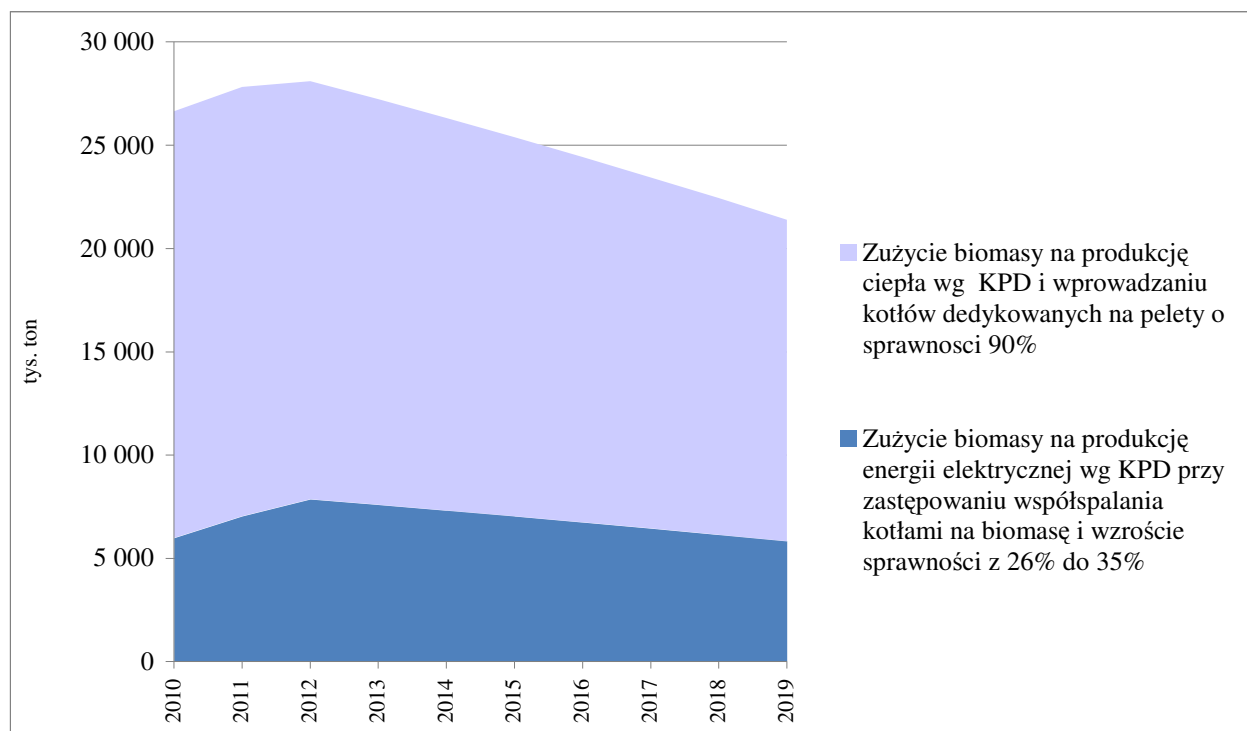
⁷⁾ Michalski M. Ł. Koszt budowy i eksploatacji elektrowni i elektrocieplowni wykorzystujacych biomase. Energia Gigawat, Nr 12, 2006 r.

technologii i spadek ich kosztów, jak i zdolności do rozwoju technologii krajowych producentów kotłów.

Aby zmienić kierunek wykorzystania znaczących zasobów biomasy, w ocenie resortu gospodarki należy równolegle stopniowo ograniczać jej wykorzystanie w technologiach tzw. współspalania, jak również wdrożyć promocję małych kotłów i pieców na pelety i brykiety. Aby efektywnie energetycznie i kosztowo zagospodarować uwalniane ze współspalania krajowe zasoby biomasy, założono wstępnie 30% tempo wzrostu rynku kotłów automatycznych na pelety i brykiety (o ekwiwalentnej mocy cieplnej 20 kW każdy), w wyniku czego ich ilość wzrosłaby do niemalże 730 tys. sztuk w 2020 roku, zastępując ok. połowę obecnie użytkowanych małych, wysokoemisyjnych kotłów węglowych i „wielopaliwowych”. W efekcie średnia sprawność wytwarzania ciepła z biomasy w Polsce wzrosłaby z obecnych ok. 60 % do niemalże 70 % w 2020 roku (chodzi tu o średnią ważoną dla wszystkich, także niskosprawnych, użytkowanych kotłów).

W ocenie Ministerstwa Gospodarki wzrost sprawności w krajowych systemach przetwarzania i konwersji biomasy na nośniki energii jest najbardziej naturalnym procesem zwiększenia efektywności wykorzystania biomasy. Skutki takiej optymalizacji technologicznej (innowacji) i kilkuletnich konsekwentnych dążeń (zarządzanie zmianą strukturalną) do eliminowania z łańcucha przetwarzania biomasy na cele energetyczne procesów i urządzeń nieefektywnych. Jednocześnie pomyślnie przeprowadzony proces modernizacji odbywałby się zgodnie ze ścieżką wzrostu produkcji energii z biomasy przyjętą w KPD.

Na poniższym wykresie przedstawiono scenariusz zapotrzebowania na biomasę energetyczną w Polsce w efekcie wdrożenia ww. procesów wymiany i modernizacji.

Ocena skutków zastosowania tych instrumentów w warunkach polskich wymaga przyjęcia pewnych założeń co do typowego kotła na pelety/brykiety, jego ceny oraz zużycia paliwa. Średnia cena kotła o mocy 20 kW w warunkach polskich to 12 000 zł netto plus 23% VAT (14 300 zł brutto).

Ponadto, dla oceny skutków ww. warunków przyjęto:

- 1) roczne wykorzystanie umownego kotła na pelety równe 2000 godzin, tzw. *capacity factor*, czyli równoważny roczny czas pracy kotła w godzinach/rok z mocą nominalną,
- 2) sprawność kotła 90%,
- 3) roczne zużycie peletów (o wartości opałowej 4,7 MWh/tonę) na potrzeby ogrzewania pomieszczeń i przygotowania ciepłej wody w gospodarstwie domowym jego użytkownika rzędu 9 ton/rok,
- 4) cenę zakupu peletów *loco* równą 900 zł brutto (w tym 23% VAT).

Całkowity koszt wsparcia dla rozwoju energetyki rozproszonej ciepłej, opartej na promocji kotłów na pelety oraz ich wytwarzania w oparciu o krajowe zasoby biomasy w latach 2013-2020 wynosi poniżej 3 mld. zł. Jest to wartość znacząco niższa od różnicy w kosztach

zaopatrzenia w biomasę energetyczną w dotychczasowym scenariuszu wynoszących ok. 7,8 mld zł.

Poniżej ocena wielkości rynku kotłów na pelety i brykiety oraz proponowanych instrumentów wsparcia.

	JED NOS TKA	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Rynek kotłów automatycznych na pelety i brykiety i proponowany system wsparcia										Razem 2013-2020
roczna sprzedaż kotłów	[szt.]	26 808	34 850	45 305	58 896	76 565	99 535	129 395	168 214	639568
wartość sprzedaży kotłów	[mln PLN]	383	498	648	842	1 095	1 423	1 850	2 405	9146
roczne wsparcie zakupu kotłów – zerowa stawka VAT	[mln PLN]	88	114	148	193	251	326	424	551	2096
Rynek peletów brykietów i proponowany system wsparcia										
roczna sprzedaż peletów	mln [PLN]	228	297	386	501	652	847	1 101	1 432	5443
roczny koszt wsparcia do zakupu peletów - redukcja stawki VAT do 8%	[mln PLN]	34	44	58	75	98	127	165	215	816
Łączne podatkowe (VAT) koszty wsparcia produkcji kotłów i paliwa	[mln PLN]	122	159	206	268	349	453	589	766	2913

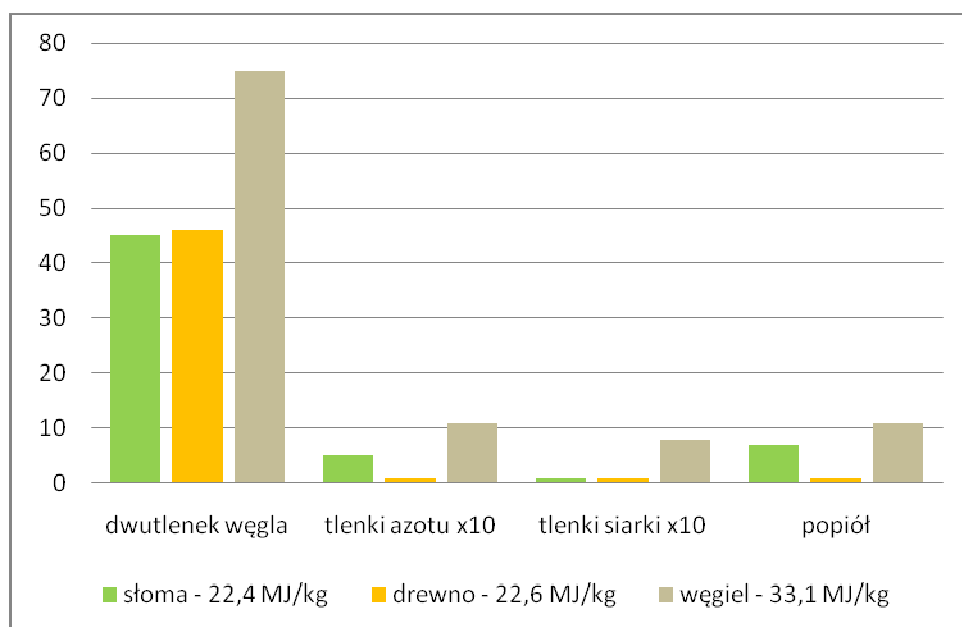
Koszty wsparcia – stymulowania rynku i rozwoju scenariusza otrzymanego wykorzystania biomasy są niezbędne, aby dokonać skutecznej promocji mikróźródeł, mikroinstalacji i domowych instalacji odnawialnych źródeł energii oraz redukcji niskiej emisji poprzez wymianę i zamianę kotłów. Koszty te wynoszące poniżej 3 mld zł w całym okresie są niższe od rocznych kosztów jednorocznego wsparcia systemem świadectw pochodzenia dla technologii współspalania tylko w 2011 r. – 2,5 mld zł. Dzięki realizacji scenariusza zoptymalizowanego, zrównoważonego środowiskowo, beneficjentem wsparcia staje się niemal 700 tys. gospodarstw domowych, rolnych i mikroprzedsiębiorstw, a efektem będą trwałe inwestycje i nowe moce ciepłne mogące służyć przez kolejne 15 lat (także po 2020 r.), co nie byłoby możliwe w przypadku dotychczasowej promocji technologii tzw. współspalania.

Warto także zwrócić uwagę na fakt, że spalanie biomasy w wysokiej jakości, indywidualnych kotłach małej skali może dawać szereg dodatkowych korzyści. W odniesieniu do współspalania biomasy, małe kotły są m.in. bardziej efektywne (praktycznie 3 krotnie), przez co do produkcji tej samej ilości energii wykorzystywane jest mniej lokalnych zasobów energetycznych. „Zaoszczędzony” dzięki temu surowiec może być wykorzystany w systemie

zamiast paliw kopalnych (w innych instalacjach) i przyczyniać się do dalszej redukcji emisji gazów cieplarnianych.

Ponadto różnica w ilości zużywanej do produkcji energii elektrycznej i ciepła biomasy, ma kluczowe znaczenie z punktu widzenia zmniejszenia importu tego surowca do Polski. W scenariuszu zoptymalizowanym zapotrzebowanie na biomasę w 2020 roku ma wynieść łącznie 20,3 Mt (w stosunku do 35,5 Mt wg KPD). Wartość ta jest niższa niż krajowe zasoby biomasy szacowane są na 24,84 Mt. Możemy mówić więc nie tylko o wyeliminowaniu importu biomasy, ale nawet o nadwyżkach surowca krajowego na rynku, (co może mieć pozytywny wpływ na ustabilizowanie się cen biomasy na rynku). Ograniczenie importu biomasy, przynosi szereg bardzo ważnych efektów środowiskowych m.in. ograniczenie emisji zanieczyszczeń, w tym gazów cieplarnianych związanych z transportem surowca.

Co więcej, wykorzystanie biomasy w systemach energetycznych ma również wiele innych zalet środowiskowych. Wymiana indywidualnego kotła węglowego na kocioł biomasowy przyczynia się nie tylko do redukcji emisji gazów cieplarnianych, ale również ograniczenia tzw. niskiej emisji innych zanieczyszczeń tj. dwutlenku siarki, tlenków azotu. Poniżej porównanie właściwości węgla i biomasy [w %]⁸⁾:

Podsumowując realizacja powyższego scenariusza wymaga wsparcia zarówno po stronie rozwoju rynku efektywnych i dedykowanych kotłów na biomasę, jak i w zakresie stymulowania rynku krajowego peletów i brykietów. Projekt zakłada wprowadzenie

⁸⁾ http://www.office.fewe.pl/zasoby/poradniki/poradnik_niska%20emisja.pdf

8 letniego okresu wsparcia w postaci zerowej stawki podatku VAT na automatyczne wysokosprawne kotły na pelety i brykiety oraz obniżoną stawkę podatku VAT w wysokości 8 % na standaryzowane pelety i brykiety wytworzone z biomasy w rozumieniu ustawy o odnawialnych źródłach energii, z wyłączeniem zbóż pełnowartościowych i drewna pełnowartościowego. Powyższe rozwiązania promujące zakup i wykorzystanie kotłów oparte jest na sprawdzonych rozwiązaniach austriackich i niemieckich, które charakteryzują się wysoką efektywnością. W odróżnieniu do wspomnianych systemów w innych państwach, zrezygnowano z dodatkowych zachęt inwestycyjnych w postaci dotacji.

Konkluzje:

Z wstępnych analiz Ministerstwa Gospodarki wynika, że średnioroczne koszty funkcjonowania mechanizmów wsparcia dla automatycznych, wysokosprawnych kotłów i pieców na biomasę stałą do 2020 roku wyniosą około 766 mln zł. Jest to wartość ponad 10 krotnie niższa od kosztów jakie gospodarka polska musiałaby ponieść w związku z importem biomasy stałej, tj. bez ograniczenia technologii współspalania biomasy z innymi paliwami kopalnymi do 2020 roku. Powyższe zawiera interpolację zachowania trendu wzrostu cen biomasy stałej. Całkowity koszt mechanizmów wsparcia dla rozwoju ciepłej energetyki rozproszonej, opartej o promocję pieców i kotłów na pelety oraz brykiety, a także ich wytwarzania w oparciu o krajowe zasoby biomasy w latach 2013-2020 wynosi ok. 2,5 mld. zł. Jest to wartość czterokrotnie niższa od skumulowanych kosztów zaopatrzenia w biomasę stałą wykorzystywaną na cele energetyczne wynoszących około 9,8 mld zł.

5. Obowiązek utworzenia krajowego systemu certyfikacji lub równoważnych systemów kwalifikowania instalatorów małych kotłów i pieców na biomasę, systemów fotowoltaicznych i systemów ciepła słonecznego, płytkich systemów geotermalnych oraz pomp ciepła

Obowiązek stworzenia systemu certyfikacji lub równoważnych systemów kwalifikowania instalatorów małych kotłów i pieców na biomasę, systemów fotowoltaicznych i systemów ciepła słonecznego, płytkich systemów geotermalnych oraz pomp ciepła wynika z przepisu art. 14 ust. 3 dyrektywy 2009/28/WE. Obecnie w polskim systemie prawnym nie występuje odrębna procedura certyfikowania instalatorów ww. urządzeń i systemów. Obowiązująca procedura potwierdzania kwalifikacji osób zajmujących się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych wytwarzających, przetwarzających, przesyłających

i zużywających energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe, jest określona w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2003 r. w *sprawie szczegółowych zasad stwierdzania posiadania kwalifikacji przez osoby zajmujące się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci* (Dz. U. Nr 89, poz. 828 oraz z 2005 r. Nr 141, poz. 1189).

Jako eksploatację w rozporządzeniu rozumie się prace w zakresie obsługi, konserwacji, remontów, montażu i kontrolno-pomiarowym. Rodzaje urządzeń, instalacji i sieci, przy których eksploatacji jest wymagane posiadanie kwalifikacji, wymienione są w załączniku nr 1 do ww. rozporządzenia. Wykaz ten nie uwzględnia wszystkich urządzeń i instalacji, o których mowa w art. 14 ust. 3 dyrektywy 2009/28/WE. Ponadto, obowiązujący system kwalifikowania nie odpowiada kryteriom określonym w załączniku IV ww. dyrektywy.

W związku z powyższym konieczne jest wprowadzenie procedur zgodnych z dyrektywą 2009/28/WE w projektowanej ustawie. Zaproponowane w projekcie pojęcie mikroinstalacji oznacza instalację OZE o zainstalowanej mocy elektrycznej do 40 kW lub zainstalowanej mocy cieplnej lub chłodniczej do 70 kW, czyli obejmuje małe kotły i piece na biomasę, systemy fotowoltaiczne i systemy ciepła słonecznego, płytke systemy geotermalne oraz pompy ciepła, o których mowa w dyrektywie.

W projekcie ustawy przyjęto, iż osoby dokonujące montażu mikroinstalacji obowiązane są posiadać kwalifikacje potwierdzone certyfikatem instalatora OZE. Osoba ubiegająca się o certyfikat musi spełniać następujące wymagania:

- 1) ma pełną zdolność do czynności prawnych oraz korzysta z pełni praw publicznych;
- 2) posiada wykształcenie minimum zasadnicze zawodowe lub równoważne w zakresie instalowania urządzeń i instalacji: sanitarnych, energetycznych, grzewczych, chłodniczych lub elektrycznych;
- 3) posiada udokumentowane trzyletnie doświadczenie zawodowe w zakresie instalowania lub modernizacji urządzeń i instalacji: sanitarnych, energetycznych, grzewczych, chłodniczych lub elektrycznych;
- 4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne przeciwko wiarygodności dokumentów i obrotowi gospodarczemu;
- 5) odbyła szkolenie podstawowe dla osób ubiegających się o wydanie certyfikatu instalatora mikroinstalacji lub małej instalacji, zwanego dalej „certyfikatem”, poświadczony zaświadczeniem, przeprowadzone przez akredytowanego organizatora

szkoleń, o którym mowa art. 85 ust. 1, w zakresie dotyczącym instalowania danego rodzaju instalacji;

- 6) złożyła z wynikiem pozytywnym egzamin, poświadczony świadectwem, przeprowadzony przez komisję egzaminacyjną, odpowiednio dla danego rodzaju instalacji, nie później niż w terminie 12 miesięcy od dnia ukończenia szkolenia podstawowego.

Certyfikat będzie ważny przez 5 lat. Po tym czasie konieczne jest odbycie szkolenia uzupełniającego w celu przedłużenia ważności certyfikatu.

Organizatorami szkoleń będą mogły być podmioty, które uzyskają akredytację udzieloną przez Prezesa Urzędu Dozoru Technicznego (UDT).

Prezes UDT będzie prowadził w systemie informatycznym rejestry:

- 1) certyfikowanych instalatorów, certyfikatów i wtórników,
- 2) akredytowanych organizatorów szkoleń.

Szczegółowe wymagania i warunki dotyczące certyfikacji instalatorów OZE oraz akredytowania organizatorów szkoleń, w tym sposób przeprowadzania i zakres programowy szkolenia oraz egzaminu, zostaną określone przez ministra właściwego do spraw gospodarki w drodze rozporządzenia.

Montażu mikroinstalacji będzie mógł dokonać każdy obywatel państwa strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, jeżeli posiada ważny certyfikat lub równoważny dokument wydany w tym państwie zgodnie z kryteriami określonymi w załączniku IV dyrektywy 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych. W projekcie przewidziano również przepisy przejściowe dotyczące certyfikacji instalatorów.

6. Propozycje szczegółowych rozwiązań systemowych redukujących koszty wynikające z polityki fiskalnej i energetycznej w grupie przedsiębiorstw energochłonnych

Należy stwierdzić, że w ostatnich kilku latach koszty związane z energią elektryczną stały się jednym z głównych czynników decydujących o konkurencyjności polskiego przemysłu i atrakcyjności inwestycyjnej Polski. Obserwowany od 2006 r. gwałtowny wzrost cen produkowanej w kraju energii elektrycznej doprowadził do ich zrównania z poziomem notowanym w UE-15. Równolegle rosły koszty systemu wsparcia rozwoju energetyki odnawialnej i skojarzonej powiększane o jedną z najwyższych w UE akcyzę od energii

elektrycznej. W tej sytuacji o zróżnicowaniu kosztów produkcji w obrębie UE zaczęła decydować polityka energetyczna i fiskalna.

W opinii przedstawicieli reprezentujących branżę przedsiębiorstw energochłonnych systemy wsparcia rozwoju energetyki odnawialnej i skojarzonej w obecnym kształcie nie biorą pod uwagę wpływu rosnących kosztów energii na konkurencyjność polskich producentów. W ich ocenie realizacja polskiej polityki energetycznej środkami pochodzącymi z zakładów przemysłowych w sytuacji, gdy w innych krajach UE branże energochłonne kosztów polityki energetycznej i fiskalnej nie ponoszą, prowadzi do utraty konkurencyjności polskiego przemysłu i wewnętrznego (*w obrębie UE*) carbon leakage. Już obecnie obserwujemy proces wypierania krajowych przedsiębiorstw, które opanowały i z powodzeniem stosują zaawansowane technologie produkcji (*metale nieżelazne, chemia, cement itp.*) i zatrudniają na uczciwych warunkach polskich obywateli, przez nadmiernie wspierane poprzez „zielone” certyfikaty firmy produkujące energię odnawialną w oparciu o importowane technologie i urządzenia. Dlatego istotne jest wyłączenie z obowiązku finansowania systemów wsparcia (*bądź zredukowanie ich kosztów*) w grupie najbardziej zagrożonych utratą konkurencyjności polskich energochłonnych firm.

Do 2012 r. polskie firmy zużywające rocznie więcej niż 10 GWh energii elektrycznej, o udziale kosztów energii w wartości produkcji nie mniejszym niż 3%, odprowadziły do skarbu państwa z tytułu podatku akcyzowego od energii elektrycznej 7 miliardów PLN ⁹⁾. Jeśli w Polsce nie zostaną wprowadzone redukcje kosztów podatku akcyzowego dla przedsiębiorstw energochłonnych, to w latach 2013 do 2021 podatek akcyzowy będzie kosztował producentów energochłonnych kolejne 6 miliardów PLN.

W konkluzji przedstawiciele przedsiębiorstw energochłonnych w Polsce argumentują, że większości krajów UE koszty związane z polityką energetyczną tylko w części obciążają odbiorców przemysłowych, a producentów energochłonnych jedynie w stopniu minimalnym. Zasady uczciwej konkurencji wymagają, by w tym obszarze doprowadzić do harmonizacji rozwiązań funkcjonujących w Polsce i w innych krajach Unii Europejskiej.

⁹⁾ Koszt podatku akcyzowego został wyznaczony jako iloczyn wolumenu zużycia energii elektrycznej (EE) firm zużywających rocznie >100 GWh EE o udziale kosztów energii w wartości produkcji >3% (za lata 2002 do 2012 i 2013 do 2021) i stawki podatku akcyzowego (20 zł/MWh). Źródła danych – „Analiza parametrów definiujących „zakład energochłonny” w celu wprowadzenia obniżki podatku akcyzowego od produktów energetycznych”; Analiza kosztów podatku akcyzowego wykonana przez FOEEiG.

Grupa przemysłowych odbiorców energii elektrycznej zaproponowała, by redukcja kosztów polityki energetycznej i fiskalnej dotyczyła przedsiębiorstw które: zużywają rocznie nie mniej niż 1000 GWh energii elektrycznej, lub dla której koszty zużywanych produktów energetycznych i energii elektrycznej stanowią nie mniej niż 3% wartości produkcji, a roczne zużycie energii elektrycznej jest nie mniejsze niż 10 GWh.

Konkluzje:

Odnosząc się do ww. postulatów i uwag zgłoszonych w trakcie procedury konsultacji społecznych, Ministerstwo Gospodarki wprowadziło w art. 45 ust. 2 pkt 4 projektu nową kategorię podmiotów zobowiązanych do realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 45 ust. 1, określonych jako podmioty, które w roku poprzednim zużyły nie mniej niż 400 GWh energii elektrycznej i dla których udział kosztu energii elektrycznej w wartości produkcji nie jest mniejszy niż 15% w odniesieniu do transakcji nie zawieranych na giełdzie towarowej lub rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium RP rynek regulowany. Należy przy tym stwierdzić, że jest to ujęcie podmiotowe znacznie węższe w stosunku do definicji przedsiębiorcy energochłonnego¹⁰⁾ wskazanej w art. 17 lit. a dyrektywy 2003/96/WE¹¹⁾, co zmniejsza wpływ przedmiotowego zapisu na obowiązki pozostałych podmiotów realizujących obowiązek uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, bądź uiszczenia opłaty zastępczej. Dzięki powyższemu, ściśle określeni odbiorcy energochłonni będą mieli obowiązek bezpośredniego rozliczenia się z obowiązku przedłożenia i umorzenia świadectw pochodzenia lub uiszczenia opłaty zastępczej, co z drugiej strony da im możliwość odliczenia podatku akcyzowego, z którego zwolniona jest energia elektryczna z OZE.

Ponadto w projekcie ustawy wprowadzono zapis (art. 46), aby ww. podmioty mogły wypełnić obowiązek, o którym mowa w art. 45 ust. 1 jedynie w zakresie do 400 GWh zakupionej i zużytej w danym roku energii elektrycznej, co wpłynie pozytywnie na poprawę konkurencyjności firm energochłonnych funkcjonujących na polskim rynku w odniesieniu do przedsiębiorstw energochłonnych działających na rynku europejskim i światowym.

¹⁰⁾ Zakład energochłonny oznacza jednostkę gospodarczą, określoną w art. 11, w której koszty nabycia produktów energetycznych i energii elektrycznej wynoszą przynajmniej 3% wartości produkcji lub krajowy należny podatek energetyczny wynosi przynajmniej 0,5% wartości dodanej.

¹²⁾ Dyrektywa Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej (Dz. Urz. UE L 283 z 31.10.2003).

7. Szczegółowe uzasadnienie przepisów proponowanych w projekcie.

7.1. Przepisy ogólne (rozdz. 1)

W rozdziale pierwszym został określony zakres przedmiotowy ustawy. Stwierdzono, iż projektowana ustawa określi:

- 1) zasady wykonywania działalności w zakresie wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu w mikroinstalacji, małej instalacji oraz wytwarzania biogazu rolniczego lub wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z biogazu rolniczego;
- 2) zasady i warunki przyłączenia do sieci instalacji odnawialnego źródła energii;
- 3) mechanizmy i instrumenty wspierające wytwarzanie energii elektrycznej, ciepła lub chłodu w instalacji odnawialnego źródła energii oraz wytwarzania biogazu rolniczego lub wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z biogazu rolniczego;
- 4) zasady dotyczące gwarancji pochodzenia dla energii elektrycznej wytworzonej w instalacji odnawialnego źródła energii;
- 5) zasady opracowania i realizacji krajowego planu działania oraz monitorowania rynku energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z odnawialnych źródeł energii, rynku biogazu rolniczego, lub rynku energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z biogazu rolniczego, rynku biopłynów;
- 6) warunki i tryb akredytowania organizatorów szkoleń oraz certyfikowania instalatora małych instalacji i mikroinstalacji;
- 7) zasady współpracy międzynarodowej w zakresie wspólnych projektów energetycznych oraz współpracy międzynarodowej w zakresie odnawialnych źródeł energii.

Ponadto w art. 2 ujęto w układzie alfabetycznym listę następujących definicji występujących w ustawie:

- 1) biogaz – paliwo gazowe uzyskane z biomasy, z wyłączeniem zbóż pełnowartościowych, w szczególności z instalacji przeróbki odpadów zwierzęcych lub roślinnych, oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów;
- 2) biogaz rolniczy – paliwo gazowe otrzymywane w procesie fermentacji metanowej surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych, odpadów lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, z wyłączeniem paliwa gazowego pozyskanego z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów;

- 3) biomasa - ulegające biodegradacji części produktów, odpady lub pozostałości pochodzenia biologicznego z rolnictwa, łącznie z substancjami roślinnymi i zwierzęcymi, leśnictwa i rybołówstwa oraz powiązanych z nimi działów przemysłu, w tym z chowu i z hodowli ryb oraz akwakultury, a także ulegająca biodegradacji część odpadów przemysłowych i komunalnych, a także ulegające biodegradacji osady ściekowe;
- 4) biopłyny – paliwa ciekłe, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia- Prawo energetyczne (Dz. U. zr., poz....), zwanej dalej „ustawą – Prawo energetyczne”; wytworzone wyłącznie z biomasy, wykorzystywane w celach energetycznych innych, niż w transporcie, w tym do wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu oraz spełniające kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 22 kwietnia 2011 r. w sprawie standardów emisyjnych z instalacji (Dz. U. Nr 95, poz. 558);
- 5) drewno pełnowartościowe - drewno pozyskane w kraju spełniające wymagania jakościowe określone w normach określających wymagania i badania dla drewna wielkowymiarowego liściastego, drewna wielkowymiarowego iglastego oraz drewna średniowymiarowego dla grup oznaczonych jako S1, S2 i S3 oraz materiał drzewny powstały w wyniku procesu celowego rozdrobnienia tego drewna na cele energetyczne;
- 6) dystrybucja – transport energii elektrycznej sieciami dystrybucyjnymi w celu ich dostarczenia odbiorcom końcowym, w rozumieniu przepisów, ustawy, o której mowa w pkt 4;
- 7) energia aerothermalna – energię o charakterze nieantopogenicznym, magazynowaną w postaci ciepła w powietrzu na danym terenie;
- 8) energia geothermalna – energię o charakterze nieantopogenicznym, skumulowaną w postaci ciepła pod powierzchnią ziemi;
- 9) energia hydrothermalna - energię o charakterze nieantopogenicznym, skumulowaną w postaci ciepła w wodach powierzchniowych;
- 10) gwarancja pochodzenia - dokument stanowiący informację dla odbiorcy końcowego, że część lub całość dostarczonej energii elektrycznej została wytworzona z odnawialnych źródeł energii i wprowadzona do sieci;
- 11) hydroenergia – energię spadku śródładowych wód powierzchniowych płynących, z wyłączeniem energii uzyskiwanej z pracy elektrowni szczytowo - pompowej;
- 12) instalacja odnawialnego źródła energii – jednostka wytwórcza, w rozumieniu przepisów o których mowa w pkt 4, służąca do wytwarzania energii elektrycznej,

- ciepła lub chłodu, lub paliw gazowych z odnawialnych źródeł energii, w tym także urządzenia techniczne, które pobierają i przetwarzają zmagazynowaną energię elektryczną, ciepło lub chłód, lub paliwo gazowe, stanowiące część tej instalacji;
- 13) instalacja spalania wielopaliwowego – instalację odnawialnego źródła energii, w której biomasa lub paliwo gazowe są spalane wspólnie z paliwami kopalnymi;
- 14) końcowe zużycie energii brutto – towary energetyczne dostarczane do celów energetycznych przemysłowi, sektorowi transportowemu, gospodarstwom domowym, sektorowi usługowemu, w tym świadczącemu usługi publiczne, rolnictwu, leśnictwu, rybactwu i rybołówstwu, łącznie ze zużyciem energii elektrycznej i ciepła przez przemysł energetyczny w celu wytwarzania energii elektrycznej i ciepła oraz łącznie ze stratami energii elektrycznej i ciepła powstających podczas przesyłania i dystrybucji;
- 15) mała instalacja – instalację odnawialnego źródła energii o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 40 kW do 200 kW lub zainstalowanej łącznej mocy cieplnej lub chłodniczej powyżej 70 kW do 300 kW, z wyłączeniem instalacji służącej do wytwarzania biogazu rolniczego lub wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z biogazu rolniczego;
- 16) miejsce przyłączenia – punkt w sieci, w którym przyłącze łączy się z siecią;
- 17) mikroinstalacja – instalację odnawialnego źródła energii o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej do 40 kW lub zainstalowanej łącznej mocy cieplnej lub chłodniczej do 70 kW, z wyłączeniem instalacji służącej do wytwarzania biogazu rolniczego, lub wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z biogazu rolniczego;
- 18) modernizacja – przebudowę, odbudowę lub rozbudowę instalacji odnawialnego źródła energii w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, z późn. zm.);
- 19) odbiorca – odbiorcę w rozumieniu przepisów, o których mowa w pkt 4;
- 20) odbiorca końcowy – odbiorcę końcowego, o którym mowa w przepisach ustawy wymienionej w pkt 4;
- 21) odnawialne źródło energii – energię wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię aerotermalną, energię geotermalną, energię hydrotermalną, hydroenergię, energię otrzymywaną z biomasy, energię otrzymywaną z biogazu, energię otrzymywaną z biogazu rolniczego, fal, prądów i pływów morskich oraz energię otrzymywaną z biopłynów;

- 22) operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego - operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego w rozumieniu przepisów ustawy, o której mowa w pkt 4;
- 23) operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego - operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego w rozumieniu przepisów ustawy, o której mowa w pkt 4;
- 24) paliwo gazowe – biogaz lub biogaz rolniczy;
- 25) przedsiębiorstwo energetyczne - przedsiębiorstwo energetyczne w rozumieniu przepisów ustawy wymienionej w pkt 4;
- 26) przesyłanie – przesyłanie w rozumieniu przepisów ustawy, o której mowa w pkt 4;
- 27) rozruch technologiczny - wyłącznie przeprowadzanie prób i testów umożliwiających końcowy odbiór instalacji odnawialnego źródła energii;
- 28) sieć - sieć w rozumieniu przepisów ustawy wymienionej w pkt 4;
- 29) sieć dystrybucyjna - sieć dystrybucyjna w rozumieniu przepisów ustawy, o której mowa w pkt 4;
- 30) sieć przesyłowa - sieć przesyłowa w rozumieniu przepisów ustawy, o której mowa w pkt 4;
- 31) sprzedawca z urzędu - sprzedawca energii elektrycznej, ciepła lub paliw gazowych, zaopatrujący w energię elektryczną lub paliwa gazowe największą liczbę odbiorców tej energii lub paliw gazowych w gospodarstwach domowych, w odniesieniu do liczby odbiorców energii elektrycznej lub paliw gazowych przyłączonych do sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej lub gazowej danego operatora systemu elektroenergetycznego lub gazowego, na obszarze jego działania, w poprzednim roku;
- 32) świadectwo pochodzenia - dokument potwierdzający wytworzenie energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, będący elementem systemu wsparcia wytworzenia energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii;
- 33) świadectwo pochodzenia biogazu - dokument potwierdzający wytworzenie biogazu rolniczego oraz wprowadzenie go do sieci dystrybucyjnej gazowej, będący elementem systemu wsparcia wytworzenia biogazu rolniczego;
- 34) transfer statystyczny - przekazanie w danym roku określonej ilości energii lub paliw z odnawialnych źródeł energii;
- 35) układ hybrydowy – jednostka wytwórcza wytwarzająca energię elektryczną albo energię elektryczną i ciepło, w której w procesie wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła wykorzystywane są nośniki energii wytwarzane oddzielnie z odnawialnych źródeł energii, z możliwością wykorzystania paliwa pomocniczego i w źródłach

energii innych niż odnawialne, pracujące na wspólny kolektor oraz zużywane wspólnie w tej jednostce wytwórczej do wytworzenia energii elektrycznej lub ciepła;

36) wyłączna strefa ekonomiczna - obszar wyłącznej strefy ekonomicznej Rzeczypospolitej Polskiej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1502, z późn. zm.);

37) wysokosprawna kogeneracja – wysokosprawną kogenerację w rozumieniu przepisów ustawy wymienionej w pkt 4;

zboża pełnowartościowe - ziarna zbóż spełniające wymagania jakościowe dla zbóż w zakupie interwencyjnym określone w art. 7 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1272/2009 z dnia 11 grudnia 2009 r. ustanawiającego wspólne szczegółowe zasady wykonywania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do zakupu i sprzedaży produktów rolnych w ramach interwencji publicznej (Dz. Urz. UE L 349 z 29.12.2009, str. 1), które podlegają zakupowi interwencyjnemu.

Należy wyjaśnić, że część ww. definicji ustawowych takich jak, biomasa, biopłyny, końcowe zużycie, energii odnawialne źródła energii brutto, stanowi transpozycję przepisów dyrektywy 2009/28/WE, natomiast inne zostały zastosowane w celu precyzyjnego ukształtowania mechanizmów i instrumentów wspierających wytwarzanie energii elektrycznej, ciepła lub chłodu, lub biogazu rolniczego w instalacjach odnawialnych źródeł energii.

7.2. Wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania energii z odnawialnych źródeł energii (rozdz. 2)

Zgodnie z treścią art. 3 działalność gospodarcza w zakresie wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z odnawialnych źródeł energii wymaga uzyskania koncesji na zasadach określonych w projekcie ustawy - Prawo energetyczne. Jednakże nie wymaga uzyskania koncesji wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu w mikroinstalacji, małej instalacji oraz wytwarzania biogazu rolniczego lub wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z biogazu rolniczego.

Regulacją skierowaną dla prosumentów jest zapis zawarty w art. 4, który stanowi, że wytwarzanie energii elektrycznej, ciepła lub chłodu w mikroinstalacji, w celu zużycia na potrzeby własne lub sprzedaż nadwyżek energii elektrycznej, ciepła lub chłodu wytworzonych przez wytwórcę w mikroinstalacji nie stanowi działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej,

(Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447, z późn. zm.), zwaną dalej „ustawą o sdg”. Zakłada się, że wytwarzanie energii elektrycznej przez prosumenta i sprzedaż całości bądź nadwyżek tej energii do sieci elektroenergetycznej zostanie w sposób maksymalnie uproszczone. Jedynym obowiązkiem wytwórcy energii elektrycznej w mikroinstalacji będzie zgłoszenie pisemnie operatorowi systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, na którego obszarze działania mikroinstalacja została przyłączona do sieci, lokalizację, rodzaj i moc zainstalowaną takiej mikroinstalacji.

Gromadzenie powyższych informacji o mikroinstalacjach przyłączonych do sieci elektroenergetycznej będzie niezbędne do celów rzeczywistego ujęcia przyrostu mocy zainstalowanej oraz wytwarzania energii elektrycznej tych jednostek w statystyce publicznej. Ww. informacje o rodzaju i mocy zainstalowanej przyłączonych do sieci mikroinstalacji, po odpowiednim zagregowaniu przez operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, zostaną, w terminie 14 dni od ich przyłączenia mikroinstalacji, przekazane Prezesowi URE.

Zgodnie z art. 6 działalność gospodarcza w zakresie wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu w małej instalacji jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy o sdg i wymaga wpisu do rejestru wytwórców energii elektrycznej, ciepła lub chłodu w małej instalacji, zwanego dalej „rejestrem wytwórców energii w małej instalacji”. Organem prowadzącym rejestr wytwórców energii w małej instalacji jest Prezes URE (art. 8 projektu ustawy).

Na podstawie art. 7 wytwórca energii elektrycznej, ciepła lub chłodu w małej instalacji jest obowiązany posiadać tytuł prawny do obiektów budowlanych, w których będzie wykonywana działalność gospodarcza; posiadać tytuł prawny do małej instalacji; dysponować odpowiednimi obiektami, instalacjami w tym urządzeniami technicznymi spełniającymi określone wymagania, w szczególności umożliwiającymi prawidłowe wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie małych instalacji.

Prezes URE, w drodze decyzji administracyjnej, dokonuje wpisu do rejestru wytwórców energii w małej instalacji na pisemny wniosek wytwórcy.

Wytwórca wpisany do rejestru wytwórców energii w małej instalacji jest obowiązany informować Prezesa URE o każdej zmianie danych zawartych w tym rejestrze, w szczególności o zakończeniu lub zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej,

w terminie 14 dni od dnia zmiany tych danych, pod rygorem wykreślenia wytwórcy z rejestru wytwórców energii w małej instalacji.

W oparciu o przepis art. 12 Prezes URE, w drodze decyzji administracyjnej, odmawia wpisu wytwórcy do rejestru wytwórców energii w małej instalacji m.in. w przypadku gdy: wydano prawomocne orzeczenie zakazujące wytwórcy wykonywania działalności gospodarczej objętej wpisem do rejestru wytwórców energii w małej instalacji; nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 15 projektu ustawy lub w przypadku zaprzestania spełniania przez wytwórcę warunków, o których mowa w art. 7 projektu ustawy.

Na podstawie art. 16 Prezes URE jest obowiązany do przekazywania ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku sprawozdawczym, sprawozdania rocznego zawierającego wykaz wytwórców wykonujących działalność w zakresie wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z odnawialnych źródeł energii w mikroinstalacji lub małej instalacji, informację o łącznej ilości zakupionej energii elektrycznej lub ciepła wytworzonych z odnawialnych źródeł energii w mikroinstalacji lub małej instalacji, a także informację o łącznej ilości wytworzonej energii elektrycznej lub ciepła z odnawialnych źródeł energii w mikroinstalacji lub małej instalacji.

Na podstawie art. 17 działalność gospodarcza w zakresie wytwarzania biogazu rolniczego lub wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z biogazu rolniczego jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej i wymaga wpisu do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania biogazu rolniczego lub wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z biogazu rolniczego, zwanego dalej „rejestrem wytwórców biogazu”. Organem prowadzącym rejestr wytwórców biogazu jest Prezes Agencji Rynku Rolnego, zwany dalej „Prezesem ARR”. Prezes ARR przekazuje Prezesowi URE, informacje o zmianach dokonywanych w rejestrze, w terminie 14 dni od dnia dokonania tych zmian.

W oparciu o postanowienia art. 18. wytwórca biogazu rolniczego lub energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z biogazu rolniczego jest obowiązany: posiadać tytuł prawny do obiektów budowlanych, w których będzie wykonywana działalność gospodarcza; dysponować odpowiednimi obiektami i instalacjami, w tym urządzeniami technicznymi, spełniającymi wymagania określone w odrębnych przepisach, umożliwiającymi wykonywanie działalności

gospodarczej w zakresie biogazu. Prezes ARR, w drodze decyzji administracyjnej, dokonuje wpisu do rejestru wytwórców biogazu na pisemny wniosek wytwórcy.

Wytwórca wpisany do rejestru wytwórców biogazu jest obowiązany informować Prezesa ARR o każdej zmianie danych zawartych w tym rejestrze, w szczególności o zakończeniu lub zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej, w terminie 14 dni od dnia zmiany tych danych, pod rygorem wykreślenia wytwórcy z rejestru wytwórców biogazu.

Prezes ARR, w drodze decyzji administracyjnej, odmawia wpisu wytwórcy do rejestru wytwórców biogazu, w przypadku gdy: wydano prawomocne orzeczenie zakazujące wytwórcy wykonywania działalności gospodarczej w zakresie biogazu, wykreślono wytwórcę z rejestru wytwórców biogazu z przyczyn określonych w art. 24 ust. 1 pkt 1 i 2 projektu ustawy, w okresie trzech lat poprzedzających złożenie wniosku oraz gdy wytwórca zaprzestał spełniania warunków, o których mowa w art. 18 projektu ustawy.

Wytwórcy wykonujący działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania biogazu rolniczego lub wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z biogazu rolniczego obowiązani są do: wykorzystywania surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych, odpadów lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej określonych w wykazie, o którym mowa w art. 30 ust. 1 projektu ustawy; prowadzenia dokumentacji dotyczącej: ilości oraz rodzaju surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych, odpadów lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej wykorzystanych do wytworzenia biogazu rolniczego lub do wytworzenia energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z biogazu rolniczego, wytworzonego biogazu rolniczego, z wyszczególnieniem ilości biogazu rolniczego wprowadzonego do sieci dystrybucyjnej gazowej, wykorzystanego do wytworzenia energii elektrycznej, ciepła lub chłodu w układzie rozdzielonym lub kogeneracyjnym lub wykorzystanego w inny sposób, energii elektrycznej, ciepła lub chłodu wytworzonych z biogazu rolniczego w układzie rozdzielonym lub kogeneracyjnym;.

W oparciu o przepis art. 27 Prezes ARR na podstawie danych zawartych w rejestrze, oraz sprawozdań kwartalnych przekazywanych przez wytwórców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania biogazu rolniczego lub wytwarzania energii

elektrycznej, ciepła lub chłodu z biogazu rolniczego sporządza zbiorczy raport roczny, który w terminie do dnia 31 marca każdego roku przekazuje ministrom właściwym do spraw: gospodarki, rozwoju wsi oraz środowiska oraz Prezesowi URE.

Prezes ARR jest uprawniony do kontroli działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania biogazu rolniczego lub wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z biogazu rolniczego. Czynności kontrolne wykonują pracownicy Agencji Rynku Rolnego po okazaniu legitymacji służbowej oraz doręczeniu przedsiębiorcy albo osobie przez niego upoważnionej, upoważnienia do przeprowadzenia kontroli działalności przedsiębiorcy. Prezes ARR może wezwać kontrolowanego przedsiębiorcę do usunięcia uchybień określonych w protokole z kontroli, wskazując termin do ich usunięcia.

Na podstawie przepisu upoważniającego zawartego w art. 25 ust. 2 minister właściwy do spraw gospodarki, na wniosek Prezesa URE, ogłasza w formie obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, listę ulegających biodegradacji części produktów, odpadów lub pozostałości pochodzenia biologicznego z rolnictwa, łącznie z substancjami roślinnymi i zwierzęcymi, leśnictwa i rybołówstwa oraz powiązanych z nimi działów przemysłu, w tym z chowu i z hodowli ryb oraz akwakultury, a także ulegających biodegradacji części odpadów przemysłowych i komunalnych, oraz ulegających biodegradacji osadów ściekowych, wraz z procentowym określeniem poziomu biodegradowalności tej biomasy.

W sprawach nieuregulowanych w rozdziale dotyczącym wykonywania działalności w zakresie wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu w mikroinstalacji, małej instalacji oraz wytwarzania biogazu rolniczego lub wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z biogazu rolniczego stosuje się przepisy ustawy o sdg.

7.3. Przyłączenie do sieci instalacji odnawialnego źródła energii (rozdział 3)

Zasadą generalną niniejszego rozdziału jest, że przyłączenie instalacji odnawialnego źródła energii do sieci elektroenergetycznej przesyłowej lub sieci elektroenergetycznej dystrybucyjnej, lub do sieci gazowej dystrybucyjnej odbywa się na zasadach i w trybie określonym w rozdziale 2 ustawy – Prawo energetyczne w odniesieniu do instalacji odnawialnego źródła energii służącej do wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z odnawialnych źródeł energii albo w rozdziale 2 ustawy – Prawo gazowe w odniesieniu do

instalacji odnawialnego źródła energii służącej do wytwarzania biogazu rolniczego o ile przepisy poniższe przepisy nie stanowią inaczej, tj. w sposób szczególny nie regulują danego zagadnienia.

Pierwszą preferencją instalacji OZE względem jednostek zasilanych paliwem kopalnym jest regulacja stanowiąca, że przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej jest obowiązane do zawarcia umowy o przyłączenie z podmiotem ubiegającym się o przyłączenie, na zasadzie równoprawnego traktowania, z zachowaniem pierwszeństwa instalacji odnawialnego źródła energii przed instalacjami niestanowiącymi instalacji odnawialnych źródeł energii, jeżeli realizacja przyłączenia do sieci spełnia warunki techniczne i ekonomiczne przyłączenia, a żądający zawarcia umowy akceptuje warunki przyłączenia.

Wskazane powyżej przedsiębiorstwo energetyczne zobowiązane jest także do określenia lub uwzględnienia w warunkach przyłączenia harmonogramu przyłączenia uwzględniającego harmonogram etapów realizacji rozbudowy sieci oraz zestawienia planowanych prac i przewidywanych kosztów związanych z realizacją przyłączenia. Jednocześnie w wypadku braku warunków technicznych przyłączenia w terminie proponowanym przez podmiot ubiegający się o przyłączenie, przedsiębiorstwo energetyczne wskazuje planowany termin wykonania niezbędnej rozbudowy lub modernizacji sieci i proponuje najbliższy możliwy termin przyłączenia po wykonaniu rozbudowy lub modernizacji sieci, podając szczegółowo uzasadnienie tego terminu.

Niezależnie od powyższego, jeżeli brak jest warunków technicznych lub ekonomicznych przyłączenia w zakresie całej mocy przyłączeniowej objętej wnioskiem o przyłączenie, właściwe do przyłączenia przedsiębiorstwo energetyczne za zgodą podmiotu ubiegającego się o przyłączenie może wydać warunki przyłączenia na taką moc, dla jakiej są spełnione te warunki.

Istotnym odstępstwem od generalnych zasad ustanowionych w ustawie – Prawo energetyczne jest, że w wypadku istnienia warunków technicznych przyłączenia jedynie z czasowymi ograniczeniami wytwarzania energii w stanach remontowych lub awaryjnych sieci, przedsiębiorstwo energetyczne za zgodą podmiotu ubiegającego się o przyłączenie, wydaje warunki przyłączenia, przewidujące zastosowanie powyższych ograniczeń, określając jednocześnie harmonogram ewentualnych prac służących ich likwidacji.

W przypadku braku warunków ekonomicznych przyłączenia, przedsiębiorstwo energetyczne informuje o tym podmiot ubiegający się o przyłączenie i Prezesa URE, przedstawiając zestawienie planowanych prac i przewidywanych kosztów związanych z realizacją przyłączenia, w podziale na prace i koszty związane z przyłączeniem oraz prace i koszty związane z niezbędną rozbudową lub modernizacją sieci.

W zakresie dotyczącym przyłączania mikroinstalacji do sieci dystrybucyjnej, w oparciu o art. 34 projektu ustawy, odbywa się to na podstawie umowy o przyłączenie do sieci po spełnieniu warunków przyłączenia, o ile wnioskodawca chce przyłączyć instalację, której moc przekracza otrzymane warunki przyłączenia. W innym przypadku przyłączenie do sieci podlega zgłoszeniu i zainstalowaniu odpowiednich układów zabezpieczających i pomiarowo – rozliczeniowych.

Na uwagę zasługuje fakt, że podmiot ubiegający się o przyłączenie mikroinstalacji do sieci dystrybucyjnej powinien złożyć wniosek o określenie warunków przyłączenia mikroinstalacji do sieci dystrybucyjnej, który zawiera w szczególności oznaczenie podmiotu ubiegającego się o przyłączenie oraz parametrów technicznych mikroinstalacji; informacje niezbędne do zapewnienia spełnienia przez mikroinstalację wymagań technicznych i eksploatacyjnych. Co najważniejsze za przyłączenie mikroinstalacji do sieci dystrybucyjnej nie pobiera się opłat (art. 35 projektu ustawy).

W zakresie rozliczenia nakładów inwestycyjnych ponoszonych w związku z przyłączeniem instalacji odnawialnych źródeł energii do sieci przesyłowej lub sieci dystrybucyjnej, art. 36 projektu ustawy stanowi, że uwzględnia się je w taryfie operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego oraz operatora systemu przesyłowego gazowego, na podstawie danych własnych oraz danych przedstawianych przez operatorów dystrybucyjnych elektroenergetycznych oraz operatorów systemu przesyłowego gazowego. Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego oraz operator systemu przesyłowego gazowego dokonuje następnie proporcjonalnej redystrybucji uzyskanych środków taryfowych na rzecz operatorów systemów dystrybucyjnych elektroenergetycznych oraz operatorów systemu przesyłowego gazowego. Szczegółowe zasady uwzględniania tych nakładów w taryfie operatora systemu przesyłowego oraz ich redystrybucji określa rozporządzenie wydane na podstawie ustawy - Prawo energetyczne.

7.4. Mechanizmy i instrumenty wspierające wytwarzanie energii elektrycznej, ciepła lub chłodu w instalacji odnawialnego źródła energii oraz wytwarzania biogazu rolniczego lub wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z biogazu rolniczego (rozdział 4)

W art. 37 zawarto obowiązek sprzedawcy z urzędu do zakupu energii elektrycznej lub paliw gazowych wytworzonych z odnawialnych źródeł energii od przedsiębiorstwa energetycznego, które zostało wpisane do rejestru wytwórców biogazu, od wytwórcy w mikroinstalacji lub od wytwórcy wpisanego do rejestru wytwórców energii w małej instalacji, po określonych cenach jednostkowych. Szczegółowe założenia do wyliczeń ww. cen zawarto w OSR na s. 76-81

Powyższe ceny zakupu energii elektrycznej lub paliwa gazowego minister właściwy do spraw gospodarki będzie określał w drodze rozporządzenia do dnia 30 listopada danego roku, na kolejny rok kalendarzowy, biorąc pod uwagę politykę energetyczną państwa oraz informacje zawarte w KPD, a także skalę zmian techniczno-ekonomicznych w poszczególnych technologiach wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w instalacjach odnawialnych źródeł energii.

Powyższe ceny zakupu energii elektrycznej lub paliwa gazowego nie mogą być niższe niż suma gwarantowanej ceny zakupu energii elektrycznej, którą reguluje art. 38 projektu ustawy oraz równowartości opłaty zastępczej, o której mowa w art. 48 projektu ustawy, skorygowanej minimalnym współczynnikiem korekcyjnym obowiązującym w danym roku dla odpowiedniej technologii wytwarzania energii elektrycznej lub paliwa gazowego w instalacji odnawialnego źródła energii.

W celu dokonania rozliczeń za energię zakupioną na podstawie powyższych stawek sprzedawca z urzędu składa do Zarządcy Rozliczeń S.A. wniosek o pokrycie ujemnego salda, obliczonego na podstawie różnicy pomiędzy wartością sprzedaży i wartością zakupu wykazanymi w sprawozdaniu w terminie 10 dni po zakończeniu miesiąca kalendarzowego. Na tej podstawie Zarządca Rozliczeń S.A. w terminie 21 dni od dnia otrzymania wniosku, wypłaca na wskazany we wniosku rachunek bankowy sprzedawcy z urzędu kwotę na pokrycie salda.

W przypadku, gdy w danym miesiącu, ilość sprzedanej energii elektrycznej lub paliw gazowych jest mniejsza niż ilość zakupionej energii elektrycznej lub paliw gazowych, wypłata jest pomniejszana proporcjonalnie do ilorazu ilości sprzedanej i ilości zakupionej energii elektrycznej lub paliw gazowych.

Ponadto operator systemu elektroenergetycznego do dnia 31 lipca danego roku przekazuje do Zarządcy Rozliczeń S.A. informacje o wynikających z zawartych umów o przyłączenie do jego sieci wielkościach mocy planowanych do przyłączenia w roku następnym w podziale na rodzaje instalacji odnawialnego źródła energii.

Zarządca Rozliczeń S.A. do dnia 30 września danego roku przekazuje do Prezesa URE, informacje o planowanych na rok następny wypłatach, biorąc m.in. pod uwagę informacje zawarte w sprawozdaniach miesięcznych sprzedawcy z urzędu otrzymanych w danym roku, informacje, o których mowa w art. 37 ust. 6 projektu ustawy, wysokość zwrotu z kapitału dla sprzedawcy z urzędu, o którym mowa w art. 2 pkt 31 projektu ustawy, a także średnią cenę jednej megawatogodziny energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym, ogłoszoną przez Prezesa URE na podstawie ustawy - Prawo energetyczne powiększoną o stopę aktualizacji, o której mowa w art. 18 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 37 ust. 4 pkt 3 projektu ustawy.

Sprzedawcę z urzędu wyznacza Prezes URE w drodze decyzji administracyjnej dla poszczególnych systemów dystrybucyjnych na wniosek właściwych operatorów systemów dystrybucyjnych. Wniesienie odwołania od powyższej decyzji nie wpływa na obowiązek sprzedawcy z urzędu w zakresie realizacji obowiązku zakupu energii elektrycznej lub paliw gazowych, o którym mowa powyżej. Należy wyjaśnić, że po wskazaniu sprzedawcy z urzędu, właściwy operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego lub gazowego zamieszcza o tym informację na swojej stronie internetowej.

Sprzedawca z urzędu ma ponadto obowiązek zakupu energii elektrycznej lub paliwa gazowego, po stałej cenie, o której mowa w art. 37 ust. 1 - 3, przez okres kolejnych 15 lat, liczony od dnia oddania do użytkowania tej instalacji, jednak nie dłużej niż do 31 grudnia 2027 r. W tym samym okresie sprzedawcy z urzędu przysługuje prawo do pokrycia wynikłych z tego tytułu strat.

Ponadto, ww. obowiązek zakupu energii elektrycznej lub ciepła powstaje od dnia wprowadzenia energii elektrycznej do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej. Ilość energii elektrycznej wytworzonej w instalacji odnawialnego źródła energii, którą jest obowiązane

zakupić przedsiębiorstwo energetyczne ustala się na podstawie rzeczywistych wskazań licznika inteligentnego za dany miesiąc.

Zgodnie z art. 38 projektu ustawy Sprzedawca z urzędu jest obowiązany do zakupu energii elektrycznej lub paliw gazowych wytworzonych z odnawialnych źródeł energii w instalacji odnawialnego źródła energii przyłączonej do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej znajdującej się na terenie obejmującym obszar działania tego sprzedawcy, oferowanej przez przedsiębiorstwo energetyczne, które uzyskało koncesję na jej wytwarzanie lub zostało wpisane do rejestrów. Zakup ten, z wyłączeniem energii elektrycznej wytwarzanej i oferowanej przez wytwórcę w mikroinstalacji odbywa się po średniej cenie sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym za rok 2011, która wynosi – 198,90 zł/MWh. Powyższa cena zakupu energii elektrycznej podlega corocznej waloryzacji średniorocznym wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem z roku kalendarzowego poprzedzającego rok, dla którego oblicza się cenę zakupu energii elektrycznej, określonym w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, ogłoszonym w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. Prezes URE tak jak dotychczas ogłasza w Biuletynie Urzędu Regulacji Energetyki cenę zakupu energii elektrycznej w terminie do dnia 31 marca każdego roku. Obowiązek zakupu energii elektrycznej, o którym mowa w ust. 1, powstaje od dnia wprowadzenia energii elektrycznej do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej. Ilość energii elektrycznej wytworzonej w instalacji odnawialnego źródła energii, którą jest obowiązane zakupić przedsiębiorstwo energetyczne ustala się na podstawie rzeczywistych wskazań układu pomiarowo - rozliczeniowego za dany miesiąc. Układ pomiarowo – rozliczeniowy dla wytwórcy energii w mikroinstalacji, operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego instaluje na koszt własny.

Ponadto przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się obrotem ciepła lub chłodu i sprzedające to ciepło lub chłód, jest obowiązane, do zakupu oferowanego ciepła lub chłodu wytwarzanego z odnawialnych źródeł energii w instalacji odnawialnego źródła energii, przyłączonego do sieci, znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w ilości nie większej niż zapotrzebowanie odbiorców tego przedsiębiorstwa, przyłączonych do sieci, do której jest przyłączona instalacja odnawialnego źródła energii.

Potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w instalacji odnawialnego źródła energii jest świadectwo pochodzenia. Potwierdzeniem wytworzenia biogazu rolniczego oraz wprowadzenia go do sieci dystrybucyjnej gazowej jest świadectwo pochodzenia biogazu.

Na uwagę zasługuje sytuacja określona w art. 41 ust. 3, w której w przypadku, gdy sprzedaż energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnych źródeł energii w instalacji odnawialnego źródła energii przyłączonej do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej znajdującej się na terenie obejmującym obszar działania tego sprzedawcy, oferowanej przez przedsiębiorstwo energetyczne, nie następuje do sprzedawcy z urzędu po średniej cenie sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym za rok 2011, producentowi tej energii nie przysługuje prawo do otrzymania potwierdzenia wytworzenia energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w instalacji odnawialnego źródła energii w postaci świadectwa pochodzenia.

Świadectwo pochodzenia lub świadectwo pochodzenia biogazu wydaje Prezes URE na wniosek:

- 1) przedsiębiorstwa energetycznego wykonującego działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania energii elektrycznej w instalacji odnawialnych źródeł energii, które uzyskało koncesję na jej wytwarzanie;
 - 2) wytwórcy wykonującego działalność gospodarczą w zakresie małych instalacji, wpisanego do rejestru wytwórców w małej instalacji, o którym mowa w art. 6;
 - 3) przedsiębiorcy zajmującego się wytwarzaniem energii elektrycznej z biogazu rolniczego;
 - 4) sprzedawcy z urzędu w zakresie zakupu energii elektrycznej w instalacji odnawialnej źródła energii w mikroinstalacji
- złożony za pośrednictwem operatora systemu elektroenergetycznego, na którego obszarze działania znajduje instalacja odnawialnego źródła energii określona we wniosku, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku. Do wydawania świadectw pochodzenia stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego o wydawaniu zaświadczeń,
- 5) przedsiębiorcy zajmującego się wytwarzaniem biogazu rolniczego;
 - 6) sprzedawcy z urzędu w zakresie zakupu biogazu rolniczego w instalacji odnawialnych źródeł energii w mikroinstalacji

- złożony za pośrednictwem operatora systemu dystrybucyjnego gazowego, na którego obszarze działania znajduje się instalacja wytwarzania biogazu rolniczego określona we wniosku, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku. Do wydawania świadectw pochodzenia biogazu stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego o wydawaniu zaświadczeń.

Przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania energii elektrycznej przedkłada wniosek o wydanie świadectwa pochodzenia dla energii elektrycznej operatorowi systemu elektroenergetycznego, w terminie 45 dni od dnia zakończenia okresu wytworzenia danej ilości energii elektrycznej objętej wnioskiem.

Przedsiębiorca zajmujący się wytwarzaniem biogazu rolniczego przedkłada wniosek o wydanie świadectwa pochodzenia dla biogazu rolniczego operatorowi systemu dystrybucyjnego gazowego, w terminie 45 dni od dnia zakończenia okresu wytworzenia danej ilości biogazu rolniczego objętego wnioskiem.

Operator systemu elektroenergetycznego przekazuje Prezesowi URE wniosek o wydanie świadectw pochodzenia wraz z potwierdzeniem danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnego źródła energii, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku. Operator systemu dystrybucyjnego gazowego przekazuje Prezesowi URE wniosek, wraz z potwierdzeniem danych dotyczących ilości wytworzonego biogazu rolniczego wprowadzonego do sieci dystrybucyjnej gazowej, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku. Ilość wytworzonej energii elektrycznej, oraz biogazu rolniczego określa się na podstawie wskazań układu pomiarowo – rozliczeniowego. Układ pomiarowo – rozliczeniowy zapewnia wytwarzający energię elektryczną, lub biogaz rolniczy.

Świadectwo pochodzenia określa w szczególności:

- 1) nazwę i adres przedsiębiorstwa energetycznego wykonującego działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania energii elektrycznej w instalacji odnawialnych źródeł energii, które uzyskało koncesję na jej wytwarzanie,
- 2) numer koncesji lub numer wpisu do rejestru małych instalacji, o którym mowa w art. 8 ust. 2;
- 3) dane dotyczące ilości energii elektrycznej wytworzonej w instalacji odnawialnego źródła energii;

- 4) okres, w którym została wytworzona energia elektryczna wytworzona w instalacji odnawialnego źródła energii;
- 5) wskazanie podmiotu, który będzie organizował obrót prawami majątkowymi wynikającymi ze świadectw pochodzenia;
- 6) wartość współczynnika korekcyjnego określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 60 ust. 1 lub 2.

Świadectwo pochodzenia biogazu rolniczego określa w szczególności:

- 1) oznaczenie przedsiębiorcy, jego siedziby i adresu;
- 2) numer wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 17 ust. 1;
- 3) dane dotyczące ilości biogazu rolniczego objętego świadectwem pochodzenia biogazu;
- 4) dane dotyczące ekwiwalentnej ilości energii elektrycznej wytworzonej w instalacji odnawialnych źródeł energii, obliczonej w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 53;
- 5) określenie okresu, w którym biogaz rolniczy został wytworzony;
- 6) wartość współczynnika korekcyjnego określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 60 ust. 1 lub ust. 2.

Przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania energii elektrycznej lub jej obrotu i sprzedające energię elektryczną odbiorcom końcowym, odbiorca końcowy będący członkiem giełdy towarowej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2010 r. Nr 48, poz. 284, z późn. zm.) lub członkiem rynku organizowanego przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany, w odniesieniu do transakcji zawieranych we własnym imieniu na giełdzie towarowej lub na rynku organizowanym przez ten podmiot; towarowy dom maklerski lub dom maklerski, w odniesieniu do transakcji realizowanych na zlecenie odbiorców końcowych na giełdzie towarowej lub na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany, a także odbiorca końcowy, który w roku poprzedzającym zużył nie mniej niż 400 GWh energii elektrycznej i dla którego udział kosztu energii elektrycznej w wartości produkcji jest nie mniejszy niż 15 %, w odniesieniu do transakcji nie zawieranych na giełdzie towarowej lub na

rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany, są obowiązani:

- 1) uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi URE świadectwo pochodzenia lub świadectwo pochodzenia biogazu wydane dla energii elektrycznej wytworzonej w instalacjach odnawialnych źródeł energii znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub zlokalizowanych w wyłącznej strefie ekonomicznej, lub
- 2) uiścić opłatę zastępczą, w terminie określonym w art. 61 ust. 1 projektu ustawy, obliczoną w sposób określony w art. 48 projektu ustawy.

Obowiązek uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia lub świadectwa pochodzenia biogazu wydanego dla biogazu rolniczego lub energii elektrycznej wytworzonej w instalacjach odnawialnych źródeł energii znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub zlokalizowanych w wyłącznej strefie ekonomicznej, lub uiszczenia opłaty zastępczej, odbiorcy końcowi, o których mowa w art. 45 ust. 2 pkt 4 projektu ustawy, wykonują w danym roku kalendarzowym w zakresie 400 GWh zakupionej i zużytej energii elektrycznej.

Opłatę zastępczą oblicza się według wzoru:

$$Oz = Ozj \times (Eo - Eu),$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

Oz - opłatę zastępczą wyrażoną w złotych,

Ozj - jednostkową opłatę zastępczą wynoszącą 286,74 złotych za 1 MWh,

Eo - ilość energii elektrycznej, wyrażoną w MWh, wynikającą z obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu, o których mowa w art. 41 ust. 1 i 2, w danym roku,

Eu - ilość energii elektrycznej, wyrażoną w MWh, wynikającą ze świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu, o których mowa w art. 41 ust. 1 i 2, które obowiązany podmiot, o którym mowa w art. 45 ust. 2, przedstawił do umorzenia w danym roku.

Na podstawie przepisu upoważniającego zawartego w art. 51 projektu ustawy minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres obowiązków, o których mowa w art. 45 ust. 1 projektu ustawy, w tym:

- 1) parametry techniczne i technologiczne wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu wytwarzanych w instalacjach odnawialnych źródeł energii,
 - 2) wymagania dotyczące pomiarów, rejestracji i sposobu obliczania ilości energii elektrycznej, ciepła lub chłodu wytwarzanych w instalacjach odnawialnych źródeł energii wykorzystujących, w procesie wytwarzania energii, nośniki energii, o których mowa w art. 2 pkt 21 projektu ustawy, oraz inne paliwa,
 - 3) miejsce dokonywania pomiarów ilości energii elektrycznej wytworzonej w instalacjach odnawialnych źródeł energii na potrzeby realizacji obowiązku potwierdzania danych, o którym mowa w art. 42 ust. 8,
 - 4) wielkość i sposób obliczania udziału energii elektrycznej wytworzonej w instalacjach odnawialnych źródeł energii, wynikającej z obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, o których mowa w art. 42 ust. 1, w sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym, w okresie kolejnych 15 lat,
 - 5) sposób uwzględniania w kalkulacji cen energii elektrycznej, ciepła lub chłodu, ustalanych w taryfach przedsiębiorstw energetycznych, o których mowa w art. 45 ust. 1:
 - a) kosztów uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, o których mowa w art. 41 ust. 1,
 - b) poniesionej opłaty zastępczej, o której mowa w art. 45 ust. 1 pkt 2,
 - c) kosztów zakupu energii elektrycznej lub ciepła lub chłodu, do których zakupu przedsiębiorstwo energetyczne jest obowiązane
- biorąc pod uwagę politykę energetyczną państwa, zobowiązania wynikające z umów międzynarodowych oraz zapewnienie poziomu udziału energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnych źródeł energii umożliwiającego spełnienie warunków, o którym mowa w art. 52 ust. 3.

Podmiot, o którym mowa w art. 55 ust. 1 projektu ustawy, monitoruje ceny, po jakiej zbywane są na giełdzie towarowej, lub na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany, o których mowa w art. 49 ust. 1 projektu ustawy, prawa majątkowe wynikające ze świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu. W przypadku, gdy średnie ceny, o których mowa w art. 52 ust. 1

projektu ustawy, będą przez okres co najmniej dwóch kolejnych kwartałów roku kalendarzowego niższe niż 75% wartości opłaty zastępczej, o której mowa w art. 48 projektu ustawy, podmiot, o którym mowa w art. 52 ust. 1 projektu ustawy, przekazuje zbiorczy raport ministrowi właściwemu do spraw gospodarki w terminie 14 dni po zakończeniu kwartału. Jeżeli w wyniku analizy raportu, o którym mowa w art. 52 ust. 2 projektu ustawy, minister właściwy do spraw gospodarki ustali, że dla zagwarantowania ceny praw majątkowych z tytułu świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu powyżej 75% wartości opłaty zastępczej, konieczna jest zmiana wielkości udziału energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii, o której mowa w art. 51 pkt 4, minister właściwy do spraw gospodarki dokona zwiększenia wielkości tego udziału, w następnym roku kalendarzowym, w drodze rozporządzenia

- biorąc pod uwagę możliwość realizacji celu krajowego, o którym mowa w art. 70 ust. 2 pkt 1 projektu ustawy.

Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres obowiązku potwierdzania danych, o którym mowa w art. 42 ust. 7, w tym:

- 1) parametry jakościowe biogazu rolniczego wprowadzonego do sieci dystrybucyjnej gazowej,
- 2) wymagania dotyczące pomiarów, rejestracji i sposobu obliczania ilości wytwarzanego biogazu rolniczego,
- 3) miejsce dokonywania pomiarów ilości biogazu rolniczego na potrzeby realizacji obowiązku potwierdzania danych, o których mowa w art. 42 ust. 7,
- 4) sposób przeliczania ilości wytworzonego biogazu rolniczego na ekwiwalentną ilość energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnych źródeł energii na potrzeby wypełnienia obowiązku, o którym mowa w art. 45 ust. 1

- biorąc pod uwagę w szczególności potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa funkcjonowania systemu gazowego oraz dostępne technologie wytwarzania biogazu rolniczego.

Prawa majątkowe wynikające ze świadectwa pochodzenia lub świadectwa pochodzenia biogazu są zbywalne i stanowią towar giełdowy, o którym mowa w art. 2 pkt 2 lit. d ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych. Prawa majątkowe wynikające ze świadectwa pochodzenia lub świadectwa pochodzenia biogazu powstają po raz pierwszy

z chwilą zapisania tych świadectw, na podstawie informacji o wydanych świadectwach pochodzenia lub świadectwach pochodzenia biogazu, o których mowa w art. 55 ust. 4, na koncie ewidencyjnym w rejestrze świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu prowadzonym przez podmiot, o którym mowa w art. 49 ust. 1, i przysługują osobie będącej posiadaczem tego konta. Przeniesienie praw majątkowych wynikających ze świadectwa pochodzenia lub świadectwa pochodzenia biogazu następuje z chwilą dokonania odpowiedniego zapisu w rejestrze świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu, o którym mowa w art. 55 ust. 1.

Rejestr świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu prowadzi podmiot prowadzący:

- 1) giełdę towarową w rozumieniu ustawy o giełdach towarowych lub
- 2) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2010 r. Nr 211, poz. 1384 oraz z 2011 r. Nr 234, poz. 1391)

- organizujący obrót prawami majątkowymi wynikającymi ze świadectw pochodzenia.

Podmiot prowadzący rejestr świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu jest obowiązany prowadzić go w sposób zapewniający:

- 1) identyfikację podmiotów, którym przysługują prawa majątkowe wynikające ze świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu;
- 2) identyfikację przysługujących praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu oraz odpowiadającej tym prawom ilości energii elektrycznej;
- 3) zgodność ilości energii elektrycznej objętej zarejestrowanymi świadectwami pochodzenia lub świadectwami pochodzenia biogazu z ilością energii elektrycznej odpowiadającą prawom majątkowym wynikającym z tych świadectw.

Prawa majątkowe wynikające ze świadectwa pochodzenia lub świadectwa pochodzenia biogazu wygasają z chwilą jego umorzenia. Przedsiębiorstwo energetyczne, odbiorca końcowy oraz towarowy dom maklerski lub dom maklerski, o których mowa w art. 45 ust. 2, wraz z wnioskiem o umorzenie świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu

jest obowiązany złożyć do Prezesa URE dokument, o którym mowa w art. 55 ust. 3. Świadczenie pochodzenia lub świadectwo pochodzenia biogazu umorzone do dnia 31 marca danego roku kalendarzowego jest uwzględniane przy rozliczeniu wykonania obowiązku określonego w art. 45 ust. 1 w poprzednim roku kalendarzowym.

Świadczenie pochodzenia lub świadectwo pochodzenia biogazu, o których mowa w art. 41 ust. 1 i 2 projektu ustawy, wraz z określonym na stałym poziomie współczynnikiem korekcyjnym, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 60, przysługuje dla instalacji odnawialnego źródła energii przez okres kolejnych 15 lat, liczony od dnia oddania tej instalacji do użytkowania, z zastrzeżeniem ust. 2 - 9. Świadczenie pochodzenia lub świadectwo pochodzenia biogazu, o których mowa w art. 41 ust. 1 i 2 projektu ustawy, przysługuje dla instalacji odnawialnego źródła energii, również w okresie rozruchu technologicznego tej instalacji, nie dłużej jednak niż przez 90 dni. W przypadku instalacji spalania wielopaliwowego, świadectwo pochodzenia, o którym mowa w art. 41 ust. 1, wraz z określonym na stałym poziomie współczynnikiem korekcyjnym, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 60, przysługuje przez okres kolejnych 5 lat, liczony od dnia wytworzenia po raz pierwszy energii elektrycznej za którą przysługiwało świadectwo pochodzenia.

Świadczenie pochodzenia lub świadectwo pochodzenia biogazu wraz z określonym współczynnikiem korekcyjnym przysługuje także za wytworzoną energię elektryczną lub biogaz rolniczy w jednostce, która zostanie zmodernizowana zgodnie z warunkami, o których mowa poniżej proporcjonalnie do przyrostu mocy lub przyrostu wydajności.

W wyniku modernizacji musi nastąpić przyrost mocy zainstalowanej energii elektrycznej lub przyrost wydajności wytwarzania biogazu rolniczego w istniejącej instalacji odnawialnego źródła energii, a także muszą być spełnione następujące warunki:

- 1) poniesiono nakłady inwestycyjne w wysokości co najmniej 30% wartości początkowej tej instalacji, rozumianej jako wartość bilansową środka trwałego po raz pierwszy wprowadzonego do ksiąg rachunkowych, z uwzględnieniem przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, albo przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych, w zakresie dotyczącym amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych;

- 2) zainstalowano środki trwałe, przeznaczone do wytwarzania energii elektrycznej lub biogazu rolniczego, wyprodukowane nie później niż 36 miesięcy przed dniem rozpoczęcia modernizacji;
- 3) modernizowana instalacja nie jest przeznaczona do wytwarzania energii elektrycznej w instalacji spalania wielopaliwowego.

W przypadku instalacji odnawialnego źródła energii wykorzystującej hydroenergię o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 100 MW, świadectwo pochodzenia, o którym mowa w art. 41 ust. 1, wraz z określonym na stałym poziomie współczynnikiem korekcyjnym równym jeden, przysługuje do równowartości 50% poniesionych nakładów inwestycyjnych na realizację budowy instalacji odnawialnego źródła energii wykorzystującego hydroenergię w danym roku kalendarzowym.

Przedsiębiorca realizujący powyższe zadanie inwestycyjne jest obowiązany do przekazywania Prezesowi URE w terminie 60 dni po zakończeniu kwartału, zweryfikowanych przez niezależnego audytora finansowego sprawozdań kwartalnych zawierających informacje o poniesionych nakładach inwestycyjnych.

Bardzo ważnym przepisem ograniczającym możliwość wykorzystania do budowy instalacji odnawialnego źródła energii urządzeń wyeksploatowanych, lub urządzeń importowanych, zdemontowanych z zamortyzowanych instalacji jest art. 59 ust. 8. Stanowi on, że w przypadku instalacji odnawialnego źródła energii, którą po dniu 1 stycznia 2015 roku oddano do użytkowania lub poddano modernizacji, świadectwo pochodzenia lub świadectwo pochodzenia biogazu, przysługuje na zasadach określonych niniejszą ustawą, tylko w przypadku, gdy urządzenia wchodzące w skład tej instalacji, służące do wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu oraz biogazu rolniczego lub biogazu, zostały wyprodukowane nie później niż 36 miesięcy przed dniem oddania do użytkowania tej instalacji odnawialnego źródła energii.

Przepisem transponującym postanowienia art. 13 dyrektywy 2009/28/WE w szczególności ust. 2 i 6 jest art. 59 ust. 9. Przewidziana bowiem została delegacja ustawowa, na podstawie której minister właściwy do spraw gospodarki, ogłosi, w formie obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wykaz obowiązujących norm, które muszą być spełnione przez urządzenia wchodzące w skład

instalacji odnawialnego źródła energii, w tym wymagania dotyczące oznakowania ekologicznego, etykiet energetycznych i innych technicznych systemów odniesienia ustanowionych przez europejskie organy normalizacyjne, jeżeli takie istnieją - w terminie 24 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Na podstawie art. 60 ust. 1 minister właściwy do spraw gospodarki, co trzy lata, do dnia 30 czerwca danego roku określi, w drodze rozporządzenia, współczynniki korekcyjne dla instalacji odnawialnych źródeł energii wykorzystujących:

- 1) biogaz rolniczy o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 200 kW do 500 kW lub wprowadzających biogaz rolniczy do sieci dystrybucyjnej gazowej o łącznej produkcji biogazu rolniczego do 2 mln m³;
- 2) biogaz rolniczy o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 500 kW do 1 MW lub wprowadzających biogaz rolniczy do sieci dystrybucyjnej gazowej o łącznej produkcji biogazu rolniczego powyżej 2 mln m³ do 4 mln m³;
- 3) biogaz rolniczy o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 1 MW lub wprowadzających biogaz rolniczy do sieci dystrybucyjnej gazowej o łącznej produkcji biogazu rolniczego powyżej 4 mln m³;
- 4) biogaz pozyskany z surowców pochodzących ze składowisk odpadów o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 200 kW;
- 5) biogaz pozyskany z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 200 kW;
- 6) biomasa lub układ hybrydowy o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej poniżej 10 MW;
- 7) biomasa lub układ hybrydowy w wysokosprawnej kogeneracji (CHP) poniżej 10 MW;
- 8) biomasa lub układ hybrydowy o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 10 MW;
- 9) biomasa lub układ hybrydowy w wysokosprawnej kogeneracji (CHP) powyżej 10 MW;
- 10) biomasa do spalania wielopaliwowego;
- 11) biopłyny;
- 12) energia promieniowania słonecznego o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 100 kW;
- 13) energia wiatru na lądzie o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 200 kW do 500 kW;
- 14) energia wiatru na lądzie o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 500 kW;

15) energia wiatru na morzu;

16) hydroenergia o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 75 kW do 1 MW;

17) hydroenergia o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 1 MW do 5 MW;

18) hydroenergia o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 5 MW do 20 MW;

19) hydroenergia o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 20 MW;

20) energię geotermalną do wytwarzania energii elektrycznej

- na okres kolejnych pięciu lat, dla poszczególnych rodzajów i łącznej mocy zainstalowanych instalacji odnawialnych źródeł energii przyłączonych do sieci w danym punkcie przyłączeniowym, wytwarzających energię elektryczną lub paliwo gazowe z odnawialnych źródeł energii, biorąc pod uwagę: politykę energetyczną państwa oraz informacje zawarte w krajowym planie działania, o którym nowa w art. 70 ust 1 projektu ustawy, a także możliwość uzyskania zwrotu poniesionych nakładów inwestycyjnych oraz kosztów eksploatacyjnych z uwzględnieniem ich finansowania w okresie do 15 lat.

Współczynniki korekcyjne obowiązujące w dwóch pierwszych latach w ww. rozporządzeniu, ustanawia się na takim samym poziomie, co współczynniki korekcyjne obowiązujące w dwóch ostatnich latach, o których mowa w rozporządzeniu, dotyczącym okresu bezpośrednio poprzedzającego lub w dwóch ostatnich latach, o których mowa w art. 60 ust. 2.

W przypadku układów hybrydowych, współczynnik korekcyjny określa się w zależności od łącznej zainstalowanej mocy elektrycznej danej jednostki zgodnie z pkt 6 – 9 w art. 60 ust. 1 przy zachowaniu proporcji między częściami jednostki wytwórczej, w której wykorzystywane są wyłącznie nośniki energii odnawialnej oraz nośniki energii nieodnawialnej. Powyższe oznacza, iż przy określaniu współczynnika korekcyjnego należy brać pod uwagę jedynie wielkość (moc zainstalowaną) część jednostki wytwórczej, w której wykorzystywane są wyłącznie nośniki energii odnawialnej. Określenie współczynnika jak dla nowej instalacji odnawialnego źródła energii następuje również w przypadku wymiany części jednostki wytwórczej, w której nastąpiła zmiana wykorzystania nośników energii nieodnawialnej na wyłącznie nośniki energii odnawialnej.

Opłata zastępcza, o której mowa w art. 45 ust. 1 pkt 2, stanowi przychód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i jest uiszczana na rachunek bankowy tego funduszu do dnia 31 marca każdego roku, za poprzedni rok kalendarzowy. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest obowiązany do corocznego przedstawiania ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych oraz ministrowi właściwemu do spraw środowiska informacji

o wysokości uiszczonych opłat zastępczych oraz wysokości uiszczonych kar pieniężnych, o których mowa w art. 105 ust. 1, do dnia 30 czerwca każdego roku.

Zgodnie z art. 62 ust. 1 projektu ustawy przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej z instalacji odnawialnego źródła energii o łącznej mocy elektrycznej nieprzekraczającej 5 MW lub wytwarzaniem biogazu w instalacji odnawialnego źródła energii lub wytwarzaniem biogazu rolniczego w instalacji odnawialnego źródła energii zwalnia się z opłat, o których mowa w art. 55 ust. 5, tj. opłat za wpis lub zmianę w rejestrze świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu. Do zwolnień tego przedsiębiorstwa energetycznego z opłaty skarbowej zastosowanie mają przepisy odrębne (ustawa o opłacie skarbowej, w związku z art. 62 ust 2).

7.5. Gwarancje pochodzenia dla energii elektrycznej wytwarzanej w instalacji odnawialnego źródła energii (rozdział 5)

Uregulowanie w projekcie ustawy kwestii dotyczących gwarancji pochodzenia dla energii elektrycznej wytwarzanej w instalacji odnawialnego źródła energii wynika z konieczności implementacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE (Dz. Urz. UE L 140 z 5.06.2009 r., str. 16). Przedmiotowa dyrektywa w pkt 52 preambuły wskazuje, iż gwarancje pochodzenia, wydane do celów dyrektywy, służą wyłącznie jako dowód dla odbiorcy końcowego, że określona część lub ilość energii została wyprodukowana ze źródeł odnawialnych. Gwarancja pochodzenia może być przenoszona przez jednego posiadacza na innego niezależnie od energii, do której się odnosi. Jednak, aby zapewnić, że jednostka energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii jest okazywana odbiorcy tylko raz, należy unikać podwójnego liczenia i podwójnego okazywania gwarancji pochodzenia. Energia ze źródeł odnawialnych, której gwarancja pochodzenia została sprzedana osobno przez producenta, nie powinna być okazywana lub sprzedawana odbiorcy końcowemu jako energia ze źródeł odnawialnych. Istotne jest, aby odróżniać zielone certyfikaty stosowane w systemach wsparcia od gwarancji pochodzenia.

W art. 2 ust. 10 zdefiniowano gwarancję pochodzenia jako dokument stanowiący informację dla odbiorcy końcowego, że część lub całość dostarczonej energii elektrycznej została wytworzona z odnawialnych źródeł energii i wprowadzona do sieci.

Przepisy zawarte w rozdziale 5 projektu ustawy szczegółowo wskazują tryb wydawania przez Prezesa URE gwarancji pochodzenia. Ponadto, w ww. rozdziale 5 wskazano zawartość gwarancji pochodzenia, okres jej ważności (12 miesięcy) oraz tryb uznawania gwarancji pochodzenia wydawanych w innych państwach.

Dodatkowo, w projekcie ustawy zobligowano Prezesa URE do prowadzenia rejestru gwarancji pochodzenia.

7.6 Krajowy plan działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych oraz monitorowanie rynku energii wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii (rozdział 6)

W niniejszym rozdziale ustanowiono obowiązek opracowania krajowego planu działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, który wskazuje krajowe cele w zakresie udziału energii ze źródeł odnawialnych zużyte w sektorze transportowym, sektorze energii elektrycznej, sektorze ogrzewania i chłodzenia do 2020 r., uwzględniając wpływ innych środków polityki efektywności energetycznej na końcowe zużycie energii oraz odpowiednie środki, które należy podjąć dla osiągnięcia krajowych celów ogólnych, w tym współpracę między organami władzy lokalnej, regionalnej i krajowej, zaplanowane transfery statystyczne lub wspólne projekty, krajowe strategie ukierunkowane na rozwój istniejących zasobów biomasy i zmobilizowanie nowych zasobów biomasy do różnych zastosowań.

W ustawie przyjęto, iż w przypadku wydania przez Komisję Europejską zaleceń dotyczących krajowego planu działania, lub gdy udział energii z odnawialnych źródeł energii spadnie poniżej orientacyjnego kursu w bezpośrednio poprzedzającym okresie dwuletnim, minister właściwy do spraw gospodarki przekazuje Komisji Europejskiej zmieniony krajowy plan działania, określając przy tym odpowiednie i proporcjonalne środki zapewniające powrót do orientacyjnego kursu wyznaczonego w krajowym planie działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych.

Odpowiedzialnym za przygotowanie krajowego planu działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych będzie minister do spraw gospodarki. Dokument będzie przyjmowany przez

Radę Ministrów. Krajowy plan działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych został już przygotowany przez ministra właściwego do spraw gospodarki, zatwierdzony przez Radę Ministrów w dniu 7 grudnia 2010 r. i przekazany Komisji Europejskiej w dniu 9 grudnia 2010 r.

Przyjęto również zasadę, iż minister właściwy do spraw gospodarki złoży Komisji Europejskiej sprawozdanie dotyczące postępu w promowaniu i wykorzystaniu energii z odnawialnych źródeł energii. Sprawozdanie takie składał będzie minister właściwy do spraw gospodarki Komisji Europejskiej co dwa lata w terminie do dnia 31 grudnia. Pierwsze Sprawozdanie okresowe za lata 2009-2010 dotyczące postępu w promowaniu i wykorzystaniu energii ze źródeł odnawialnych w Polsce (przygotowane na podstawie art. 22 dyrektywy 2009/28/WE) zostało przesłane do Komisji Europejskiej w dniu 13 marca 2012 r.

Określono także obowiązki ministra właściwego do spraw gospodarki w zakresie monitorowania realizacji krajowego celu w zakresie udziału energii i paliw wytworzonych z odnawialnych źródeł energii.

Realizując ten obowiązek Minister Gospodarki, Minister Rolnictwa, Minister Środowiska i Prezes URE będą mogli zlecać wykonanie poszczególnych czynności specjalistom lub podmiotom zatrudniającym pracowników posiadających szczególne uprawnienia lub wiedzę i odpowiednie doświadczenie, niezbędne do wykonywania tych czynności. Zakłada się, wskazane powyżej obowiązki wykonywane będą w zakresie dotychczas powierzonych zadań i nie wpłyną w żaden sposób na konieczność zatrudnienia dodatkowych pracowników. Prowadzenie stałego i szczegółowego monitoringu odnawialnych źródeł energii umożliwi zrównoważony rozwój wszystkich źródeł, co pozwoli w optymalny sposób osiągnąć zakładany cel.

W projektowanych przepisach ustanowiono, iż przy obliczaniu udziału energii z OZE stosuje się metodologię i definicje stosowane w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1099/2008 z dnia 22 października 2008 w sprawie statystyki publicznej. Zgodnie z treścią załącznika IV dyrektywy 2009/28/WE, energię elektryczną uzyskiwaną z energii wodnej i energii wiatru uwzględnia się zgodnie z zasadami normalizacji. W ustawie znalazła się delegacja do wydania przez ministra właściwego do spraw gospodarki szczegółowych zasad dotyczących obliczania: ilości końcowego zużycia energii brutto, ilości

energii wytworzonej w elektrowniach wodnych lub w farmach wiatrowych, ilości ciepła wytworzonego z energii aerothermalnej, geothermalnej lub hydrothermalnej przez pompy ciepła.

W celu polepszenia dostępu do informacji w zakresie odnawialnych źródeł energii ustawa nakłada na ministra właściwego do spraw gospodarki obowiązek do przygotowania bazy danych zawierającej kompleksowe dane na temat odnawialnych źródeł energii w Polsce.

7.7. Warunki i tryb nabywania uprawnień instalatora mikroinstalacji (rozdział 7)

Projekt regulacji stanowi, że instalatorem mikroinstalacji i małych instalacji będzie osoba, posiadająca ważny certyfikat, odpowiednio w zakresie instalowania danego rodzaju instalacji, o których mowa w art. 76 ust. 2 ustawy. Będzie ona mogła również, w zakresie określonym wydanym certyfikatem dokonywać modernizacji mikroinstalacji i małych instalacji lub utrzymywać je w należytym stanie technicznym, a także będzie miała obowiązek poświadczyć numerem certyfikatu zainstalowanie instalacji lub dokonywanie ww. czynności.

Obowiązek poświadczenia zainstalowania instalacji numerem certyfikatu, będzie służyć z jednej strony wypełnieniu warunku, o którym mowa w załączniku IV dyrektywy, czyli uzyskaniu potwierdzenia pewności dla odbiorcy (wytwórcy) umiejętnego zainstalowania instalacji oraz zapewnienia jej niezawodności i zgodności z obowiązującymi przepisami i normami, a z drugiej strony umożliwi potwierdzenie ciągłości wykonywania odpowiednich prac w zakresie instalowania, modernizacji lub utrzymania w odpowiednim stanie technicznym dla celów przedłużenia ważności certyfikatu. Posiadanie przez instalatorów numeru certyfikatu umożliwi Prezesowi Urzędu Dozoru Technicznego, zwanego dalej „Prezesem UDT” weryfikację oświadczeń instalatora wnioskującego o przedłużenie ważności dokumentu.

Certyfikat będzie wydawany przez Prezesa UDT, na wniosek zainteresowanej osoby, na okres 5 lat. Otrzyma go osoba, która:

- 1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) posiada wykształcenie minimum zasadnicze zawodowe lub równoważne w zakresie urządzeń i instalacji: sanitarnych, energetycznych, grzewczych, chłodniczych lub elektrycznych;
- 3) posiada udokumentowane trzyletnie doświadczenie zawodowe w zakresie instalowania, wykonywania robót budowlanych dotyczących modernizacji instalacji odnawialnych źródeł

energii lub urządzeń i instalacji: sanitarnych, energetycznych, grzewczych, chłodniczych lub elektrycznych;

4) nie była skazana za przestępstwo umyślne przeciwko wiarygodności dokumentów, obrotowi gospodarczemu;

5) ukończyła szkolenie podstawowe poświadczone zaświadczeniem, przeprowadzone przez akredytowanego organizatora szkoleń w zakresie dotyczącym danego rodzaju instalacji;

6) złożyła z wynikiem pozytywnym egzamin, odpowiednio dla danego rodzaju instalacji, przeprowadzony przez komisję egzaminacyjną działającą przy Prezesie UDT, nie później niż w terminie 12 miesięcy od dnia ukończenia szkolenia.

Zgodnie z projektem ustawy do zadań instalatora będzie należeć w szczególności instalowanie, wykonywanie modernizacji lub utrzymywanie w należyтым stanie technicznym następujących rodzajów mikroinstalacji i małych instalacji:

- 1) kotłów i pieców na biomasę;
- 2) systemów fotowoltaicznych;
- 3) słonecznych systemów grzewczych;
- 4) pomp ciepła;
- 5) płytkich systemów geotermalnych.

Egzamin, o którym mowa w art. 76 ust. 1 pkt 6 przeprowadzony przez komisję egzaminacyjną, składać się będzie z części teoretycznej i praktycznej, dotyczącej danego rodzaju mikroinstalacji i małych instalacji. Obejmować one będą w szczególności sprawdzenie wiedzy ze znajomości przepisów krajowych, norm i specyfikacji technicznych oraz umiejętności praktycznych odpowiednio dla danego rodzaju instalacji.

Zakres egzaminu będzie odpowiadał zakresowi programowemu szkoleń poszerzonemu o wiedzę dotyczącą zasad certyfikacji instalatorów, określonych ustawą i przepisami wykonawczymi wydanymi na podstawie art. 90.

Pytania egzaminacyjne pochodzić będą z katalogu pytań opracowanego i zatwierdzonego przez Prezesa UDT i nie będą stanowić informacji publicznej w rozumieniu przepisów o dostępie do informacji publicznej.

Komisję egzaminacyjną będzie powoływał Prezes UDT spośród osób posiadających wiedzę, w szczególności w zakresie energetyki odnawialnej, lub w zakresie urządzeń i instalacji: sanitarnych, energetycznych, grzewczych, chłodniczych lub elektrycznych.

Zgodnie z art. 77 ust. 3 minister właściwy do spraw gospodarki określi w drodze rozporządzenia:

- 1) wymagania kwalifikacyjne dla powołania na członka Komisji Egzaminacyjnej w szczególności wykształcenie, doświadczenie zawodowe oraz doskonalenie zawodowe w czasie trwania powołania oraz sposób ich dokumentowania, tryb powoływania, okresowej weryfikacji i odwoływania członków Komisji, sposób działania Komisji oraz zasady wynagradzania jej członków;
 - 2) sposób opracowywania, weryfikacji i przechowywania katalogu pytań egzaminacyjnych;
 - 3) warunki, formę i tryb przeprowadzania egzaminu oraz kryteria jego łącznej oceny
- mając na uwadze zapewnienie niezależnego i bezstronnego przeprowadzenia egzaminu dla osób ubiegających się o wydanie certyfikatu instalatora.

Prezes UDT będzie przedłużać ważność certyfikatu za opłatą na okres kolejnych pięciu lat, na pisemny wniosek złożony nie później niż 30 dni przed datą upływu ważności uprzednio wydanego certyfikatu, jeżeli instalator:

- 1) nie był skazany za przestępstwo umyślne przeciwko wiarygodności dokumentów i obrotowi gospodarczemu;
- 2) w okresie 12 miesięcy poprzedzających datę upływu ważności certyfikatu ukończył szkolenie przypominające poświadczone zaświadczeniem, przeprowadzone przez akredytowanego organizatora szkoleń;
- 3) przedstawi wykaz zainstalowanych, poddanych modernizacji lub utrzymywanych w należyтым stanie technicznym minimum pięciu referencyjnych mikroinstalacji i małych instalacji.

Proponowany zapis nie jest restrykcyjny, ani uciążliwy dla certyfikowanego instalatora, bowiem wymóg ogranicza się do ukończenia szkolenia przypominającego oraz przedstawienia wykazu minimum pięciu referencyjnych mikroinstalacji i małych instalacji wykonanych w zakresie wydanego certyfikatu ważnego przez 5 lat. Przyczyni się to do utrzymania kompetencji w czasie ważności wymienionego dokumentu.

W stosowanych w innych krajach członkowskich UE lub publikowanych w odpowiednich raportach europejskich rekomendacjach dotyczących wznowiania certyfikacji, istnieje np. wymóg dostarczenia dowodu określonej wcześniej minimalnej liczby instalacji wykonanych

w ciągu okresu ważności certyfikacji/równoważnej kwalifikacji i odbycia dalszego szkolenia zawodowego oraz zdania повторно egzaminu po zakończeniu ważności certyfikatu.

W przypadku utraty certyfikatu, na wniosek osoby zainteresowanej, Prezes UDT będzie wydawał wtórnik certyfikatu.

Procedura wydawania certyfikatu będzie podstawą do jego uznawania w krajach członkowskich UE. Ustanowienie w krajach członkowskich systemów certyfikacji lub kwalifikowania instalowania OZE, na zasadach i zgodnie z kryteriami określonymi w załączniku IV dyrektywy jest jednym z jej celów.

Obywatel państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym - zarówno jako osoba pracująca na własny rachunek, jak też jako pracownik najemny, może w RP instalować mikroinstalacje i małe instalacje, dokonywać ich modernizacji itp. czynności na warunkach określonych w:

- 1) art. 76 ust. 1 pkt 7 ustawy, tj. posiadać ważny certyfikat lub równoważny dokument oraz
- 2) art. 76 ust. 1 pkt 1 i 4, tj. posiadać pełną zdolność do czynności prawnych i nie być skazanym prawomocnym wyrokiem.

Powyższe pozostaje w związku z zasadą określoną w dyrektywie 2005/36/WE. odpowiednio w: art. 4.1: *Uznanie kwalifikacji zawodowych przez przyjmujące Państwo Członkowskie pozwala beneficjentowi na podjęcie w tym Państwie Członkowskim zawodu, do którego posiada kwalifikacje w rodzimym Państwie Członkowskim, oraz wykonywanie tego zawodu w przyjmującym Państwie Członkowskim na tych samych warunkach, jakie obowiązują obywateli przyjmującego Państwa Członkowskiego, oraz art. 8.1: Właściwe organy przyjmującego Państwa Członkowskiego mogą wezwać organy Państwa Członkowskiego siedziby, w odniesieniu do każdego świadczenia usług, do przedstawienia informacji potwierdzających, że usługodawca prowadzi działalność zgodnie z prawem, że wykonywał zawód w sposób należyty, jak również, że nie zostały na niego nałożone kary dyscyplinarne lub sankcje karne związane z wykonywaniem działalności zawodowej.* Dyrektywa 2005/36/WE wprowadzona została do polskiego porządku prawnego ustawą z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych (Dz. U. Nr 63, poz. 394).

Jednym z warunków uzyskania certyfikatu, jest ukończenie szkolenia poświadczonego zaświadczeniem, przeprowadzanego przez akredytowanego organizatora szkoleń zwanego dalej „organizatorem”, w zakresie dotyczącym danego rodzaju instalacji.

Organizatorami będą mogli być producenci urządzeń lub systemów odnawialnych źródeł energii, instytucje lub stowarzyszenia. Ustawa i wydane na podstawie art. 90 pkt 1 przepisy będą uwzględniać wytyczne dyrektywy w tym zakresie. Dla uzyskania odpowiedniego poziomu szkolenia, organizator powinien spełnić wymagania określone w pkt 3 i 4 załącznika IV dyrektywy.

Do uzyskania akredytacji wymagane jest aby organizator:

- 1) złożył wniosek o akredytację, wskazując typ szkolenia (dyrektywa przewiduje dwa typy: podstawowe i przypominające) i rodzaj instalacji, w których zamierza prowadzić szkolenia;
- 2) uzyskał pozytywny wynik oceny stwierdzonej w protokole, dokonanej przez Prezesa UDT na zgodność z zakresem programowym szkolenia (dla danego rodzaju instalacji, jako minimum zakres musi spełniać warunki określone w pkt 6 lit b-d załącznika IV dyrektywy) oraz warunkami udzielenia akredytacji, określonymi w art. 85.

Zgodnie z art. 90 projektu ustawy, minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb i sposób udzielania akredytacji organizatorowi szkoleń oraz sposób jej okresowej weryfikacji;
 - 2) zakres programowy szkoleń podstawowych lub przypominających, części teoretycznej i praktycznej, obejmujący minimalny zakres wiedzy i umiejętności odpowiednio dla danego rodzaju instalacji, o których mowa w art. 76 ust. 2, w przypadku osób ubiegających się o wydanie lub przedłużenie ważności certyfikatu;
 - 3) sposób wnoszenia opłat, o których mowa w art. 95 ust. 1;
 - 4) wzór graficzny certyfikatu oraz jego wtórnik;
 - 5) sposób prowadzenia rejestrów, o których mowa w art. 96 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz warunki i sposób przechowywania dokumentacji dotyczącej udzielonej akredytacji i wydania certyfikatu;
- mając na uwadze zapewnienie odpowiedniej jakości mikroinstalacji i małych instalacji, bezstronny i niezależny przebieg postępowań w sprawie akredytacji organizatorów szkoleń oraz certyfikacji instalatorów w danym rodzaju instalacji oraz zapewnienie ich właściwego

dokumentowania i ewidencjonowania oraz przechowywania dokumentacji dotyczącej postępowań.

Organizatorzy szkoleń i instalatorzy będą mieli prawo do odwoływania się od rozstrzygnięć Prezesa UDT dotyczących odmowy udzielenia lub odwołania akredytacji, odmowy wydania lub przedłużenia ważności certyfikatu oraz cofnięcia certyfikatu instalatora do Komitetu Odwoławczego działającego przy Prezesie UDT jako organ odwoławczy w sprawach określonych w ustawie, należących do zadań Prezesa UDT.

Kadencja Komitetu będzie trwała 4 lata, a w skład maksimum 10 osobowego Komitetu wchodzić będą proporcjonalnie, w liczbie zapewniającej brak dominacji którejkolwiek ze stron, osoby reprezentujące organy administracji rządowej, ogólnopolskie stowarzyszenia i organizacje: konsumenckie, pracodawców, gospodarcze i naukowo-techniczne jeżeli zakres ich działania obejmuje zadania związane z promocją odnawialnych źródeł energii.

Minister właściwy do spraw gospodarki po zasięgnięciu opinii Prezesa UDT o zgłoszonych kandydatach będzie powoływał oraz odwoływał członków Komitetu, którego organizację i tryb pracy określi regulamin nadany przez Prezesa UDT, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki. Obsługę administracyjno-organizacyjną Komitetu zapewni Urząd Dozoru Technicznego.

Odwołania będą wnoszone za pośrednictwem Prezesa UDT do Komitetu w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o odmowie udzielenia lub odwołania akredytacji organizatorowi szkoleń lub odmowie wydania, wznowienia lub cofnięcia certyfikatu.

W przypadku oddalenia odwołania osobie lub podmiotowi przysługuje skarga do sądu administracyjnego, za pośrednictwem Komitetu, w terminie 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o oddaleniu odwołania; w postępowaniu przed sądem stosuje się odpowiednio przepisy o zaskarżaniu do sądu decyzji administracyjnych.

W celu zapewnienia bezstronnego i niezależnego przebiegu postępowań należących do zadań Prezesa UDT będzie pobierana opłata za:

- 1) udzielanie akredytacji, wynosząca w roku wydania ustawy 150%;
- 2) postępowania w sprawie wydania certyfikatu, wynosząca w roku wydania ustawy 25%;
- 3) wznowianie certyfikatu, wynosząca w roku wydania ustawy 10%

- kwoty obowiązującego przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Ponadto, za wydanie wtórnika certyfikatu pobierana będzie opłata w wysokości 50 zł za wydany dokument.

Opłaty te będą stanowiły przychód Urzędu Dozoru Technicznego przeznaczony na pokrycie kosztów związanych z oceną dokumentacji i weryfikacją akredytowanych organizatorów szkoleń, utrzymywaniem ich rejestru, z utrzymywaniem katalogu pytań egzaminacyjnych, przeprowadzaniem egzaminów, w tym wynagrodzeniami członków komisji egzaminacyjnej, oceną dokumentacji w postępowaniu w sprawie wydania certyfikatu i utrzymywaniem rejestru certyfikowanych instalatorów, a także na pokrycie kosztów związanych z wydawaniem tymczasowego certyfikatu, przedłużaniem ważności certyfikatu i wydawaniem wtórników oraz udziałem w europejskich systemach certyfikacji lub równoważnej kwalifikacji.

Ustawa przewiduje prowadzenie przez Prezesa UDT w systemie informatycznym następujących rejestrów:

- 1) certyfikowanych instalatorów, certyfikatów i wtórników;
- 2) akredytowanych organizatorów szkoleń.

Dokumentacja dotycząca przebiegu kwalifikacji, wydanych certyfikatów i ich wtórników będzie przechowywana przez Prezesa UDT przez okres 10 lat.

Proponowany ustawą system certyfikacji instalatorów mikroinstalacji i małych instalacji pozwala na:

- 1) spełnienie wymagań dyrektywy 2009/28/WE, w zakresie eksploatacji, niezawodności, solidności, jakości oraz zgodności ze wszystkimi zasadami i normami, w tym dotyczącymi oznakowania energetycznego i ekologicznego;
- 2) ochronę dóbr o charakterze nadrzędnym, tj. zdrowia i życia prosumentów systemu, którzy zdecydują się na wytwarzanie energii w mikroinstalacjach i małych instalacjach.

Ponadto przyczyni się do sprostania oczekiwaniom zmieniającego się rynku pracy, poprzez zapewnienie właściwych kwalifikacji personelu, co wpłynie na jakość prac instalacyjnych. W konsekwencji przełoży się to na wywiązanie się z krajowych zobowiązań związanych z efektywnością energetyczną, etykietowaniem ekologicznym i rozwojem OZE.

7.8. Zasady współpracy międzynarodowej w zakresie odnawialnych źródeł energii oraz projektów inwestycyjnych (rozdział 8)

Dyrektywa 2009/28/WE stwarza możliwość wprowadzenia do prawodawstwa krajowego regulacji dotyczących ustanowienia przez dwa lub więcej państw członkowskich UE wspólnych systemów wsparcia dla produkcji energii z OZE. Rekomendowane są również inne formy współpracy pomiędzy państwami członkowskimi UE m.in. poprzez: dokonywanie transferów statystycznych energii z OZE, opracowanie wspólnych projektów dotyczących wytwarzania energii z OZE, w tym wspólnych projektów dla energii z OZE z udziałem państw trzecich, uznanie gwarancji pochodzenia wydanych w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej.

W rozdziale tym zawarto regulacje dotyczące zasad współpracy międzynarodowej w zakresie wspólnych projektów inwestycyjnych oraz zasad współpracy międzynarodowej w zakresie odnawialnych źródeł energii, w szczególności w zakresie statystycznego transferu energii. Ww. dyrektywa nakłada na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia i stworzenia ram współpracy międzynarodowej pomiędzy państwami członkowskimi.

Mając powyższe na uwadze należy podkreślić, iż na podstawie ww. przepisów zostaną stworzone ramy prawne do prowadzenia ustaleń z innymi państwami członkowskimi UE, w zakresie przekazania lub przyjęcia określonej ilości energii ze źródeł odnawialnych w formie „transferu statystycznego”.

Minister właściwy do spraw gospodarki przekazywał będzie Komisji Europejskiej informacje o cenie oraz ilości energii stanowiącej przedmiot transferu statystycznego. Transfer statystyczny odbywać się będzie na podstawie umowy między Rzeczypospolitą Polską a innym państwem członkowskim Unii Europejskiej.

Rozdział ten reguluje także kwestie związane z realizacją wspólnych projektów dotyczących wytwarzania energii z odnawialnych źródeł energii. Wspólne projekty mogą dotyczyć budowy nowych lub modernizacji istniejących instalacji, skutkujących zwiększeniem ilości energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z odnawialnych źródeł energii, a ich realizacja oraz współfinansowanie odbywać się będzie na podstawie zawieranych umów.

W przepisie art. 98 projektu regulacji ustanowiono zasadę, że transfer statystyczny odbywać się będzie na podstawie umowy między Rzeczypospolitą Polską, a innym państwem członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Uregulowano także zakres przedmiotowy dla takiej umowy. Umowa powinna zawierać, co najmniej postanowienia określające ilość przekazywanej energii lub paliw wytworzonych z odnawialnych źródeł energii, cenę tej energii lub paliw, sposób prowadzenia rozliczeń za tę energię lub paliwa, okres obowiązywania umowy i warunki jej rozwiązania, oraz zobowiązanie stron umowy do przekazywania Komisji Europejskiej informacji o transferze statystycznym określonej ilości energii lub paliw z odnawialnych źródeł energii, w szczególności ilości i ceny przekazywanej energii lub paliw wytworzonych z odnawialnych źródeł energii.

W świetle ww. dyrektywy istotnym postanowieniem umowy będzie zobowiązanie stron umowy do przekazywania Komisji Europejskiej informacji o transferze statystycznym. Informację o transferze statystycznym określonej ilości energii lub paliw z odnawialnych źródeł energii strony umowy zobowiązane będą przekazywać Komisji Europejskiej nie później, niż w terminie 3 miesięcy po zakończeniu każdego roku, w którym dokonano transferu statystycznego.

W przepisie art. 99 wskazano zasadę według której Minister właściwy do spraw gospodarki przesyła Komisji Europejskiej, w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy dotyczącej transferu statystycznego informacje dotyczące tego transferu statystycznego, w tym dotyczące określonej ilości i cen energii lub paliw z odnawialnych źródeł energii, która może zostać uwzględniona w realizacji celu krajowego, o którym mowa w art. 70 ust. 2 pkt 1.

Zgodnie z art. 100 transfer statystyczny nie będzie mieć wpływu na osiągnięcie celu krajowego, wynikającego z krajowego planu działania, przez państwo członkowskie Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej, lub państwo członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, dokonujące takiego transferu na rzecz innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego

Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Warunkiem uznania transferu statystycznego i tym samym osiągnięcia celu krajowego, wynikającego z krajowego planu działania, jest realizacja zobowiązania stron umowy, o której mowa w art. 98 ust. 1, w zakresie przekazywania Komisji Europejskiej informacji o transferze statystycznym.

Przepis ten określał będzie wymogi dotyczące uznania transferu statystycznego na potrzeby realizacji celu krajowego. Zatem w przypadku przekazania określonej ilości energii i paliw z odnawialnych źródeł energii, w formie transferu statystycznego, należy:

- 1) przekazaną lub sprzedaną określoną ilość energii lub paliw z odnawialnych źródeł energii przez Rzeczypospolitą Polską innym państwom członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwom członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, odjąć od określonej ilości energii lub paliw, wytworzonych z odnawialnych źródeł energii, która jest uwzględniana przy obliczaniu celu krajowego, wynikającego z krajowego planu działania;
- 2) przyjętą lub zakupioną określoną ilość energii lub paliw z odnawialnych źródeł energii przez Rzeczypospolitą Polską od innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, dodać do określonej ilości energii lub paliw, wytworzonych z odnawialnych źródeł energii, która jest uwzględniana przy obliczaniu celu krajowego, wynikającego z krajowego planu działania.

Regulacje zawarte w art. 101 regulują kwestię współpracy międzynarodowej pomiędzy przedsiębiorstwami energetycznymi z Polski i z innych krajów. Przepis stanowi, iż przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii lub paliw z odnawialnych źródeł energii na terytorium Rzeczypospolitej Polski lub na obszarze polskiej wyłącznej strefy ekonomicznej, w terminie do dnia 31 grudnia 2016 r., może przystąpić na warunkach określonych w umowie zawieranej z innymi podmiotami z państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, do realizacji wspólnego projektu energetycznego, dotyczącego wytwarzania

energii lub paliw z odnawialnych źródeł energii, zwanego dalej „wspólnym projektem energetycznym”.

Należy wyjaśnić, iż data 31 grudnia 2016 r. wynika z postanowień dyrektywy (2009/28/WE), która stanowi w art. 9 ust. 3 lit. a, iż budowa połączenia wzajemnego musi się rozpocząć do dnia 31 grudnia 2016 r. Mając na uwadze specyfikę polskiego systemu energetycznego oznacza to, iż w okresie tym dane przedsiębiorstwo energetyczne winno przystąpić do wspólnego projektu energetycznego.

Zgodnie z przepisami ustawy wspólnym projektem energetycznym jest w szczególności budowa nowej instalacji odnawialnego źródła energii lub paliw, modernizacja istniejącej instalacji odnawialnego źródła energii lub paliw, którą dokonano po dniu 25 czerwca 2009 r., oraz z której wytworzona określona ilość energii elektrycznej, ciepła lub chłodu oraz paliw będzie zaliczana do krajowego celu, o którym mowa w art. 70 ust. 2 pkt 1. Data 25 czerwca 2009 r. także wynika z treści dyrektywy (art. 9 ust. 2 lit. b ww. dyrektywy).

Zgodnie z regulacją przedsiębiorstwo energetyczne, które przystąpiło do wspólnego projektu energetycznego, będzie zobowiązane do przekazania niezwłocznie po przystąpieniu do wspólnego projektu, informacji o tym fakcie ministrowi właściwemu do spraw gospodarki. Przedsiębiorstwo energetyczne, które przystąpiło do wspólnego projektu energetycznego, będzie zobowiązane do przekazania ministrowi właściwemu do spraw gospodarki informacji o każdym zrealizowanym etapie wspólnego projektu energetycznego, w szczególności o instalacji służącej do wytwarzania energii lub paliw, oraz ilości wytworzonej w tej instalacji energii lub paliw z odnawialnych źródeł energii.

Zgodnie z regulacją, zakres współfinansowania, termin realizacji wspólnego projektu energetycznego oraz obowiązki stron określi umowa, której stroną będzie dane przedsiębiorstwo energetyczne. Uczestnictwo danego przedsiębiorstwa energetycznego we wspólnym projekcie energetycznym uzależnione będzie od kondycji tego przedsiębiorstwa oraz od postanowień polityki energetycznej państwa.

Regulacja określona w art. 102 stanowi, iż minister właściwy do spraw gospodarki, stosując obiektywne i przejrzyste zasady oraz biorąc pod uwagę politykę energetyczną państwa, w drodze decyzji, po uzyskaniu opinii ministra do spraw Skarbu Państwa, będzie wyrażał zgodę na przystąpienie przedsiębiorstwa energetycznego do wspólnego projektu

energetycznego. Przepis ten określa jasne i czytelne wymogi wydania decyzji dla ministra właściwego do spraw gospodarki.

Należy zaznaczyć, iż decyzja wydawana będzie na wniosek przedsiębiorstwa energetycznego, które zamierza przystąpić do wspólnego projektu energetycznego.

Wniosek, powinien zawierać:

- 1) oznaczenie przedsiębiorstw energetycznych, które będą realizować wspólny projekt energetyczny;
- 2) opis instalacji odnawialnego źródła energii;
- 3) określenie udziału lub ilości energii elektrycznej, ciepła lub chłodu oraz paliw wytworzonych w instalacji odnawialnego źródła energii, które będą mogły być zaliczane do krajowego celu danego państwa członkowskiego, wynikającego z krajowego planu działania;
- 4) okres, w pełnych latach kalendarzowych, w którym wytworzona energia elektryczna, ciepło lub chłód oraz paliwa będą mogły być zaliczone do krajowego celu danego państwa członkowskiego, wynikającego z krajowego planu działania.

Minister właściwy do spraw gospodarki, wyrażając zgodę, w drodze decyzji administracyjnej, określi jaki udział lub ilość energii elektrycznej, ciepła lub chłodu będzie zaliczony do krajowego celu, o którym mowa w art. 70 ust. 2 pkt 1.

W przypadku konieczności zmiany wspólnego projektu energetycznego przedsiębiorstwo energetyczne, które uzyskało zgodę, zobowiązane będzie wystąpić do ministra właściwego do spraw gospodarki z wnioskiem o wyrażenie zgody na zmianę wspólnego projektu energetycznego. Przepisy dotyczące wspólnego projektu, w szczególności dotyczące uzyskania zgody, będą odpowiednio stosowane do wyrażenia zgody na dokonanie zmian we wspólnym projekcie energetycznym.

Wyżej wymienione szczegółowe zasady mają na celu optymalne wykorzystanie polskiego potencjału odnawialnych źródeł energii, a także zachowanie bezpieczeństwa funkcjonowania Krajowego Systemu Elektroenergetycznego.

Zgodnie z treścią art. 103 minister właściwy do spraw gospodarki zobowiązany będzie przekazywać Komisji Europejskiej, w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku

kalendarzowym, którego dotyczy, informację o udziale lub ilości energii elektrycznej, ciepła lub chłodu wytworzonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w instalacji odnawialnego źródła energii, będącej wspólnym projektem energetycznym:

- 1) oddanej do eksploatacji po dniu 25 czerwca 2009 r. lub
 - 2) zmodernizowanej po dniu 25 czerwca 2009 r.
- jeżeli energia ta, ciepło lub chłód zostanie zaliczona do krajowego celu danego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Informacja powinna zawierać:

- 1) oznaczenie państwa członkowskiego Unii Europejskiej, z którego podmioty uczestniczyły we wspólnym projekcie energetycznym;
- 2) wykaz przedsiębiorstw energetycznych, które przystąpiły do wspólnego projektu energetycznego;
- 3) opis instalacji odnawialnego źródła energii;
- 4) określenie udziału lub ilości energii elektrycznej, ciepła lub chłodu wytworzonej w instalacji odnawialnego źródła energii, która będzie zaliczana do krajowego celu danego państwa członkowskiego;
- 5) okres, w pełnych latach kalendarzowych, w którym wytworzona energia elektryczna, ciepło lub chłód może być zaliczona do krajowego celu danego państwa członkowskiego.

Jednym z wymogów dyrektywy jest aby energia elektryczna została wytworzona w nowo wybudowanej instalacji, za takie dyrektywa (z dnia 23 kwietnia 2009) uznaje te instalacje, które oddano do eksploatacji po dniu 25 czerwca 2009, lub w tej części instalacji, które zostały zmodernizowane po tej dacie, w ramach wspólnego projektu.

Regulacja art. 104 stanowi, iż minister właściwy do spraw gospodarki, realizując zobowiązania międzynarodowe, może uwzględnić w krajowym celu, o którym mowa w art. 70 ust. 2 pkt 1, energię elektryczną, ciepło lub chłód oraz paliwa z instalacji odnawialnego źródła energii lub paliw zlokalizowanej na terenie państwa nie będącego członkiem Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, wyłącznie w przypadku, gdy energia lub paliwa z odnawialnych źródeł zostaną zużyte na obszarze Unii Europejskiej.

Energię elektryczną wytwarzaną z odnawialnych źródeł energii w państwach trzecich uwzględnia się do celów oceny zgodności z wymogami dyrektywy dotyczącymi krajowych celów ogólnych wyłącznie w przypadku, gdy spełnione są warunki wskazane w dyrektywie. Zgodnie z dyrektywą energię elektryczną uwzględnia się w krajowym celu, o którym mowa w art. 70 ust. 2 pkt 1, wyłącznie w przypadku, gdy:

- 1) energia elektryczna zostanie zużyta na obszarze Unii Europejskiej, z zastrzeżeniem, że:
 - a) ilość energii elektrycznej równoważna ilości energii elektrycznej uwzględnianej w obliczeniach jest przypisana do alokowanej mocy połączeń międzysystemowych przez właściwych operatorów systemów przesyłowych w kraju pochodzenia, kraju przeznaczenia i, jeżeli ma to zastosowanie, w każdym kraju trzecim tranzytu,
 - b) ilość energii elektrycznej równoważna ilości energii elektrycznej uwzględnianej do obliczeń została zarejestrowana w wykazie zbilansowania przez właściwego operatora systemu przesyłowego, oraz
 - c) przypisana zdolność i wytwarzanie energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w instalacji odnawialnego źródła energii, odnoszą się do tego samego okresu, o którym mowa w pkt 2;
- 2) energia elektryczna jest wytwarzana w instalacji odnawialnego źródła energii, którą oddano do eksploatacji po dniu 25 czerwca 2009 r., lub w tej części instalacji odnawialnego źródła energii, którą zmodernizowano po tej dacie;
- 3) energia elektryczna nie była objęta instrumentami wspierającymi wytwarzanie tej energii w ramach systemu wsparcia obowiązującego w państwie niebędącym członkiem Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, z wyłączeniem pomocy inwestycyjnej przyznanej dla tej instalacji odnawialnego źródła energii.

Minister właściwy do spraw gospodarki zobowiązany został do przekazywania Komisji Europejskiej raportu w którym określa się ilość energii elektrycznej, ciepła lub chłodu oraz paliw, którą wytworzono w danym roku kalendarzowym, oraz ilość energii elektrycznej, ciepła lub chłodu oraz paliw, zaliczanych do krajowego celu danego państwa członkowskiego Unii Europejskiej. Informację taką, w formie raportu, minister właściwy do spraw gospodarki przekazywał będzie w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku za który raport jest sporządzony.

7.9. Kary pieniężne (rozdział 9)

Przepisy tego rozdziału regulują zasady odpowiedzialności karnej.

Zgodnie z art. 105 ust. 1 projektu ustawy karze pieniężnej podlega ten, kto:

- 1) nie przestrzega obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia lub świadectwa pochodzenia biogazu albo nie uiszcza opłat zastępczych, w terminie określonym w art. 61 ust. 1;
- 2) nie przestrzega obowiązku zakupu energii elektrycznej, o którym mowa w art. 37;
- 3) nie przestrzega obowiązków zakupu energii elektrycznej, o którym mowa w art. 38;
- 4) składa wniosek o wydanie świadectwa pochodzenia lub świadectwa pochodzenia biogazu, zawierający dane lub informacje niezgodne ze stanem faktycznym;
- 5) nie przestrzega obowiązku zakupu ciepła lub chłodu, o którym mowa w art. 39;
- 6) nie przestrzega obowiązku przekazania Prezesowi URE informacji o wykonaniu obowiązku, o którym mowa w art. 47 ust. 2;
- 7) nie złożył w terminie sprawozdania, o którym mowa w art. 5 ust. 3 lub art. 15 ust.1, lub podał w tych sprawozdaniach nieprawdziwe dane;
- 8) z nieuzasadnionych powodów odmawia zawarcia umowy, o której mowa w art. 33 ust. 1 lub 34 ust. 1;
- 9) nie utrzymuje w należyтым stanie technicznym obiektów lub instalacji odnawialnego źródła energii, w tym również urządzeń technicznych;
- 10) nie przedkłada w terminie Prezesowi URE informacji o wykonaniu obowiązku, o którym mowa w art. 45 ust. 1, lub przedkłada nieprawdziwe informacje;
- 11) nie przedkłada towarowemu domowi maklerskiemu lub domowi maklerskiemu deklaracji, o której mowa w art. 49 ust. 1, lub przedkłada deklarację niezgodną ze stanem faktycznym;
- 12) będąc sprzedawcą z urzędu, nie realizuje obowiązków sprzedawcy z urzędu wynikających z ustawy, innych niż określone w pkt 2 i 3;
- 13) wytwarza biogaz rolniczy lub wytwarza energię elektryczną, ciepło lub chłód z biogazu rolniczego bez wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 17 ust. 1;
- 14) nie złożył w terminie sprawozdania kwartalnego, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 3, lub podał w tym sprawozdaniu nieprawdziwe dane;
- 15) utrudnia przeprowadzenie kontroli, o których mowa w art. 28 ust. 1.

W zakresie nieuregulowanym w ustawie o odnawialnych źródłach energii zastosowanie będą mieć przepisy rozdziału 12 projektu ustawy – Prawo energetyczne w odniesieniu do kar za działania lub zaniechania związane z przyłączeniem instalacji odnawialnego źródła energii służącej do wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z odnawialnych źródeł energii oraz rozdziału 10 projektu ustawy – Prawo gazowe w odniesieniu do kar za działania lub zaniechania związane z przyłączeniem instalacji odnawialnego źródła energii służącej do wytwarzania biogazu rolniczego.

Art. 106 wskazuje podmioty zobowiązane do wymierzania kar. Zgodnie z art. 106. Karę pieniężną, o której mowa w art. 105 ust. 1:

- 1) pkt 1 - 12 wymierza Prezes URE;
- 2) pkt 13 - 15 wymierza Prezes ARR.

Regulacje zawarte w art. 107 dotyczą sposobu obliczania kar oraz określają ogólne dyrektywy w zakresie wymierzania kar. Wysokość kary pieniężnej wymierzonej w przypadku określonym w 105 ust. 1 pkt 1, nie może być niższa niż 1% i nie wyższa niż 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, a jeżeli kara pieniężna związana jest z działalnością prowadzoną na podstawie koncesji, wysokość kary nie może być niższa niż 1% i nie wyższa niż 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, wynikającego z działalności koncesjonowanej, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Regulacja ta jest przeniesieniem dotychczas obowiązujących uregulowań w przepisach ustawy – Prawo energetyczne. Dodatkowo uzupełnieniem tej regulacji, będzie możliwość wykorzystania bogatego orzecznictwa sądów powszechnych w zakresie wymierzania kar nie wyższych niż 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy. Przepisy tego artykułu określają minimalną oraz maksymalną wysokość kar lub też w szczególnych przypadkach, dla których, ze względu na względów podmiotowych lub przedmiotowych, nie jest to możliwe określa się sztywny poziom kary za określone działanie niezgodne z przepisami ustawy.

Wpływy z tytułu kar pieniężnych stanowią przychód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Przepis ten stanowi kontynuację sprawdzonych już rozwiązań legislacyjnych, które funkcjonowały na gruncie ustawy – Prawo energetyczne.

Art. 108 stanowi, iż organy, wymierzające kary tj. Prezes URE i Prezes ARR, zobowiązane będą do przekazywania sprawozdań ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, w terminie

do dnia 31 marca każdego roku. Sprawozdanie będzie zawierało informacje o liczbie i wysokości wymierzonych kar pieniężnych za rok poprzedni.

Zgodnie z art. 109. Prezes URE będzie mógł nałożyć karę zamiast na przedsiębiorcę, na kierownika przedsiębiorstwa energetycznego, z tym że kara ta może być wymierzona w kwocie nie większej niż 300 % jego miesięcznego wynagrodzenia. Podobnie i w tym wypadku wpływy z tytułu kar pieniężnych stanowiąc będą przychód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Należy jednocześnie podkreślić, iż kara nakładana na kierownika przedsiębiorstwa energetycznego nie będzie pozbawiała możliwości nałożenia kar na przedsiębiorstwo energetyczne. Przepis ten ma charakter czysto prewencyjny i jest recepcją rozwiązań, które funkcjonują na gruncie dotychczas obowiązujących rozwiązań ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne.

Przepis art. 110. określa zasady, którymi kierował się będzie Prezes URE ustalając wysokość kary pieniężnej, o której mowa w art. 107 ust. 1 – 5 lub w art. 109 ust. 1 Prezes URE zobowiązany będzie uwzględnić stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. Jednocześnie należy podkreślić, iż Prezes URE będzie mógł odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu będzie znikomy, a podmiot zaprzestał już naruszania prawa lub zrealizował obowiązek zanim Prezes URE powziął informację o naruszeniu. Podobne uprawnienie przysługiwać będzie Prezesowi ARR, który będzie mógł odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli podmiot zaprzestał już naruszania prawa lub zrealizował obowiązek zanim Prezes ARR powziął informację o naruszeniu. Regulacja ta jest korzystna dla przedsiębiorstw energetycznych, które wyłącznie z błahych i nieistotnych powodów, nie dopełniły ciążących na nich obowiązków. Przepis ten pełni funkcję zbliżoną do instytucji czynnego żalu, uregulowana w przepisach karnych.

Zgodnie z regulacją art. 111 karę pieniężną, o której mowa w art. 105 ust. 1 i art. 109 ust. 1, podmiot ukarany będzie zobowiązany do uiszczenia na rachunek bankowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja Prezesa URE albo decyzja Prezesa ARR o wymierzeniu kary pieniężnej stała się ostateczna, jeżeli nie wniesiono od niej środka zaskarżenia, albo od dnia, w którym stała się prawomocna.

Regulacja art. 112 stanowi, iż kary pieniężne, o których mowa w art. 105 ust. 1 i art. 109 ust. 1, podlegać będą ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Regulacja art. 113 stanowi, iż Prezes URE zobowiązany będzie do niezwłocznego powiadamiania Komisję Europejską o zmianach przepisów w zakresie kar pieniężnych i o działaniach podejmowanych w przypadku naruszeń przepisów rozporządzenia (WE) nr 714/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1228/2003.

7.10 Zmiany w przepisach obowiązujących (rozdział 10)

Przepisy przedmiotowej ustawy zmieniają przepisy następujących ustaw:

- 1) o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej,
- 2) o podatku dochodowym od osób fizycznych,
- 3) Prawo budowlane,
- 4) o giełdach towarowych,
- 5) Prawo ochrony środowiska,
- 6) o podatku od towarów i usług,
- 7) Prawo zamówień publicznych,
- 8) o biokomponentach i biopaliwach ciekłych,
- 9) o opłacie skarbowej,
- 10) o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej,
- 11) o podatku akcyzowym.

Przepisy ustaw do których niniejszą ustawą wprowadza się zmiany stanowią uzupełnienie systemu wsparcia odnawialnych źródeł energii oraz realizacji celu, o którym mowa w art. 70 ust. 2 pkt 1, wynikającego z krajowego planu działania lub też będą wpływać na zwiększenie zainteresowania nowymi inwestycjami, których celem będzie wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, w szczególności dotyczy to rozwoju mikroinstalacji oraz małych instalacji.

Wsparcie dla mikro i małych instalacji to głównie efekt dyrektywy Unii Europejskiej, która promuje małe projekty. Projektowane przepisy promować będą podmioty, które sprzedawać będą energię elektryczną wytworzoną w tych źródłach.

Ustawa stworzy także możliwość sprzedaży, po gwarantowanej cenie, nadwyżek energii elektrycznej wytwarzanej na własne potrzeby przez prosumentów. Obecnie, prosument wytwarzający energię elektryczną, aby sprzedać nawet najmniejszą ilość tej energii musi zarejestrować działalność gospodarczą oraz uzyskać koncesję, co wiąże się z dodatkowymi kosztami. Ponadto, celem projektowanych regulacji jest stworzenie możliwości wykorzystania lokalnie występujących zasobów, stąd też promocja energetyki rozproszonej, funkcjonującej w oparciu o lokalne zasoby OZE (projektowana moc mikroinstalacji <40 kW zainstalowanej mocy elektrycznej i <70 kW zainstalowanej mocy cieplnej lub chłodniczej).

Ponadto lokalizacja mikroźródeł blisko odbiorcy pozwala uniknąć większości kosztów związanych z przesyłem i dystrybucją energii. Poprawia się także jakość energii dostarczanej do odbiorców końcowych. Mikroźródła mogą również rozwiązać problem niedoboru źródeł energii na obszarach wiejskich. Oznacza to, iż kierunek zmian przepisów prawa powszechnie obowiązujących wydaje się być właściwy.

W art. 114 wprowadza się zmianę w ustawie z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1502, z 2012 r. Nr 228, poz. 1368).

W obecnie obowiązującym porządku prawnym podmiot, który uzyskał pozwolenie na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich (PSZW) w terminie 6 lat od otrzymania pozwolenia musi uzyskać decyzję o pozwoleniu na budowę. W przypadku nieuzyskania w tym terminie pozwolenia na budowę, minister właściwy ds. gospodarki morskiej wygasza PSZW. Na wniosek inwestora, okres 6 lat może zostać wydłużony przez ministra ds. gospodarki morskiej na czas niezbędny do uzyskania pozwolenia na budowę, ale nie dłuższy niż 2 lata.

Proponowana zmiana pozwala na utrzymanie ważności PSZW, wydanego dla elektrowni wiatrowych zlokalizowanych w polskiej wyłącznej strefie ekonomicznej, przez okres dłuższy niż 8 lat, jeżeli w tym okresie nie została wydana dla niej decyzja o pozwoleniu na budowę, z powodu braku warunków technicznych przyłączenia do sieci. Nowy termin na uzyskanie decyzji o pozwoleniu na budowę będzie uwzględniał harmonogram uzyskania warunków przyłączenia określony przez operatora sieci. Pozwolenie przedłużone w zaproponowanym

trybie, zostanie wygaszone przez organ je wydający, jeżeli w terminie 8 lat od uzyskania pozwolenia, podmiot który je otrzymał nie uzyska decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla farmy wiatrowej. Takie rozwiązanie zapewni, iż w okresie oczekiwania na możliwość przyłączenia projekt będzie przygotowywany przez inwestora, tak aby bezzwłocznie po podpisaniu umowy przyłączeniowej możliwe było uzyskanie dla takiego projektu decyzji o pozwoleniu na budowę. W przypadku zaś nieuzyskania decyzji środowiskowej, dany akwen nie będzie blokowany na potrzeby przedsięwzięcia, które i tak nie będzie mogło być zrealizowane ze względu na uwarunkowania środowiskowe.

Znamiennym jest, iż zaproponowana zmiana zapobiega wstrzymaniu rozwoju rynku morskiej energetyki wiatrowej w polskiej wyłącznej strefie ekonomicznej, z powodu ograniczonych możliwości technicznych przyłączenia morskich farm wiatrowych do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego w perspektywie do roku 2020. Warunkiem niezbędnym dla uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę dla instalacji służącej wytwarzaniu energii niezbędne jest podpisanie uprzednio umowy o przyłączenie do sieci z właściwym operatorem sieci. W przypadku morskich farm wiatrowych właściwym operatorem jest operator systemu przesyłowego PSE Operator. Zgodnie z dokumentem rządowym Polityka Energetyczna Polski do roku 2030 i oraz dokumentem rządowym Krajowy Plan Działań w zakresie Odnawialnych Źródeł Energii do 2020 r. do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego do 2020 ma zostać przyłączonych 500 MW mocy pochodzących z morskich farm wiatrowych. Jak wynika z informacji przedstawianych przez PSE Operator przy obecnym stanie Krajowego Systemu Energetycznego (KSE), zapotrzebowaniu na moc szczytową oraz aktualnych możliwościach bilansowych systemu, istnieje możliwość przyłączenia do sieci od 500 do 1 000 MW mocy z MFW do roku 2020 i około 2 000 MW do roku 2025, bez potrzeby realizacji znaczących inwestycji w sieć przesyłową. W kolejnych latach, dla przyłączenia większych mocy z morskich farm wiatrowych będzie konieczność realizacji wewnątrzsystemowych inwestycji sieciowych, łączących północną i południową Polskę. Sytuację bilansową poprawi natomiast wzrost udziału w systemie elastycznych źródeł gazowych, co powinno zwiększyć możliwości bilansowania większej generacji źródeł wiatrowych.

Bardzo duża liczba złożonych wniosków o wydanie pozwoleń w zakresie wznoszenia oraz wykorzystywania w tym celu sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń dla morskich farm wiatrowych na polskich obszarach morskich (PSZW) wskazuje na ogromne zainteresowanie inwestorów realizacją tego typu przedsięwzięć. Daje to szanse na dynamiczny rozwój krajowego rynku morskiej energetyki wiatrowej i dodatkowo przemysłu morskiego (stocznie, porty) obsługującego ten rynek. Aby jednak stworzyć warunki techniczne do przyłączenia

większej liczby morskich farm wiatrowych, powyżej mocy 3 GW, niezbędne będzie wykonanie inwestycji w infrastrukturę przesyłową na morzu i lądzie. Takie inwestycje, ze względu na koszty i długi czas przygotowania, nie zostaną prawdopodobnie zrealizowane przed rokiem 2025. Oznacza to że tylko kilka pierwszych wydanych PSZW będzie miało szansę utrzymać ważność w okresie dłuższym niż 8 lat. Spowoduje to wstrzymanie się pozostałych inwestorów od podejmowania decyzji o kontynuowaniu przygotowania projektów, w tym wnoszenia opłat za wydanie PSZW, wynoszących 1% wartości przedsięwzięcia.

Proponowana zmiana w art. 115, który zmienia ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361). Znamienym jest, iż ustawa ta winna uwzględniać prawidłowe odwołanie do ustawy regulującej problematykę odnawialnych źródeł energii, a także przepisy tej ustawy winny uwzględniać możliwość opodatkowania przychodów osób fizycznych uzyskujących przychody z tytułu wytwarzania energii z odnawialnych źródeł energii w mikroinstalacjach oraz małych instalacjach, którzy uzyskują przychody z tytułu wsparcia systemem sztywnych cen za wytwarzaną energię elektryczną. Brak tej zmiany skutkował będzie pozbawieniem budżetu państwa środków, które wpływałyby do budżetu z tytułu podatku dochodowego.

Proponowana zmiana w art. 116, który zmienia ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, z późn. zm.) dotyczy ułatwień dla instalowania i montowania mikroinstalacji, a także zmienia podejście na gruncie przepisów ustawy - Prawo budowlane do instalacji elektroenergetycznych, wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłych i telekomunikacyjnych.

W chwili obecnej przepisy ustawy – Prawo budowlane zwalniają z obowiązku uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę, budowę m.in. przyłączy elektroenergetycznych, wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłych i telekomunikacyjnych (zob. art. 29 ust. 1 pkt 20 w zw. z art. 30 ust. 1 pkt 1a ustawy – Prawo budowlane) oraz przebudowę sieci elektroenergetycznych, wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłych i telekomunikacyjnych, która podlega obowiązkowi zgłoszenia właściwemu organowi (zob. art. 29 oraz art. 29 ust. 2 pkt 11 w zw. z art. 30 ust. 1 pkt 2 ustawy – Prawo budowlane). Mając na względzie powyższe podkreślić należy, że ustawa – Prawo budowlane upraszcza jedynie budowę przyłączy elektroenergetycznych, wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłych i telekomunikacyjnych oraz przebudowę ww. sieci. Brak jest natomiast odpowiednich przepisów dotyczących

instalacji elektroenergetycznych, wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłych i telekomunikacyjnych. Tym samym, zgodnie z generalną zasadą, określoną w art. 28 ustawy – Prawo budowlane, budowa, a także przebudowa ww. instalacji wymagają uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę. Przyjęcie powyższej regulacji nie tylko niepotrzebnie wydłuża proces inwestycyjny, ale prowadzi do powstawania wątpliwości dotyczących kwalifikowania robót budowlanych polegających na budowie instalacji elektroenergetycznych, wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłych i telekomunikacyjnych.

Wobec powyższego proponuje się zmianę brzmienia art. 29 ust 1 ustawy – Prawo budowlane dotyczącego budowy instalacji elektroenergetycznych, wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłych i telekomunikacyjnych oraz art. 29 ust. 2 dotyczącego remontu oraz przebudowy ww. instalacji, a ponadto proponuje się nadanie nowego brzmienia art. 30 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo budowlane, w zakresie budowy ww. instalacji na podstawie zgłoszenia właściwemu organowi. Wprowadzenie przedmiotowych zmian pozwoli na uproszczenie procesu inwestycyjnego oraz pozwoli na przyjęcie jednakowych procedur w stosunku do tego samego rodzaju robót budowlanych i przyczyni się tym samym do wprowadzenia zasad bardziej spójnych i przejrzystych, a tym samym korzystniejszych dla inwestora. Podobne podejście będzie się odnosić do jednostek zewnętrznych pomp ciepła typu powietrze/woda lub powietrze/powietrze oraz urządzeń fotowoltaicznych do 40 kW.

Proponowana zmiana w art. 117, który zmienia ustawę z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2010 r. Nr 48, poz. 284, Nr 81, poz. 530 i Nr 182, poz. 1228) wprowadza prawidłowe odwołanie do zmienionych przepisów. Zmiana polega na zastąpieniu odwołania do ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne odwołaniem do ustawy nowej.

Proponowana zmiana w art. 118, który zmienia ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.) dotyczy wprowadzenia przepisów mających na celu wspieranie poprawy efektywności energetycznej, w tym wysokosprawnej kogeneracji, wspieranie przedsięwzięć termomodernizacyjnych w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U. Nr 223, poz. 1459, z późn. zm.), wspieranie rozwoju instalacji odnawialnych źródeł energii.

Na wsparcie tych inicjatyw przeznaczone zostaną środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Dodatkowo możliwe będzie wspieranie innych działań związanych z odnawialnymi źródłami energii lub wytwarzaniem energii z tych źródeł, w szczególności na:

- a) promowanie wytwarzania energii z odnawialnych źródeł energii lub wykorzystywania energii wytwarzanej z tych źródeł,
- b) lub opracowywanie lub wdrażanie nowych technik lub technologii wytwarzania energii z odnawialnych źródeł energii lub wykorzystywania energii wytwarzanej z tych źródeł.

Proponowana zmiana w art. 119, który zmienia ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054) dotyczy wspierania wykorzystania biomasy poprzez jej alternatywne wykorzystanie zużywanej dotychczas nieefektywnie do produkcji energii elektrycznej w procesach współspalania, do wytwarzania ciepła w zdecentralizowanych, dedykowanych i wysokosprawnych kotłach na pelety i brykiety. Regulacja dotyczy zmiany wysokości podatku od towarów i usług nie na wsparcie samej biomasy, ale na wsparcie możliwości zakupu wysokosprawnych kotłów na pelety i brykiety, który to zakup obciążony byłby niższą stawką podatku. Szczegółowe uzasadnienie tej zmiany zostało zaprezentowane na s. 24 – 31.

Proponowana zmiana w art. 120, który zmienia ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, z późn. zm.) dotyczy zmiany w art. 4 w ust. 3 polegającej na rozszerzeniu wyłączeń w zakresie stosowania przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych.

Proponowana zmiana w art. 121, który zmienia ustawę z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. Nr 169, poz. 1199, z późn. zm.) dotyczy dostosowanie zawartych w tej ustawie definicji do definicji stosowanych w ustawie o odnawialnych źródłach energii.

Proponowana zmiana w art. 122, który zmienia ustawę z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 225, poz. 1635, z późn. zm.) dotyczy przeniesienia z obowiązującej ustawy – Prawo energetyczne z 1997 r. zwolnień z opłaty skarbowej dla instalacji zajmujących się wytwarzaniem energii elektrycznej z instalacji odnawialnego źródła energii o łącznej mocy elektrycznej nieprzekraczającej 5 MW, powyższe dotyczy także zwolnień z

tytułu wpisu lub zmian wpisu do rejestru w przypadku wytwarzania energii elektrycznej lub wytwarzania biogazu w instalacji odnawialnego źródła energii o łącznej mocy elektrycznej nieprzekraczającej 5 MW.

Proponowana zmiana w art. 123, który zmienia ustawę z dnia 29 czerwca 2007 r. o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (Dz. U. Nr 130, poz. 905, z późn. zm.) dotyczy dostosowanie przepisów tej ustawy do nowych obowiązków nałożonych ustawą na funkcjonujący podmiot tj. Zarządcy Rozliczeń SA, które to obowiązki dotyczyć będą funkcjonowania systemu wsparcia (Feed-in-tariff) uregulowanego w tej ustawie. Szczegółowo omówione zostało to w rozdziale dotyczącym systemu wsparcia (art. 37 ustawy).

Proponowana zmiana w art. 124, który zmienia ustawę z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2011 r. Nr 108, poz. 626, z późn. zm.) jest gwarancją rozwoju mikroenergetyki. Należy wskazać, iż obecnie funkcjonujący przepis art. 30 ust. 1 ustawy o podatku akcyzowym (...) przewiduje zwolnienie dla energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii. Konieczność zmian przedmiotowej ustawy wynika z kształtu nowej regulacji tj. rozwiązań prosumenckich oraz rozwiązań w zakresie systemu wsparcia w oparciu o stałe ceny (Feed-in-tariff tj. art. 37). Mając powyższe na uwadze należy tytułem wyjaśnienia należy podnieść następujące kwestie.

Zgodnie z przepisem art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku akcyzowym energia elektryczna jest wyrobem akcyzowym ergo (o czym poniżej) jest opodatkowana podatkiem akcyzowym.

Por.: „1) wyroby akcyzowe — wyroby energetyczne, energię elektryczną, napoje alkoholowe oraz wyroby tytoniowe, określone w załączniku nr 1 do ustawy”

Następnie przepis art. 9 ust. 1 ustawy o podatku akcyzowym stanowi, że każde zużycie energii elektrycznej jest opodatkowane podatkiem akcyzowym, bowiem jak niżej wskazano opodatkowanie podatkiem akcyzowym dotyczy także energii wyprodukowanej i zużytej na potrzeby własne.

Por.: „1. W przypadku energii elektrycznej przedmiotem opodatkowania akcyzą jest:

- 1) nabycie wewnątrzwspólnotowe energii elektrycznej przez nabywcę końcowego;*
- 2) sprzedaż energii elektrycznej nabywcy końcowemu na terytorium kraju, w tym przez podmiot nieposiadający koncesji na wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucję lub obrót energią*

elektryczną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. — Prawo energetyczne, który wyprodukował tę energię;

3) zużycie energii elektrycznej przez podmiot posiadający koncesję, o której mowa w pkt 2;

4) zużycie energii elektrycznej przez podmiot nieposiadający koncesji, o której mowa w pkt 2, który wyprodukował tę energię;

5) import energii elektrycznej przez nabywcę końcowego;

6) zużycie energii elektrycznej przez nabywcę końcowego, jeżeli nie została od niej zapłacona akcyza w należnej wysokości i nie można ustalić podmiotu, który dokonał sprzedaży tej energii elektrycznej nabywcy końcowemu.”

Stosownie do przepisu art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy o podatku akcyzowym obowiązek podatkowy powstaje z dniem zużycia energii elektrycznej.

Por.: „1. W przypadku energii elektrycznej obowiązek podatkowy powstaje:

(...)

3) z dniem zużycia energii elektrycznej, w przypadkach, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 3, 4 i 6;”

Ustawa o podatku akcyzowym przewiduje możliwość zwolnień z akcyzy zawartych w rozdziale 6 ustawy o podatku akcyzowym. Zwolnienia z podatku akcyzowego w zakresie energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii, zostały wskazane przepisem art. 30 ust. 1 ustawy o podatku akcyzowym. Zgodnie z treścią przywołanego przepisu, w związku z przepisem art. 30 ust. 2 objęta zwolnieniem w zakresie podatku akcyzowego jest jedynie energia elektryczna wyprodukowana z odnawialnych źródeł energii na podstawie dokumentu potwierdzającego umorzenie świadectwa pochodzenia.

Por.: „Art. 30. 1. Zwalnia się od akcyzy energię elektryczną wytwarzaną z odnawialnych źródeł energii, na podstawie dokumentu potwierdzającego umorzenie świadectwa pochodzenia energii, w rozumieniu przepisów prawa energetycznego.

2. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, stosuje się nie wcześniej niż z chwilą otrzymania dokumentu potwierdzającego umorzenie świadectwa pochodzenia energii, poprzez obniżenie akcyzy należnej od energii elektrycznej za najbliższe okresy rozliczeniowe.”

Oznacza to - w świetle przywołanych wyżej przepisów ustawy o podatku akcyzowym - iż wytwórcy energii elektrycznej w mikroinstalacji i części małych instalacji w zakresie w jakim zużywać będą energię elektryczną na potrzeby własne będą zobowiązani do zapłaty podatku akcyzowego, bowiem jak wskazano powyżej zwolnieniu podlega jedynie energia elektryczna wyprodukowana w odnawialnych źródłach energii na podstawie dokumentu potwierdzającego umorzenie świadectwa pochodzenia energii. Ponadto zwolnienie to stosuje się nie wcześniej

niż z chwilą otrzymania dokumentu potwierdzającego umorzenie świadectwa pochodzenia energii, poprzez obniżenie akcyzy należnej od energii elektrycznej za najbliższe okresy rozliczeniowe (art. 30 ust. 1 i 2 ustawy o podatku akcyzowym).

Podsumowując :

- osoby fizyczne wytwarzające energię elektryczną, de facto - aby uniknąć czynności do których zobligowany jest podatnik podatku akcyzowego nie będą mogły jej zużywać na potrzeby własne - a jedynie oddawać do sieci energetycznej,
- zwolnienie z podatku akcyzowego dla wytwórców energii elektrycznej w mikroinstalacji i części małych instalacji będzie niemożliwe gdyż ustawodawca nie przewiduje świadectw pochodzenia dla tego rodzaju instalacji.

Oznacza to, iż w związku ze zmianą podejścia do mikroinstalacji i małych instalacji, że *ratio legis* regulacji dotyczących zwolnień od podatku akcyzowego na gruncie obowiązującej ustawy w odniesieniu do mikroinstalacji i niektórych małych instalacji nie zostało urzeczywistnione. Brak powyższych zwolnień spowoduje nie tylko zahamowanie rozwoju energetyki rozproszonej, ale i dodatkowo pozbawi Budżet Państwa wpływów z tytułu podatków dochodowych, oraz z tytułu podatków pośrednich (VAT), a także pozbawi części wpływów z tytułu podatków i opłat lokalnych.

Brak proponowanych rozwiązań z pewnością będzie powodem braku zainteresowania wykorzystaniem mikro źródeł przez prosumentów, co oznacza istotny uszczerbek dla polskiej energetyki. Należy wskazać, iż potencjalną grupą, które powyższe rozwiązania będą potencjalnie i docelowo dotyczyć jest ok. 6 mln gospodarstw w Polsce (przyjmując, że w Polsce mamy ok. 2 mln gospodarstw rolnych i ok. 4 mln domów jednorodzinnych).

7.11. Przepisy przejściowe i końcowe (rozdział 11)

Zgodnie z art. 125 wprowadza się zasadę, iż przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 9a ust. 9 i art. 9a ust.11 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne pozostają w mocy do czasu zastąpienia ich przepisami wydanymi na podstawie art. 45 i art. 47 niniejszej ustawy.

Art. 126 jest kolejnym przepisem intertemporalnym, który precyzuje kwestie dotyczące wykonania i rozliczenia obowiązków nałożonych ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, z późn. zm.), za okres przed dniem wejścia w

życie niniejszej ustawy. Przepis określa, iż w takim przypadku zastosowanie miałyby przepisy dotychczasowe tj. przepisy ustawy z 1997 r. – Prawo energetyczne.

W art. 127 zawarto zasadę interpretacyjną, iż do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy, a nie zakończonych decyzją ostateczną, stosuje się przepisy niniejszej ustawy, jednakże decyzje dotyczące wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu, lub paliw gazowych z instalacji odnawialnych źródeł energii wydane przed dniem wejścia w życie ustawy pozostają w mocy, o ile były to decyzje prawomocne i ostateczne.

Zgodnie z art. 128 wprowadza się zasadę ochrony praw nabytych poprzez zagwarantowanie wsparcia dla wytwarzania energii elektrycznej na dotychczasowym poziomie. Oznacza to, iż w przypadku instalacji odnawialnego źródła energii, którą oddano do użytkowania przed dniem wejścia w życie ustawy, świadectwo pochodzenia, wraz z określonym na stałym poziomie współczynnikiem korekcyjnym równym jeden, przysługiwać będzie przez okres kolejnych 15 lat, liczony od dnia oddania do użytkowania instalacji odnawialnego źródła energii. Do powyższych przypadków mają zastosowanie przepisy określone w art. 59 ust. 3 – 9. Wyjątkiem od ogólnej reguły będą jedynie instalacje spalania wielopaliwowego dla których okres wsparcia określono na 5 lat (60 miesięcy), liczony od dnia wytworzenia po raz pierwszy energii elektrycznej, za którą przysługiwało świadectwo pochodzenia przed dniem wejścia w życie ustawy. Szczegółowe motywy dotyczące rozróżnienia czasokresu wsparcia ujęto w rozdziale dotyczącym poziomu wsparcia (art. 37 –62). Ponadto szczegółowe motywy, w tym także uzasadnienie oraz analizę aktualnych stosunków gospodarczych i ekonomicznych, wprowadzenia do porządku prawnego tej regulacji zawarto w OSR.

Przepisy przejściowe zawarte w art. 129 określają także pierwsze stawki dla podmiotów zainteresowanych wytwarzaniem energii. Sprzedawca z urzędu, w latach 2013 i 2014, będzie zobowiązany do zakupu energii elektrycznej lub paliw gazowych wytworzonych z odnawialnych źródeł energii, po określonej stałej cenie jednostkowej,. Cena ta będzie różna dla poszczególnych rodzajów instalacji i wyniesie od 0,45 zł za 1 kWh w przypadku wytwarzania energii elektrycznej w biogazowniach zlokalizowanych przy oczyszczalniach ścieków, do 1,10 zł za 1 kWh w przypadku wytwarzania energii elektrycznej w instalacjach fotowoltaicznych.

W celu promocji ww. wytwarzania energii w mikroinstalacji, art.. 130,określa, iż sprzedawca z urzędu będzie miał obowiązek zakupu energii elektrycznej lub paliwa gazowego, po stałej

cenie, przez okres kolejnych 15 lat, liczony od dnia oddania do użytkowania tej instalacji, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2027 r.

Art. 131 stanowi delegację dla Prezesa URE do sporządzenia kalkulacji oraz ogłoszenia stawek opłaty przejściowej jaka obowiązywać będzie w roku 2013. Z ostrożnych szacunków Ministerstwa Gospodarki wynika, iż planowany do poniesienia w roku 2013 koszt rozliczeń nie powinien przekroczyć kwoty 49.400 tys. zł.

Powyższe oszacowano biorąc pod uwagę następujące założenia:

technologia	czas pracy w ciągu roku [h]	ilość nowych mocy wprowadzonych do sieci w ciągu całego roku [MW]	produkcja [MWh]	cena wsparcia [PLN/MWh]	cena e.e. [PLN/MWh]	Koszt funkcjonowania rozwiązań (w mln zł)
1	2	3	4	5	6	7
biogaz rolniczy do 50 kW	4 000	1,5	6 000	700,00	204,87	2 970 780
biogaz rolniczy 50-200 kW	4 000	1,5	6 000	650,00	204,87	2 670 780
biogaz ze składowisk odpadów do 200 kW	4 000	1,5	6 000	550,00	204,87	2 070 780
biogaz z oczyszczalni do 200kW	4 000	1,5	6 000	450,00	204,87	1 470 780
hydroenergia do 75 kW	4 000	0,0	0	700,00	204,87	0
wiatr do 200 kW	1 500	20,0	30 000	650,00	204,87	13 353 900
słoneczna do 100 kW	1 200	25,0	30 000	1 100,00	204,87	26 853 900
Razem		51,0	84 000			49 390 920

Założenia:

1. Cena energii elektrycznej - średnia z okresu styczeń - maj 2012 r. z Towarowej Giełdy Energii powiększona o 3%.
2. Do kalkulacji przyjęto, że nowe moce wprowadzane będą w początkowym okresie obowiązywania ustawy.

W art. 132 mając na uwadze postulaty zgłaszane w trakcie uzgodnień międzyresortowych oraz konsultacji społecznych zaprezentowano pierwsze współczynniki korekcyjne dla nowych instalacji odnawialnych źródeł energii na lata 2013 – 2017. Szczegółowe motywy, w tym także uzasadnienie oraz analizę aktualnych stosunków gospodarczych i ekonomicznych, wprowadzenia do porządku prawnego tej regulacji w proponowanym kształcie zawarto w Ocenie Skutków Regulacji.

Art. 133 zawiera generalne zasady dotyczące perspektywy obowiązywania wsparcia oraz wyłączenia w zakresie wsparcia dla instalacji spalania wielopaliwowego. Zakłada się, iż taki zapis tj. zagwarantowanie obowiązywania wsparcia do roku 2035 wprowadzi bardzo stabilne warunki dla prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie odnawialnych źródeł energii, oraz spowoduje wzrost zainteresowania polskim rynkiem przez inwestorów zagranicznych. Należy mieć na uwadze, że mimo wielu zalet OZE, ich rozwój może również wpływać na osłabienie konkurencyjności gospodarki ze względu na wyższą cenę „zielonej energii”.

Realizacja ambitnej polityki w zakresie wykorzystania OZE powinna zatem stymulować możliwości rozwoju gospodarczego, a nie ograniczać ich konkurencyjność.

Technologie odnawialnych źródeł energii charakteryzują się bardzo dynamicznym rozwojem, co utrudnia, a w niektórych przypadkach wręcz uniemożliwia precyzyjne przewidzenie ich sprawności oraz kosztów jednostkowych na kolejne lata. Szacuje się, że w perspektywie do roku 2020 niektóre technologie OZE mogą stać się w pełni konkurencyjne z konwencjonalnymi źródłami energii, zatem zasadne wydaje się odłożenie w czasie decyzji o kształcie wsparcia dla OZE obowiązującego po roku 2020.

Zakłada się, iż zapisy przedmiotowego artykułu stworzą długookresowe ramy polityczne w zakresie redukcji kosztów kapitałowych i administracyjnych OZE, a jednocześnie dadzą możliwość kreowania poziomu wsparcia w sposób racjonalny i zgodny z potrzebami.

Natomiast ograniczenie wsparcia dla instalacji współspalających, zoptymalizuje kierunki wykorzystania biomasy na cele energetyczne oraz będzie miało bardzo duże znaczenie dla tworzeniu nowych miejsc pracy, szczególnie na obszarach bogatych w zasoby biomasy.

Dlatego należy podkreślić iż naczelną regułą będzie zasada zrównoważonego rozwoju wykorzystania OZE, tzn. dostosowanego do lokalnie dostępnych zasobów oraz zapewniającego akceptowany poziom cen energii dla jej odbiorców oraz bezpieczeństwo energetyczne kraju przejawiające się w możliwie najmniejszej potrzebie importu energii.

W art. 134 zawarto delegację dla ministra właściwego do spraw rozwoju wsi do ustalenia i ogłoszenia, w formie obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych, odpadów lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, które mogą być użyte do wytwarzania biogazu rolniczego lub wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z biogazu rolniczego. Obwieszczenie winno być ogłoszone w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie ustawy.

W art. 135 zawarto delegację dla ministra właściwego do spraw gospodarki do ustalenia, na wniosek Prezesa URE, i ogłoszenia, w formie obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, listy ulegających biodegradacji części produktów, odpadów lub pozostałości pochodzenia biologicznego z rolnictwa, łącznie z substancjami roślinnymi i zwierzęcymi, leśnictwa i rybołówstwa oraz powiązanych z nimi działów przemysłu, w tym z chowu i z hodowli ryb oraz akwakultury, a także ulegających biodegradacji części odpadów przemysłowych i komunalnych, oraz ulegających biodegradacji

osadów ściekowych, wraz z procentowym określeniem poziomu biodegradowalności tej biomasy. Obwieszczenie winno być ogłoszone w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie ustawy.

Regulacja art. 136 dotyczy możliwości udzielenia wsparcia dla odbiorców końcowych (tzw. przedsiębiorstw energochłonnych). Przepis stanowi, iż obowiązującym w tym zakresie będzie pozytywna decyzja Komisji Europejskiej.

W art. 137 zawarto delegację dla ministra właściwego do spraw gospodarki do przedstawienia Komisji Europejskiej sprawozdania z monitorowania postępu w promowaniu wykorzystania energii i paliw z odnawialnych źródeł energii. Sprawozdanie powinno być przedstawione, po przyjęciu przez Radę Ministrów, do dnia 31 grudnia 2013 r.

Dla skutecznego wdrożenia systemu certyfikacji instalatorów i uzyskania efektów wprowadzenia certyfikacji, a także zapewnienia ciągłości ogólnokrajowego zasięgu programu szkoleń, ustawa przewiduje w określonych przypadkach, przejściowo trzy inne niż opisane w rozdziale 7 sposoby uzyskiwania certyfikatów z wykorzystaniem istniejących systemów kwalifikowania (szkolenie u producenta, studia podyplomowe, tymczasowy certyfikat uzyskany w wyniku uznania dotychczasowego systemu certyfikacji).

Zgodnie z art. 138 projektu ustawy za równorzędne z uzyskaniem certyfikatu instalatora mikroinstalacji i małych instalacji będzie uznawane, uzyskanie w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy, świadectwa ukończenia co najmniej dwusemestralnych studiów podyplomowych lub równorzędnych, których programy obejmują jako minimum zagadnienia zawarte w zakresie programowym szkoleń. Program szkolenia, realizowany w trakcie ww. studiów podyplomowych, zatwierdzać będzie minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego po uzyskaniu opinii ministra właściwego do spraw gospodarki.

Osoby, które ukończą studia podyplomowe lub równorzędne, w terminie 30 dni od daty uzyskania świadectwa ukończenia studiów podyplomowych lub równorzędnych prześlą jego uwierzytelnioną kopię, w celu wpisu do rejestru oraz wydania im certyfikatu.

Prezes UDT przedłuży ważność certyfikatu wydanego na podstawie świadectwa ukończenia co najmniej dwusemestralnych studiów podyplomowych lub równorzędnych na zasadach określonych dla przedłużenia ważności certyfikatu.

Ponadto, zgodnie z art. 139 osoby posiadające dokument wydany w ramach istniejących systemów certyfikacji lub równoważnych systemów kwalifikowania, które opierają się na kryteriach określonych w załączniku IV do dyrektywy 2009/28/WE, odpowiednio w zakresie instalowania danego rodzaju mikroinstalacji i małych instalacji, w porównaniu z certyfikowanymi instalatorami, o których mowa w art. 76 ust. 1, uważane będą za posiadaczy tymczasowego certyfikatu; jego ważność będzie ograniczona ważnością oryginalnie wydanego dokumentu, ale nie dłużej niż 3 lata od dnia wejścia w życie ustawy.

Osoby, posiadające taki dokument chcące uzyskać tymczasowy certyfikat, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy prześlą do Prezesa UDT uwierzytelnioną kopię posiadanego dokumentu, w celu rejestracji w rejestrze oraz wydania tymczasowego certyfikatu.

Dodatkowo proponuje się, aby w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy za równoważne ze spełnieniem warunku, o którym mowa w art. 76 ust. 1 pkt 5 uznawać ukończenie szkolenia u producenta danego rodzaju instalacji poświadczonego zaświadczeniem, jeżeli program szkolenia w części teoretycznej i praktycznej dotyczył jako minimum zagadnień związanych z projektowaniem, montażem i konserwacją instalacji OZE oraz odpowiednich norm i przepisów w tym względzie.

W art. 140 i 141 wprowadzono zasadę, iż gospodarka środkami Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej odbywać się będzie w oparciu o nowe zmienione regulacje. Przepis ma charakter intertemporalny, a jego celem jest eliminacja wątpliwości interpretacyjnych dotyczących tego, jak należy traktować przychody tego Funduszu oraz na co przeznaczać zgromadzone i niewykorzystane środki pochodzące z opłat zastępczych i kar pieniężnych.

Zgodnie z art. 142 uznaje się, iż do energii odzyskanej z termicznego przekształcania odpadów komunalnych, a także w zakresie wykorzystania osadów ściekowych, zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.

W art. 143 zawarto delegację dla ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej do określania, w drodze rozporządzenia, o którym mowa w art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, z późn. zm.), warunków technicznych wymaganych do zapewnienia udziału co

najmniej 13% energii elektrycznej, ciepła lub chłodu, lub paliwa gazowego z instalacji odnawialnych źródeł energii w bilansie energii zużytej w budynku. Stosowny akt wykonawczy winien zostać wydany w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

W art. 144 projektu ustawy zgodnie z wymogami przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, ze zm.) wyszczególnione zostały skutki finansowe dla budżetu Państwa w okresie 10-letnim.

Art. 145 zakłada, iż ustawa wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2013 r.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) projekt ustawy został zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Gospodarki oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

8.12. Stanowisko Prezesa UOKIK w zakresie zapewnienia zgodności wsparcia przewidzianego w ww. projektach z przepisami o pomocy publicznej

Zgodnie z przekazanym stanowiskiem Prezesa UOKIK dyrektywy unijne¹²⁾ zobowiązują państwa członkowskie do wprowadzenia systemów wspierania CHP i OZE, z zastrzeżeniem że systemy te muszą być zgodne z przepisami o pomocy publicznej¹³⁾. W szczególności, dyrektywa CHP w pkt 24 preambuły wyraźnie odwołuje się do wytycznych środowiskowych¹⁴⁾, a w art. 7 ust. 2 wprost do art. 87 i 88 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską¹⁵⁾ (obecnie art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, dalej TFUE), podobnie jak dyrektywa OZE w art. 3 ust. 3¹⁶⁾.

¹²⁾ Dyrektywa 2004/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie wspierania kogeneracji w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe na rynku wewnętrznym energii (Dz. Urz. UE L 52/50 z 21.2.2004) oraz dyrektywa 2009/28/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz. Urz. UE L 140/16 z 5.6.2009).

¹³⁾ Analogiczne stanowisko zajęło Ministerstwo Spraw Zagranicznych w piśmie z dnia 9 maja 2012 r. (znak: DPUE-920-533-12/Mn/1, SM-887).

¹⁴⁾ Wspólnotowe wytyczne dotyczące pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska naturalnego (Dz. Urz. UE C 37 z 3.2.2001), zastąpione przez wytyczne wspólnotowe w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska (Dz. Urz. UE C 82 z 1.4.2008).

¹⁵⁾ „Z zastrzeżeniem (ang. „without prejudice”) art. 87 i 88 Traktatu (...)”.

¹⁶⁾ „Z zastrzeżeniem (ang. „without prejudice”) art. 87 i 88 Traktatu (...)”. Ponadto, stosowanie przepisów pomocowych nakazywała uchylana dyrektywą OZE dyrektywa 2001/77/WE (pkt 12 preambuły oraz art. 4) poprzez odwołanie się wprost do ww. wytycznych o pomocy na ochronę środowiska i postanowień art. 87 o 88 Traktatu.

Zdaniem Prezesa UOKIK, obowiązek stosowania przepisów o pomocy publicznej wynika wprost z TFUE, a dyrektywa – jako akt niższego rzędu – nie może wyłączyć stosowania przepisów traktatowych.

Konsekwencje niedopełnienia obowiązku notyfikacji

W ocenie Prezesa UOKIK pomoc państwa nie notyfikowana Komisji jest pomocą nielegalną. W przypadku takiej pomocy Komisja może – po stwierdzeniu jej niezgodności z prawem UE – wydać decyzję nakazującą państwu jej odzyskanie od beneficjenta (obowiązek windykacyjny ciąży na państwie – organie, który pomocy udzielił). Zwrot pomocy następuje z uwzględnieniem odsetek naliczanych od dnia udzielenia pomocy do dnia jej faktycznego pełnego zwrotu¹⁷⁾. Oznacza to więc *de facto*, że wszelkie finansowe konsekwencje wynikające z niedopełnienia obowiązku notyfikacji, ponosi beneficjent. Jeśli skorzystał on z pomocy w dobrej wierze, przysługuje mu roszczenie odszkodowawcze w stosunku do państwa.

W razie niewykonania przez państwo decyzji Komisji w wyznaczonym terminie, Komisja (lub każde inne państwo członkowskie) może wnieść sprawę bezpośrednio do Trybunału Sprawiedliwości UE (TSUE) na podstawie art. 108 ust. 2 TFUE, żądając stwierdzenia naruszenia przez państwo prawa UE¹⁸⁾. W przypadku, gdy TSUE przychyli się do skargi, wydaje wyrok stwierdzający, że państwo naruszyło nałożony na nie w decyzji Komisji obowiązek. Jeżeli następnie Komisja stwierdzi, że państwo nie zastosowało się nie tylko do jej decyzji, ale też do wyroku TSUE wydanego wskutek rozpatrzenia skargi, może podjąć działania na podstawie art. 260 ust. 2 TFUE. Oznacza to, że Komisja umożliwia państwu ustosunkowanie się do zgłaszanych zarzutów, a następnie może przeciwko niemu skierować do TSUE skargę o niewykonanie wyroku. W skardze tej Komisja wnioskuje o zasądzenie zapłaty przez państwo okresowej kary pieniężnej lub ryczałtu (lub łącznie obu).

Jeżeli TSUE stwierdzi, że dane państwo nie zastosowało się do jego wcześniejszego wyroku, może nakazać zapłatę wnioskowanego przez Komisję ryczałtu lub okresowej kary pieniężnej. Zgodnie z dotychczasowym orzecnictwem TSUE, wysokość kary pieniężnej powinna uwzględniać okres niewykonywania przez państwo wyroku, a dzienna stawka kary powinna

¹⁷⁾ Przy czym przy ustalaniu wysokości odsetek krajowe przepisy zakazujące stosowania anatocyzmu nie wiążą

¹⁸⁾ Podkreślić należy, iż związane z tym postępowanie toczy się na podstawie art. 108 ust. 2, a nie art. 258 TFUE. W przeciwieństwie do postępowania w trybie art. 258 TFUE Komisja nie ma obowiązku uprzedniego skierowania do zainteresowanego państwa uzasadnionej opinii, co znacznie skraca postępowanie.

uwzględniać¹⁹⁾: powagę dokonanego naruszenia, okres jego trwania, potrzebę zapewnienia efektu odstrasającego w odniesieniu do innych państw oraz zdolność państwa do zapłacenia kary²⁰⁾.

Wsparcie OZE i CHP jako pomoc publiczna

Prezes UOKiK stwierdził, iż podobny do projektowanego system wsparcia podmiotów wytwarzających tzw. zieloną energię był kilkakrotnie przedmiotem oceny przez Komisję Europejską. Wprawdzie w decyzji w sprawie N550/2000²¹⁾, w której oceniany był system certyfikatów, mający na celu wspieranie producentów energii wytwarzanej w źródłach odnawialnych lub w skojarzeniu z produkcją ciepła, Komisja stwierdziła, że ani wydawanie przez państwo certyfikatów producentom zielonej energii, ani nałożenie na dystrybutorów energii elektrycznej obowiązku posiadania określonej liczby tych certyfikatów nie wiąże się z transferem środków publicznych, zatem nie jest spełniona przesłanka dotycząca pochodzenia wsparcia ze środków publicznych, a system wspierania producentów zielonej energii nie stanowi, co do zasady, pomocy publicznej²²⁾. Jednakże w późniejszych decyzjach²³⁾ Komisja podkreślała, że w systemie certyfikатовym państwo oferuje za darmo określonym podmiotom aktywa niematerialne, posiadające wartość rynkową. Certyfikaty nie tylko stanowią dowód wytworzenia określonej ilości energii w OZE lub CHP, ale także – zezwalając na obrót certyfikatami i ustanawiając rynek takiego obrotu (tworząc na nie popyt) – państwo nadaje im określoną wartość finansową. Ponadto, zdaniem Komisji, aktywa w postaci certyfikatów pochodzą od państwa, które mogłoby sprzedać je, uzyskując w ten sposób określony dochód.

Odnosząc powyższe wyjaśnienia do polskiego systemu certyfikатовego, Prezes UOKiK uznał, że przywilej przyznany przez państwo, a mianowicie zbywalność certyfikatów, powoduje dodatkowy ciężar dla władz publicznych w postaci rezygnacji z pobierania opłat

¹⁹⁾ Wyrok TSUE z 4.7.2000 w sprawie C-387/97, ECR [2000] I-5047.

²⁰⁾ W wyroku w sprawie C-387/97 TSUE ustalił wysokość kary za każdy dzień opóźnienia w wykonaniu swojego poprzedniego wyroku na 20 tys. euro. W sprawie C-369/07 zasądził obowiązek zapłaty przez państwo na rzecz Komisji kwoty ryczałtu w wysokości 2 mln euro oraz okresowej kary 16 tys. euro za każdy dzień opóźnienia w wykonaniu wyroku. Natomiast w sprawie C-496/09 TSUE zasądził od państwa ryczałt w wysokości 30 mln euro oraz okresowej kary stanowiącej iloczyn 30 mln euro oraz odsetka bezprawnie udzielonej i nielegalnej pomocy, której nie odzyskano do dnia wydania wyroku.

²¹⁾ Decyzja Komisji z 25.7.2001 w sprawie N 550/2000 – Belgia – zielone certyfikaty w sektorze energetycznym.

²²⁾ Na takim podejściu Komisji oparte było stanowisko UOKiK wyrażone m.in. w piśmie do Ministra Gospodarki z dnia 29 marca 2006 r. (znak: DDO-073-1(136)/2006/AR).

²³⁾ Decyzja Komisji z 28.11.2001 w sprawie N 504/2000 – Wielka Brytania, decyzja Komisji z 11.2.2009 w sprawie N 414/2008 – Wielka Brytania, decyzja Komisji z 13.7.2011 w sprawie SA.33134/2011/N – Rumunia – zielone certyfikaty promujące energię z odnawialnych źródeł oraz decyzja Komisji z 17.9.2009 w sprawie N 437/2009 – Rumunia – program wsparcia dla kogeneracji.

i kar pieniężnych. Ustanawiając system certyfikатовy, państwo przyznaje bowiem podmiotom zobowiązanym możliwość nabycia certyfikatów w celu uniknięcia uiszczenia opłat i kar. Ponadto, konsekwencją wprowadzenia systemu było utworzenie certyfikatów – bez żadnego świadczenia wzajemnego na rzecz państwa – które ze względu na swój zbywalny charakter posiadają wartość ekonomiczną. Państwo mogłoby sprzedać te certyfikaty, gdyby nadało systemowi inną strukturę. Tymczasem państwo, nadając certyfikatom charakter zbywalnych niemajątkowych aktywów i przekazując je nieodpłatnie do dyspozycji beneficjentów, zamiast je sprzedać, zrzeka się w istocie zasobów publicznych. Na wartość certyfikatów ma wpływ wysokość opłaty zastępczej, będącej alternatywnym sposobem wywiązania się z obowiązku certyfikатовego²⁴⁾ stanowią przychody publiczne. Okoliczność, że podmioty zobowiązane mają możliwość wyboru sposobu wywiązania się z obowiązku certyfikатовego, świadczy o tym, że certyfikaty są alternatywą wobec opłat i kar nakładanych przez państwo²⁵⁾.

Stanowisko Ministerstwa Gospodarki w sprawie notyfikacji Komisji Europejskiej mechanizmów wsparcia OZE (świadczenia pochodzenia, ceny gwarantowane, przedsiębiorstwa energochłonne).

W ocenie Ministerstwa Gospodarki przewidziane w projekcie ustawy o OZE instrumenty wsparcia wytwarzania energii z OZE, takie jak świadectwa pochodzenia i ceny gwarantowane nie prowadzą do uszczuplenia środków publicznych, tym samym nie stanowią pomocy publicznej, która wymaga notyfikacji do Komisji Europejskiej. Ponadto zaprojektowany w projekcie ustawy system wsparcia wynika wprost z prawa unijnego. Należy zauważyć bowiem, iż postanowienia dyrektywy 2009/28/WE bezpośrednio zobowiązują państwa członkowskie do wprowadzenia systemów wspierania OZE bez uszczerbku dla art. 87 i 88 TFUE.

Jednocześnie regulacje dotyczące częściowego wyłączenia z obowiązków dla przedsiębiorstw energochłonnych zgodnie z przepisem art. 136 podlegać będą notyfikacji Komisji Europejskiej.

²⁴⁾ Według Komisji, opłaty i kary mają charakter zastępczy wobec wywiązania się z obowiązku certyfikатовego. Nabywając określoną ilość certyfikatów na rynku, podmiot zobowiązany „unika” uiszczenia tych opłat, niejako „pozbawiając” państwo dochodu.

²⁵⁾ Patrz: pkt 106-111 ww. wyroku w sprawie C-279/2011P.